

Zelenikras

Pivški list

GLASILO
OBČINE PIVKA

letnik 9
september 2019
št. 66

OKUSI PIVŠKIH JEZER

predstavitev krajev in kulinarike Pivških presihajočih jezer

nedelja, 29. september od 14. ure dalje
pred Krpanovim domom v Pivki

Zabavna glasba,

Orkester Nika Polesa, Šola harmonike Matic Štavar in drugi lokalni glasbeni ustvarjalci

domača hrana

izpod spretnih rok vaških kuharic

ter pestra ponudba lokalnih izdelkov.

VSTOP PROST!

Pivška
presihajoča
jezera
KRAJINSKI PARK

VSEBINA

Prispevki iz občinske hiše / 4

- ▶ SEJA OBČINSKEGA SVETA
- ▶ IZVEDBA DODATNIH IZBOLJŠAV NA VODOVODNEM IN KANALIZACIJSKEM SISTEMU
- ▶ NOVE KOLESARSKE POTEI
- ▶ OBNAVLJA SE MOST NA SUHORJE
- ▶ UREJENA GOZDNA CESTA NA PRIMOŽ
- ▶ VAŠČANI UREJAJO SVOJ OKOLIŠ
- ▶ ZARADI OBREMENITEV DELOVANJA SLOVENSKE VOJSKE TUDI PIVKI DODATNA SREDSTVA
- ▶ SESTANEK Z MINISTROM MEDVEDOM

Iz poslanskih klopi / 8

- ▶ OBLETNICA
- ▶ V JESEN, PROTI NOVIM IZZIVOM

Gospodarstvo in kmetijstvo / 9

- ▶ AKCIJA ZBIRANJA NEVARNIH ODPADKOV
- ▶ PRAVILNO RAVNANJE Z ODPADNO ELEKTRIČNO IN ELEKTRONSKO OPREMO
- ▶ LOKALNA TV VASCOM
- ▶ VLOŽITEV NAPOVEDI PO ROKU IN POPRAVA NAPOVEDI
- ▶ NOVI PODJETNIŠKI RAZPISI PRI SLOVENSKEM PODJETNIŠKEM SKLADU
- ▶ NOVI RAZPISI EKO SKLADA
- ▶ PIVŠKE OŠTARIJE - OBROT DRUŽBENE PREHRANE

Turizem in narava / 14

- ▶ PARK VOJAŠKE ZGODOVINE
- ▶ KRAJINSKI PARK PIVŠKIH PRESIHAJOČIH JEZER
- ▶ SKRB ZA ŽIVALI NA NAŠIH PAŠNIKI
- ▶ SKUPAJ USTAVIMO JAVOROV RAK
- ▶ NA KMEČKIH IGRAH NAJBOLJŠI PIVČANI
- ▶ DODATNA SREDSTVA ZA LAS MED SNEŽNIKOM IN NANOSOM
- ▶ O TURISTIČNI SEZONI NA PIVŠKEM
- ▶ VEČKULTURNO POPOTOVANJE MED SOSEDI

Izobraževanje / 18

- ▶ ŠOLA VČASIH IN DANES
- ▶ CICIBANOVE URICE
- ▶ POPOLDNEVI V PIVKI SO ...
- ▶ LJUDSKA UNIVERZA POSTOJNA VABI K VPISU
- ▶ LJUDSKA UNIVERZA ILIRSKA BISTRICA RAZPISUJE BREZPLAČNE TEČAJE
- ▶ DRUŠTVO UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE PIVKA VABI K VPISU V NOVO ŠTUDIJSKO LETO
- ▶ POLETJE V TOČKI MOČI VGC KRAPANOV DOM PIVKA
- ▶ JEZIKOVNI KOTIČEK

Kotiček za mlade / 38

- ▶ MLADI PREDLAGAMO
- ▶ MLADI UREJAMO PROSTOR ZA SVOJE DRUŽENJE
- ▶ KORISTNI NAPOTKI PRED NOVIM ŠTUDIJSKIM LETOM
- ▶ POLETNI UTRINEK MLADIH V PIVKI

Spomini na poletje / 42

- ▶ AKTIVNE POČITNICE V PIVKI
- ▶ NA MORJU!
- ▶ ŠMIHELSKI ORATORIJ »IMA MOČI!« ŽE 5 LET
- ▶ PIVČANI NA POLETNEM OPERNEM VEČERU
- ▶ POLETNO DOGAJANJE V NADANJEM SELU
- ▶ KAMPIRANJE DRUŽIN »MENINA 2019«

Zdravstvo, prva pomoč in prostovoljstvo / 47

- ▶ OTROŠKA AMBULANTA V PIVKI
- ▶ KRONIČNA BOLEČINA IN VADBA
- ▶ QMEDICA - CELOSTEN PRISTOP K POSAMEZNIKU
- ▶ ZASTOPNICA PACIENTOVH PRAVIC JOŽICA TROŠT KRUŠEC SVETUJE
- ▶ KAR NI DOBRO ZA NAS, NI DOBRO TUDI ZA POMOČI POTREBNE
- ▶ DRŽAVNO ODLIKOVANJE TUDI PIVČANOMA
- ▶ OBNOVITVENA DELA NA GASILSKEM DOMU V PIVKI
- ▶ SOPOTNIKI SMO SE SPOČITI VRNILI IZ DOPUSTA

Pregled kulturnih dogodkov, aktivnosti društev, vaških skupnosti ... / 47

- ▶ NAZDRAVILI ČASTNEMU OBČANU ZA 106 LET
- ▶ OBISK PIVČANOV PRI PRIJATELJIH V DURACHU
- ▶ ŠTUDIJSKI KROŽEK NA OBISKU
- ▶ VARUJMO TEHNIČNO DEDIŠČINO
- ▶ KLAPA ŠKVADRA V GOSTEH
- ▶ VABILO ALENKA GODEC
- ▶ 22. FESTIVAL DRUGAČNE GLASBE TRNJE
- ▶ ZLATA MAŠA G. VIDA V KOŠANI
- ▶ ANDREJ ŽELODEC ODLIKOVAN S ČASTNIM ZNAKOM SVOBODE REPUBLIKE SLOVENIJE
- ▶ POHOD PO KOŠANSKI DOLINI
- ▶ V HIŠI KULTURE MLADA UMETNIKA IZ OKOLICE PIVKE
- ▶ FOTOGRAFSKA RAZSTAVA »KAPLJA MORJA«
- ▶ VABILO NA ČAJANKO
- ▶ POTEPI PO SVETU OB BAKLAH
- ▶ VABILO MARTIN KRPAN - PIVŠKI JUNAK
- ▶ LETNO DRUŽENJE DRUŠTVA UPOKOJENCEV
- ▶ SREČANJE UPOKOJENCEV PRIMORSKE V DOBROVEM V GORIŠKIH BRDIH
- ▶ 14. POHOD PO POTEH KAMNITIH KRIŽEV
- ▶ »SPEČA LEPTICA« SE PREBUJA
- ▶ PRVO LETALO NA PIVŠKEM
- ▶ IVAN OMAN - V SPOMIN
- ▶ VABILO NA ODPRTO PRVENSTVO PRIMORSKO-NOTRANJSKE REGIJE V TAROKU

Športni kotiček / 57

- ▶ TOKRAT BREZ PORAZA V KANADI
- ▶ KOŠARKARSKI TABOR V SAVUDRIJI
- ▶ DOBRODELNI KOLESAR
- ▶ KOLESARJI PRED 63 LETI
- ▶ NOVA KONJENIŠKA KROŽNA POT
- ▶ ZMAJČKOVA TELOVADBA
- ▶ OBNOVA NOGOMETNEGA IGRIŠČA V DOLNJI KOŠANI
- ▶ NAŠI MLADI NOGOMETAŠI
- ▶ 7. MAŽOTOV MEMORIAL
- ▶ V PRVO ŽENSKO FUTSAL LIGO
- ▶ PLANINSKI TABOR PLANINSKEGA DRUŠTVA POSTOJNA V KAMNIŠKI BISTRICI
- ▶ VABILO NA TEST HOJE
- ▶ MILAN BUBNIČ NAJHITREJŠI IN NAJBOLJE UVRSČENI SLOVENEK

Oglaševalci / 62

Skok k sosedom / 63

Napovednik dogodkov / 64

UVODNIK

Tokratni uvodni pozdrav namenjamo predvsem šolarjem, ki so se po daljših počitnicah vrnil v šolo, in staršem, ki jih s tem jesenskim obdobjem vendarle čaka nekoliko drugačno tempo vsakdana, saj bodo prednost imele šolske obveznosti in dejavnosti v okviru krožkov. Naj bodo vse preizkušnje in dogodivščine tekom šolskega leta prijeten izziv, lotite se jih z obilo dobre volje in bodite zgled svojim otrokom. Znanje je vrednota, ki jo vsakdo osvaja s svojim tempom in na svoj način, zato so poleg samega sistema, ki nam narekuje smernice in nabor vseh informacij, pomembna tudi vsa doživetja, odnosi in podpora domačega okolja.

Otroci so izjemni, vsak po svoje in vsak na svojem področju. Omogočimo jim prijetno počutje in občutke, saj si to zaslužijo in bo to najboljša spodbuda za karkoli!

Doris Komen Horvat, urednica
kontakt: pivski.list@pivka.si, 031/824-631

VABLJENI K SOUSTVARJANJU OBČINSKEGA GLASILA

Vaše prispevke za novembrsko številko pričakujemo

najpozneje do 12. NOVEMBRA 2019

na e-naslov:
pivski.list@pivka.si.

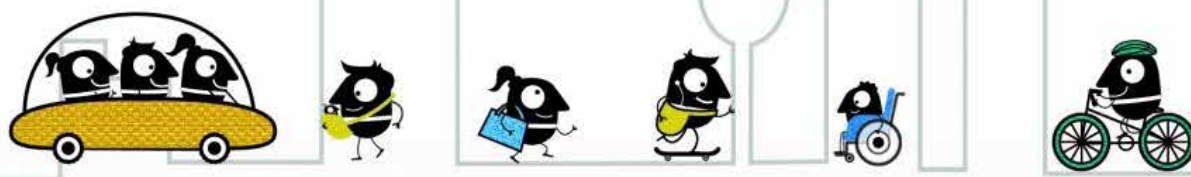
Več informacij o dogodkih in uradnih objavah
najdete na spletni strani Občine Pivka:

www.pivka.si

PIVŠKI LIST - GLASILO OBČINE PIVKA

Prejmejo ga brezplačno vsa gospodinjstva v Občini Pivka. · Naklada: 2450 izvodov · ISSN št. 2536-4367 · Uredniški odbor: Danijel Kovačič Grmek, Evgen Primožič, Irena Margon, Nataša Biščak, Silvo Čelhar · Glavna in odgovorna urednica: Doris Komen Horvat · Naslov uredništva: Občina Pivka, Kolodvorska cesta 5, 6257 Pivka · Elektronski naslov: pivski.list@pivka.si · Telefon: 05/72 10 100 · www.pivka.si · Fotografija na naslovnici: Ksenja Belcer Žnidaršič · Jezikovni pregled: Irena Margon · Oblikovanje: Kreativa · Tisk Abakos, d. o. o.

Uredništvo si pridržuje pravico, da članke ustrežno skrajša in jih v primeru, ko v skladu s programsko zasnovano glasilo ne sodijo v nobeno izmed rubrik, ne objavi. Nenaročenih prispevkov ne honoriramo.

EVROPSKI TEDEN MOBILNOSTI GREMO PEŠ (16. - 22. september 2019)

Peš bus

S Pešbusom se bodo učenci v šolo odpravili peš v organiziranih skupinah po vnaprej določeni poti in urniku, v spremstvu odrasle osebe.

Lokacija: Pivka

Datum: 16. - 20. september

Bici vlak

Bicivlak je organizirana skupina učencev s spremstvom, ki po vnaprej določeni poti in urniku, v spremstvu odrasle osebe kolesarijo v šolo.

Lokacija: kolesarske poti v občini Pivka z varnim dostopom do Osnovne šole Pivka.

Datum: 16. - 20. september

S kolesom ali peš v službo

Spodbuda k uporabi kolesa kot prevoznega sredstva za dostop do delovnega mesta, oziroma za tiste, ki imajo blizu službo – peš.

Lokacija: Občina Pivka

Datum: 16. - 20. september

Osrednji dogodek – 18. september 2019

Cestišče igrišče

Zapora ceste ob šoli za izvajanje različnih športnih in likovnih dejavnosti

Kje: okolica Osnovne šole Pivka in Osnovne šole Košana

Kdaj: od 7.00 do 14.00

Ogled dokumentarnih filmov s prometno in okoljsko tematiko

Kje: Kino Pivka

Kdaj: razredna stopnja ob 8.15, predmetna stopnja 10.15

Obisk slabovidne osebe s psom vodnikom

Predstavitve in pogovor kako se slabovidni in slepi znajdejo v prometu.

Kje: Kinodvorana v Pivki

Kdaj? 10.00

Test E-Koles in električnih skirojev

Kje: Trg pred Krpanovim domom.

Kdaj: od 10.00 do 16.00

Strokovno predavanje Hoditi peš in biti zdrav, to je sedaj vprašanje?

Predavata Sabina Karajković, diplomirana fizioterapevtka in Tjaša Savković, diplomirana kineziologinja

Kje: predavalnica v Krpanovem domu

Kdaj: ob 18.00

Test hoje

Center za krepitev zdravja

UREJENA GOZDNA CESTA NA PRIMOŽ

V avgustu je bilo zaključeno urejanje gozdne ceste, ki vodi na Primož. Zgrajena sta bila dva nova propusta iz betonskih cevi (fi 50 cm), vključno z vtočnimi jaški in izpustnimi glavami. Ob cesti se je poglobilo vzdolžne odprte kanale in izpuste za odtekanje padavinske vode, prav tako se je uredilo naklone cestišča in po cesti nasulo preko 100 m³ pripeljanega gramoznega materiala.

Občina Pivka

IZVEDBA DODATNIH IZBOLJŠAV NA VODOVODNEM IN KANALIZACIJSKEM SISTEMU

V poletnem obdobju je tako na Pivškem kot tudi Postojnskem potekala izvedba dodatnih del v okviru projekta »Oskrba s pitno vodo v porečju Ljubljanice – 1. sklop«, ki je bil v glavni zaključen že konec preteklega leta. Ministrstvo za okolje in prostor ter Služba vlade za kohezijo in razvoj sta namreč zaradi povečanega finančnega vložka odobrila dodatna dela v okviru navedenega projekta.

Na območju občine Postojna poteka izvedba hidravlične izboljšave vodovoda **Notranjske ulice**. Dela bodo potekala do sredine septembra, izvedlo se bo 320 metrov obnove – hidravlične izboljšave vodovoda. Obstoječi vodovod na tem delu v času projektiranja del za projekt Čista Ljubljana sicer ni bil predviden za zamenjavo. Obstoječi cevovod je bil zgrajen leta 1969 in je nujno potreben obnove. Prav tako bodo dodatne gradnje vodovoda potekale na **Volaričevi, Erazmovi in Kraški ulici** v skupni dolžini cca 1050 metrov. Vrednost vseh del znaša 740.000 evrov, zaključena pa bodo do tega konca leta.

Na območju občine Pivka glavni izvajalec del, Kolektor CGP d. o. o. iz Nove Gorice, skupaj s partnerjema, Grafistom d. o. o. iz Kopra Kolektorjem Koling d. o. o. iz Idrije, gradi komunalno infrastrukturo v naselju **Selce**. Zgrajena bo fekalna kanalizacija in obnovljena meteorna kanalizacija ter vodovodno omrežje, ceste pa bodo dobile novo asfaltno površino. Zaradi izvajanja del bodo posamezni odseki cest popolnoma zaprti za promet, zato prebivalce naprošajo za strpnost. Naložba znaša nekaj več kot milijon evrov, zaključena pa bo spomladi prihodnje leto. Prav tako bo na Pivškem, v okviru omenjenega projekta, v prihodnjem letu obnovljen vodovni sistem še v **Radohovi vasi in Slovenski vasi**. Dela v višini dobrega milijona se bodo začela prihodnjo pomlad in zaključila do konca leta 2020.

DKH

NOVE KOLESARSKÉ POTI

Občina Pivka pridobiva nove kolesarske poti, ki bodo kolesarjem, tako rekreativcem kot tudi vsem ostalim občanom ali obiskovalcem in šolarjem, omogočale varno povezavo skozi samo naselje ali do bližnje vasi. Kolesarske steze, ki bodo dokončane v naslednjem letu, bodo urejene tako ob glavnih prometnicah kot tudi v bolj odmaknjenih, a turistično pomembnih vaseh. Cilj projekta je namreč povezati posamezna naselja s centrom občine, pa tudi Pivko s sosednjimi občinami.

V avgustu so bile že urejene in dokončane povezave med Parjami in Pivko ter Pivko in Selcami, ki jih je gradila Direkcija RS za infrastrukturo v sklopu izgradnje državnih kolesarskih povezav. Občina Pivka pa dodatno načrtuje še ureditev občinskih kolesarskih povezav na relacijah Pivka – Gornja Košana. Ocenjena vrednost za izvedbo občinskih del znaša 1.072.380 evrov (z DDV), sredstva pa se zagotavljajo iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

DKH

OBNAVLJA SE MOST NA SUHORJE

V začetku avgusta so se operativno začela dela pri obnovi dotrajanega mostu, ki vodi čez reko Reko na Suhorje. Ker v času del mostu ne bo možno uporabljati, je bil v neposredni bližini nameščen nadomestni, montažni most. Sicer pa je v sklopu rekonstrukcije predvidena odstranitev celotne obstoječe nosilne AB prekladne konstrukcije, komplet z jeklenimi nosilci, asfaltom in ograjami ter izvedba nove konstrukcije. Širina rekonstruiranega mostu bo znašala 5,0 m.

Obstoječi kamniti podporniki se bodo ohranili, v sklopu teh del se jih bo saniralo z injektiranjem. Gre za zahtevno gradnjo, saj bo delo delno potekalo v strugi reke Reke, zato bo potrebno izvesti tudi preusmeritev toka reke. Vrednost rekonstrukcije mostu znaša 437.000 € z DDV, zaključek del pa je predviden konec letošnjega leta. Izvajalec del je podjetje Godina d.o.o., nadzor nad izvajanjem opravlja podjetje Tringrad nova d.o.o.

DKH

Foto: Občina Pivka

SESTANEK Z MINISTROM MEDVEDOM

Konec avgusta se je minister za javno upravo sestal s predstavniki občinskih združenj, in sicer glede usklajevanja formule za izračun primerne porabe občin, spremembi katere (v predlogu novele zakona o financiranju občin) je med drugim nasprotovalo tudi Združenje občin Slovenije, ki mu predseduje Robert Smrdelj, in meni, da bi se morala nova formula bolj približati dejanskemu stanju.

Minister Medved je izrazil zanimanje za vsebine, ki so jih izpostavili občinski predstavniki, ter obljubil sodelovanje in dialog pri usklajevanju. Glede povprečnine za leto 2020 se bodo z občinskimi združenji po napovedi Medveda še pogovarjali. Glede na konstruktivno ozračje pa je minister prepričan, da

bodo dosegli dogovor, saj na ministrstvu razumejo potrebe občin, na drugi strani pa tudi župani razumejo omejitve državnega proračuna.

Vir: ZOS

ZARADI OBREMENITEV DELOVANJA SLOVENSKE VOJSKE TUDI PIVKI DODATNA SREDSTVA

Ministrstvo za obrambo bo zaradi obremenitev, ki jih povzroča delovanje SV na osrednjem vadišču Poček, strelišču Bač in letališču Cerklje ob Krki, sofinanciralo investicije v lokalno javno infrastrukturo. Po programu, ki ga je potrdila vlada konec julija na dopisni seji, bo občinam Pivka, Ilirska Bistrica in Brežice skupaj namenilo 1,7 milijona evrov.

Občini Pivka bo letos in prihodnje leto namenjenih po 300.000 evrov. Za ta denar se načrtuje rekonstrukcija lokalne ceste Zagorje - Bač in izgradnja avtobusnega postajališča. Posodobitev cestne infrastrukture je na tem območju nujno potrebna, saj obstoječa ne zagotavlja varnosti v cestnem prometu.

Vir: STA

VAŠČANI UREJAJO SVOJ OKOLIŠ

Včasih je že majhna sprememba dovolj, da je udobje bivanja, uporabnost in nenazadnje izgled, precej boljši in lepši. To pogosto dokazujejo vaščani v naši občini, ki radi samoiniciativno z obilo dobre volje in pozitivne energije uredijo objekt, okolico ali prostor v svoji vasi. Vsekakor pohvalno in zgledno, da je s skupnimi močmi mogoče in lažje.

Vaščani Gornje Košane urejali poljske poti

To poletje so vaščani Gornje Košane samoiniciativno zavihali rokave in uredili dve poljski poti, poškodovani tudi zaradi obilnih deževij in neurij. Potrebno je bilo čiščenje zaraščene poti, nasutje in ureditev preglednosti. Predvsem pa so skrbni vaščani s tem omogočili ustrezno ureditev odvodnjavanja padavinske vode.

Suhorci obnavljajo vaško hišo

Vaščani Suhorja so na vaškem domu, objektu, ki ga je Občina Pivka v letu 2018 kupila za namen sestajanja in druženja vaščanov, z lastnim delom in finančno pomočjo občine, zamenjali lesen strešni napušč in balkonsko ograjo. V prihodnosti pa si želijo obnoviti še notranjost objekta.

Sanacija poti na Stari Sušici

Konec avgusta so bila zaključena dela na popravilu vaških in drugih poti na Stari Sušici po majskem neurju. Dela so opravili sami vaščani, material za sanacijo je zagotovila občina. S sodelovanjem vaščanov, vaške skupnosti in občine se je tako uspešno izvedla ureditev poti.

Foto: Občina Pivka

OBLETNICA

Sredi avgusta je minilo leto dni od izvolitve Marjana Šarca za mandatarja, 13. septembra pa bomo obeležili leto dni od imenovanja 13. slovenske vlade. Normalno je torej pričakovanje o oceni enoletnega dela. Ocena je nedvomno tudi subjektivno pogojena, a dejstva so neizprosna.

Za nami je leto izgubljenih priložnosti. Še posebej zato, ker Šarčeva vlada za izvedbo potrebnih sprememb, ki bi ljudem pocenile in poenostavile številne predrage in zbirokratizirane javne storitve ter omogočile normalno dostopnost do storitev javnega sektorja (predvsem v zdravstvu in na področju oskrbe starejših), ni znala izkoristiti ugodnih pogojev, v katerih se Slovenija nahaja zadnja leta. Slovenija je v zadnjem letu beležila izjemne gospodarske rezultate.

Trgi okrog nas so rasli in slovensko gospodarstvo je raslo z njimi. Posledično smo beležili visoko gospodarsko rast, nizko brezposelnost in visoke prilive v državni proračun iz vseh virov. Idealne razmere za ureditev sistemov in podsistemov, ki ne delujejo. Eden od njih je nedvomno zdravstvo, kjer ljudje zaradi prepozne diagnostične obravnave in prepozne dostopnosti do zdravstvenih storitev umirajo oz. se jim zdravstveno stanje poslabša do te mere, da jim ni več pomoči. V zdravstvu očitno ni problem denar, pač pa učinkovito upravljanje sistema, ki ne deluje. In Šarčeva vlada v letu dni ni storila ničesar. Ob polni zdravstveni blagajni se je v letu dni že drugič podražilo prostovoljno zdravstveno zavarovanje. Iz ca. 26 do 28 evrov na skoraj 35 evrov mesečno. Šarec pa je ob nastopu vlade pred letom dni skupaj z Židanovimi Socialnimi demokrati, Cerarjevo SMC, Stranko Alenke Bratušek, DeSUS-om Karla Erjavca in nad koalicijsko Levico Luke Mesca obljubljal ukinitve tega stroška. Ne le da ni ukinjen, v letu dni se je povišal za 25 odstotkov. Dostopnost do zdravstvenih storitev pa zato ni nič boljša. Podobno velja na številnih drugih področjih. Lepe besede, malo ali nič dejanj.

Veliko je kazalnikov, ki govorijo o neučinkovitosti Šarčeve vlade. Kjer je vse skupaj en sam velik »piar« na eni strani, na drugi strani pa zavzemanje strateških položajev s preverjenimi kadri v državnih podjetjih za čas, ko te vlade ne bo več. Ne le pri velikih in strateških projektih, nesposobnost se kaže tudi pri manjših, a za ljudi nič manj pomembnih temah. Skoraj pol leta že spremljamo »reševanje« problemov, ki jih povzročajo krdela volkov, medvedi in šakali. Tudi na pivškem koncu smo bili nedavno priča pokolu drobnice v vasi Juršče. Populacija medveda je dvakrat večja kot pred desetimi leti, bliža se številu 1000, stroka pa govori o tem, da območje Slovenije prenese največ 300 do 350 medvedov. Vlada je po dolgih mukah pripravila zakon, ki pa je neuporaben, ker je odstrel do skrajnosti zbirokratiziral. In potem poslušamo ministra Zajca, ki govori o sobivanju z volkom in trobi v isti rog s tistimi civilnodružbenimi populistami, ki se jim bolj smili volk kot jagnje, žrebe ali človek.

Slovenija oz. državljani s trinajsto vlado žal nimamo sreče. Mogoče je kriva tudi nesrečna številka. Kdo ve. Vsekakor prihaja čas, ko bo potrebno pokazati rezultate. V kolikor jih ne bo, bi bilo prav in do ljudi odgovorno, da se zaupanje ponovno preveri na volitvah. Državljeni si nedvomno zaslužimo boljše upravljalce.

Številni, ki ste me klicali v zadnjih mesecih, ste izrazili željo, da bi bil na voljo tudi v poslanski pisarni v Pivki. Obveščam vas, da bom od oktobra na voljo v Pivki vsak prvi ponedeljek v mesecu dopoldne v prostorih občine Pivka. Sicer pa sem vedno na razpolago na tel. št. 051 374 472 oz. na e-naslovu zvone.cernac@sds.si

Zvone Černač, poslanec

V JESEN, PROTI NOVIM IZZIVOM

Lahko bi rekli, da je »konec lepega«, ampak ima vsak letni čas svoje čare. V poslanskih klopah je poletje minilo predvsem mirno in hitro, jesen pa prinaša veliko izzivov in novih vsebin, ki jih bomo morali nasloviti.

Med temi so zagotovo najpomembnejši proračunski akti, čaka pa nas tudi več zakonov s področja dolgotrajne oskrbe in demografskega sklada. Sistem ki je trenutno vzpostavljen, namreč ne zadošča trenutnim in bodočim potrebam, zato bo potrebno spremeniti in dodelati celo vrsto aktov, s katerimi bodo zagotovljena dodatna sredstva za starejšo populacijo, ki je celo življenje trdo delala. Zdaj je potrebno, poleg dostojnih pokojnin, zagotoviti tudi okolje, v katerem bomo lahko poskrbeli za tiste, ki so nam omogočili varnost, socialo, izobraževanje in tudi vse izkušnje, ki jih nesebično delijo z nami.

Prepričan sem, da bo prevladala modrost, in se bodo razprave gibale le v strokovnih okvirjih, saj je tematika preveč pomembna, da bi preko ljudi nabirali politične točke. Ni namreč pravično, da nekdo, ki je vse življenje delal, danes komaj preživi. To pa ne samo zaradi tega, ker je toliko let vplačeval

v pokojninsko blagajno, ampak zlasti zato, ker imamo tako imenovani solidarnosti sistem. In na solidarnosti je potrebno graditi naprej. To bo sicer le del naše politične jeseni, ki jo bodo zagotovo zaznamovali tudi drugi ukrepi in razmisleki. Prihaja obravnava posodobitve davčne zakonodaje, obravnava energetske strategije in še veliko manjših tematik, ki pa zagotovo niso nepomembne. Če se namreč dotikajo le enega samega človeka, jih je potrebno obravnavati enakopravno vsem drugim aktom. Ni kaj. Za nami je vroče poletje, prihaja pa jesen, v kateri žanjemo, kar smo spomladi sejali, in preko leta obdelovali. Vsem skupaj se zahvaljujem za vse lepe poletne dogodke, šolarjem, predvsem osnovnošolcem, pa želim miren ter varen začetek pouka. Za varnost pa poskrbimo tudi vsi udeleženci v prometu. Bodimo previdni.

Vse dobro.

Robert Pavšič, poslanec

VLOŽITEV NAPOVEDI PO ROKU IN POPRAVA NAPOVEDI

V primeru nevložitve napovedi v roku, se le-ta lahko vloži po izteku predpisanega roka ali kot samoprijava, že oddano napoved pa se lahko popravlja vse do izdaje odmerne odločbe. Ob tem je treba izpolniti oznake o statusu napovedi, ki se nahaja v zgornjem desnem kotu obrazca napovedi. Statusi so naslednji: 1- vložitev napovedi po izteku roka, 2- samoprijava, 3- popravljanje že oddane napovedi.

1- vložitev napovedi po izteku roka

Zavezanec, ki je iz opravičljivih razlogov zamudil rok za predložitev napovedi, lahko vloži predlog za naknadno predložitev le-te v osmih dneh po prenehanju razlogov za zamudo, vendar najpozneje v treh mesecih po izteku roka za predložitev napovedi. Če davčni organ dovoli predložitev napovedi po izteku predpisanega roka, določi rok za predložitev napovedi s sklepom. V tem primeru se napoved šteje za pravočasno vloženo, kar pomeni, da zavezancu ni potrebno plačati obresti, prav tako ni v prekršku. V nasprotnem primeru se za čas od poteka roka za vložitev napovedi do vložitve napovedi obračuna 3 % letne obresti.

Prav tako se šteje, da zavezanec ni predložil napovedi v roku, zaradi česar je odgovoren tudi za prekršek.

2- samoprijava

Samoprijava je davčni institut, ki zavezanca spodbuja, da morebitne pozneje ugotovljene nepravilnosti v napovedih sporočijo Finančni upravi RS. Zavezanec v tem primeru ni odgovoren za prekršek, mora pa izpolniti svojo realno davčno obveznost, kar pomeni, da bo ta povečana za obrestno mero v višini 3 % letno.

3- popravljanje že oddane napovedi

Zavezanec lahko napoved popravlja do izdaje odločbe. Popravek napovedi učinkuje tako, da se popravljen napoved šteje za tako že od trenutka, ko je bila prvič vložena. To pomeni, da zavezanec ne bo kaznovan za prekršek. Za popravljen napoved zavezanca tudi ne bremenijo obresti.

Finančna uprava Republike Slovenije
Finančni urad Postojna

AKCIJA ZBIRANJA NEVARNIH ODPADKOV SOBOTA, 5. OKTOBER 2019

V OKVIRU AKCIJE LAHKO ODDATE NASLEDNJE NEVARNE ODPADKE:

BATERIJE
AKUMULATORJE
MOTORNJA OLJA
JEDILNA OLJA
FLUORESCENTNE CEVI

BARVE, LAKE, LEPILA, ČRNILA
ČISTILA
KOZMETIKO
SPREJE
ZDRAVILA

KISLINE IN ALKALIJE
PESTICIDE
TOPILA
FOTOKEMIKALIJE
ONESNAŽENO EMBALAŽO

Ura	Lokacija
8.00 - 8.45	DOLNJA KOŠANA – pri osnovni šoli
9.15 - 10.00	ŠMIHEL – pri cerkvi
10.30 - 11.30	PIVKA – pri ekološkem otoku na tržnici
12.00 - 12.45	ZAGORJE – pri spomeniku
13.00 - 13.45	PARJE – pri cerkvi

PUBLIKUS d.o.o.; Operativni center Postojna; Jeršice 3, 6230 Postojna
T: 05 720 49 62; E: oc.postojna@publikus.si

LOKALNA TV VASCOM

Občane Občine Pivka obveščamo,
da od 27.8.2019 lahko spremljajo
program lokalne televizije VASCOM
TV v HD tehniki tudi v programski
shemi T-2 in sicer na programskem
mestu št.: 284.

Spored je objavljen za T-2 na Vascom
TV-T-2tv2go.

Za gledalce s priključkom **Telekom**
je naš program v HD tehniki že nekaj
časa dosegljiv na št.: 694.

Gledalci s priključkom **Telemach** pa
nas najdejo na kanalu 66 v analogni
shemi.

V jeseni pripravljamo popestritev
programa!

Vabljeni k ogledu!

Spored je objavljen tudi na obnovljeni
www.vascom.si in Vascom TV-
Facebook

PRAVILNO RAVNANJE Z ODPADNO ELEKTRIČNO IN ELEKTRONSKO OPREMO

Odpadki, ki jih uvrščamo med odpadno električno in elektronsko opremo (OEEO), so najhitreje rastoča skupina odpadkov, saj v primerjavi z ostalimi odpadki njihova količina raste kar **3-krat hitreje**. Povprečno slovensko gospodinjstvo v enem letu kupi kar **35 kg** nove električne in elektronske opreme, medtem pa jo ločeno zbere le **12 kg**. Ob zavedanju, da je ločeno zbrano OEEO mogoče v veliki večini reciklirati, bo smotrno ravnanje z OEEO v prihodnosti vse bolj pomembno, zato v nadaljevanju podajamo nekaj koristnih napotkov.

1. USTREZNO LOČUJTE

Nedelujoči računalniki, prenosniki, tablice ali mobilni telefoni in druga elektronika, ki je ni mogoče več popraviti, spadajo med nevarne odpadke, zato je vaša dolžnost, da jih odpeljete v bližnji zbirni center, kjer jih lahko ustrezno odložite v za to namenjen zabojnik. Manjše tovrstne odpadke pa lahko odložite tudi v posebne ulične zbiralnike za e-odpadke.

OBRATOVALNI ČAS ZBIRNEGA CENTRA PIVKA:

- Ponedeljek, sreda, petek in sobota: **od 8.00 do 15.00**.
- Torek in četrtek: **od 12.00 do 18.00**.

LOKACIJE ULIČNIH ZBIRALNIKOV ZA DROBNO OEEO (v sklopu obstoječih ekoloških otokov):

- **PIVKA** – ekološki otok pri SPARU.
- **PIVKA** – ekološki otok pri tržnici.
- **PIVKA** – ekološki otok na Vilharjevi ulici.
- **DOLNJA KOŠANA** – ekološki otok pri blokkih.

OEEO lahko oddate tudi:

- v okviru oddaje **kosovnih odpadkov** na podlagi predhodno izpolnjenega kupona (naročilo brezplačnega odvoza kosovnih odpadkov),
- **trgovcu**, pri katerem ste kupili določen izdelek.

2. POPRAVITE IN PONOVNO UPORABITE

Preden izdelke zavržete, preverite, ali jih pred odpisom ni mogoče več popraviti, saj nekateri za delovanje potrebujejo le menjavo kakšnega rezervnega dela. V okolju, kjer živite, zagotovo delujejo obrtniki, popraviljenci in drugi strokovnjaki, h katerim se lahko obrnete po strokovno pomoč, popravilo ali zgolj nasvet, na kakšen način izdelke reciklirati ali jim omogočiti nov način uporabe. Tako boste okolje razbremenili nevarnih snovi in pri tem tudi nekaj privarčevali.

3. PODARITE, POSODITE ALI SI SPOSODITE

Delujočo elektronsko opremo, ki je sami ne potrebujete več, ne zavržite. Podarite jo tistim, ki jo potrebujejo (npr. naredite objavo pod rubriko »podarim« po spletnih portalih ali družbenih omrežjih). Presenečeni boste, kako hitro boste našli novega lastnika. Če sami kakšnega izmed izdelkov nimate in ga potrebujete le občasno, raje kot o nakupu novega premislite, ali si ga lahko sposodite. Tako boste znancem in sorodnikom dali vedeti, da jim boste uslugo povrnili ter ob naslednji priložnosti, ko bodo kaj potrebovali, na pomoč priskočili tudi vi. Skupaj pa boste nekaj dobrega prispevali tudi za okolje.

ODPADKI, KI JIH UVRŠČAMO MED ODPADNO ELEKTRIČNO IN ELEKTRONSKO OPREMO:

 VELIKI GOSPODINJSKI APARATI	 MALI GOSPODINJSKI APARATI	 IT	 ZABAVNA ELEKTRONIKA	 ELEKTRIČNA ORODJA	 IGRAČE, OPREMA ZA PROSTI ČAS	 OSTALO
Hladilniki	Sesalniki	Prenosniki	Televizije	Vrtalniki	Električni avtomobili	Sijalke
Pralni stroji	Likalniki	Osebnih računalniki	DVD predvajalniki	Žage	Ročne konzole	Termostati
Štedilniki	Sušilci za lase	Tiskalniki	Radijski sprejemniki	Šivalni stroji	Videoigre	
Mikrovalovne pečice	Opekači	Mobilni telefoni	Glasbeni instrumenti	Kosilnice	Računalniki za tek, kolesarjenje	

P7R 2018 - Mikrokrediti na problemskih območjih z visoko brezposelnostjo in na obmejnih problemskih območjih v Republiki Sloveniji

- Upravičenci iz občin: **Ilirska Bistrica, Loška Dolina, Pivka in Postojna.**
- Najnižji znesek kredita znaša **5.000 EUR**, najvišji znesek kredita znaša **25.000 EUR**.
- Kredit lahko krije do največ 85 % vrednosti upravičenih stroškov projekta, a največ 25.000 EUR.
- Pogodbeno fiksna letna obrestna mera **1,1 %** je enaka efektivni obrestni meri.
- Najkrajša ročnost kredita je **12 mesecev**, najdaljša **60 mesecev**.
- **Na voljo razpisni rok 1. 10. 2019.**
- Minimalno **zavarovanje** kredita: **5 menic podjetja in 5 menic osebne poroka**, ki je lastnik podjetja in ima nepremično premoženje za zavarovanje kredita v razmerju 1:1.

P4L 2019 - Spodbude za razvoj lesarstva na področju polproizvodov

- **Upravičenci:** samo MSP, ki bodo **uvedla ali povečala proizvodnjo polproizvodov na področju predelave ali obdelave lesa.**
- Načrtovana višina sofinanciranja upravičenih stroškov posamezne operacije mora znašati vsaj **250.000,00 EUR** ter največ **2.500.000,00 EUR** v dveh letih.
- Operacija mora biti zaključena najkasneje do 31. 10. 2020, upravičeni stroški pa morajo nastati do najkasneje 30. 9. 2020.
- Roki za predložitev vlog so **23.10. 2019, 15. 1. 2020 in 6. 4. 2020.**

SK75 2019 -Semenski kapital - Konvertibilno posojilo za zagon inovativnih podjetij v višini 75.000 EUR

- **Znesek konvertibilnega kredita je 75.000 EUR**, ki se **črpa v treh enakih tranšah**, pri čemer se prva tranša črpa po podpisu pogodbe, druga tranša v roku največ treh (3) mesecev od sklenitve pogodbe ter zadnja tranša v roku največ sedmih (7) mesecev od sklenitve pogodbe.
- Pogodbeno obrestna mera pri konvertibilnem posojilu znaša **fiksno 4,0% p.a.**
- **Ročnost je 5 let** z možnostjo podaljšanja ročnosti za največ 2 leti.
- Upravičenci so podjetja starejša od dvanajst mesecev in mlajša od pet let.

Za več informacij smo vam na voljo na RRA Zeleni kras: Živa Ložar, tel št. 05 721 22 40, mail: ziva@rra-zk.si ali na SPS: mag. Boštjan Vidovič, tel št. 02 234 12 64 ali na e-pošti bostjan.vidovic@podjetniskisklad.si za razpisa P7R 2018 in P4L 2019 ter nina.urbanic@podjetniskisklad.si ali rok.huber@podjetniskisklad.si za razpis SK75 2019.

NOVI RAZPISI EKO SKLADA

V zadnjem mesecu je Eko sklad objavil kar nekaj novih razpisov za občane, v katerih je tudi nekaj novosti. Ker so razpisi obsežni, navajamo zgolj osnove, vse ostale informacije so na voljo na telefonski številki 01 241 48 20 vsak ponedeljek, sredo in petek med 12. in 14. uro ali po elektronski pošti na naslovu ekosklad@ekosklad.si in pa v svetovalnih pisarnah ENSVET.

V mesecu maju 2019 je Eko sklad objavil:

JAVNI POZIV 69SUB-SOCOB19 - Nepovratne finančne spodbude socialno šibkim občanom za zamenjavo starih kurilnih naprav z novimi kurilnimi napravami na lesno biomaso v stanovanjskih stavbah

JAVNI POZIV 64SUB-EVOB19 Nepovratne finančne spodbude občanom za električna vozila.

JAVNI POZIV 67SUB-OBPO19 Nepovratne finančne spodbude za nove skupne naložbe večje energijske učinkovitosti starejših stavb s tremi ali več posameznimi deli stavbe.

V začetku junija 2019 pa so bili objavljeni sledeči novi razpisi:

JAVNI POZIV 74SUB-OB19 Nepovratne finančne spodbude občanom za nove naložbe rabe obnovljivih virov energije in večje energijske učinkovitosti stanovanjskih stavb

Glavna novost novega javnega poziva za občane je poenostavljen postopek za pridobitev subvencije. Po novem se vloga odda po izvedeni naložbi, kar pomeni, da vloga ni treba več oddati pred začetkom del.

Dodan je nov ukrep, in sicer toplotna izolacija tal na terenu ali tal nad neogrevanim prostorom/kletjo v starejši stavbi. Zvišuje se višina spodbude za vgradnjo solarne ogrevalne sistema, ki po novem znaša 30 % priznanih stroškov naložbe, in spodbuda za priključitev stavbe na sistem daljinskega ogrevanja, ki sedaj znaša 50 % priznanih stroškov naložbe. Pri zamenjavi lesenih oken je znesek višji (150 €/m²), pri strehi oziroma stropu pa 12 €/m² izolirane površine. Po novem so med priznane stroške naložbe vključena tudi zunanja vhodna vrata. Pri oknih se ne odšteva več površine povečanja obstoječih oken, ampak zgolj tistih, ki so prvič vgrajena. Ni več zahtevana min. debelina izolacijskega materiala, ampak ji predpisujemo razmerje λ/d (potrebna debelina izolacije v povprečju 1 cm več). Pri kotlih na lesno biomaso se začne uporabljati nova evropska uredba in kotli kupljeni po 31. 12. 2019 bodo morali ustrezati pogojem, ki jih ta določa. Gradbeno dovoljenje ni več obvezna priloga Vloge, saj lahko vlagatelj namesto gradbenega dovoljenja predloži izpolnjeno Izjavo o legalnosti in namembnosti stanovanjske stavbe, ki jo podpiše pod kazensko in materialno odgovornostjo. Upošteva se tudi elektronsko oddana vloga, ki je elektronsko podpisana s kvalificiranim digitalnim potrdilom. Spodbuda se lahko dodeli le za izvedbo naložbe v stanovanjski stavbi/stanovanju, ki je v izključni lastni fizične osebe/oseb!

JAVNI POZIV 71SUB-SO19 Nepovratne finančne spodbude/pomoči za naprave za samooskrbo z električno energijo

Z novim javnim pozivom za spodbude za samooskrbo z električno energijo se razširja nabor upravičencev, saj je za spodbudo poleg gospodinskega upravičen tudi mali poslovni odjem in skupnostna samooskrba, to je samooskrba skupnosti OVE oziroma večstanovanjske stavbe. Upravičene osebe so po novem tako fizične kot pravne osebe, spodbuda pa se lahko dodeli tudi za samooskrbo večstanovanjske, poslovno-stanovanjske, stanovanjsko-poslovne in poslovne stavbe. Višina nepovratne finančne spodbude ostaja 1.800 EUR za 1 kVA inštalirane nazivne električne moči naprave za samooskrbo z električno energijo, in sicer za največ 80 % vsote priključnih moči odjemnih mest.

JAVNI POZIV 73SUB-sNESOB19 Nepovratne finančne spodbude občanom za skoraj nič-energijske stavbe

Sofinanciranje je namenjeno izključno celovitim in visoko energetsko učinkovitim novogradnjam in celovitim obnovam stanovanjskih stavb, z upoštevanjem strogih zahtev za kakovostno izvedbo gradbenih in inštalacijskih del. Zahtevana je novejša verzija izračuna po metodologiji PHPP za skoraj nič-energijske stavbe, verzija PHPP 9. Uvedene so omejitve glede toplotnih prehodnosti za sklope toplotnega ovoja, ki mejijo na okoliški zrak in teren. Neposredno ogrevanje stavbe in sanitarne vode z električno energijo ne sme presegati 10 % skupnih letnih toplotnih potreb. Pri novogradnjah so sedaj obvezna lesena okna. Za pridobitev nepovratne finančne spodbude za nove eno- ali dvostanovanjske stavbe je potrebno tako zagotoviti projektne rešitve z več kot 70 % boljšimi energijskimi karakteristikami glede na zahteve PURES 2010 ter s povprečno 50 % boljšimi karakteristikami glede na zahteve sNES 2020.

PIVŠKE OŠTARIJE

OBRAT DRUŽBENE PREHRANE

Foto: arhiv lastnikov

Vsi se z nostalgijo spominjamo nekdanjega pivškega ponosa Javorja in tudi nekdanja »Javorška menza« bi znala veliko tega povedati, če bi lahko govorila.

Na žalost Javorja ni več, nekdanja »menza« pa še vedno deluje.

Še v času, ko je bil Javor še živ, jo je pod svoje okrilje vzel Igor Belčič, ki je še vedno nekako, da temu tako rečemo ...«glavni kuhar» ... od njega pa posle in vodenje prevzema sin Borut.

Obrat družbene prehrane na nekdanjem Javorju pa je danes mnogo več kot samo »menza«, kajti v njem ponujajo vse, kar si danes ljudje predstavljajo ali potrebujejo v smislu prehrane, organizacije, cateringa itd.

Prostor okrog lokala ponuja dovolj parkirnih prostorov za še tako velik dogodek, okoliška drevesa ponujajo senco tako za parkirana vozila kot tudi za zunanje mize in tende, ki poleti gostom nudijo prijetno senco.

Sam lokal je zelo velik in prostoren in lahko sprejme tudi 200 ljudi, malice so postrežne in nudijo vam vsakodnevni zelo pester izbor hrane, tudi take z brezglutenskimi zahtevami ali vegetarijanskimi željami.

Ponujajo veliko možnosti »zunanjih« dogodkov, poslovnih srečanj, konferenc, praznovanj rojstnih dni in obletnic, ponujajo pakiranje hrane »za domov« ter seveda danes nepogrešljivi catering, pri čemer se popolnoma prilagodijo željam in potrebam naročnika, ter dogodek izpeljejo kjerkoli, za kakršnokoli število gostov, z njihovo opremo ali vašo opremo itd.

Posebno ponudbo vsak dan nudijo tudi upokojemcem iz pivške občine, ki si lahko pri njih bogato malico ali kosilo privoščijo vsak dan med 12. in 13. uro za samo 4 evre.

Še vedno jih najbolj nekako »tepe« to, da ljudje mislijo, da je Javor pač propadel in da tam ničesar več ni, zato bodo zelo veseli, če jih kdaj obiščete in si pri njih privoščite okusen obrok, malico, ipd.

(Igor Belčič s.p., 041 619 171)

Silvo Čelhar

Da bi pa prebivalcem Pivke in okolice to še nekako olajšali, so za bralce Pivškega lista pripravili posebno akcijo oziroma nagradno igro z nagradnim vprašanjem. Sodelujete lahko tako, da pošljete pravičen odgovor na nagradno vprašanje, ki je:

»Koliko kilogramov tehta glavni kuhar Igor Belčič?«

Odgovor ni »lahek«, tisti ki boste pa najbližje točnemu odgovoru, dobite:

Prva nagrada: malica za dve osebi

Druga nagrada: kosilo za eno osebo

Tretja nagrada: pijača za eno osebo po izbiri

Odgovore na vprašanje nam pošljite po elektronski pošti na naslov: pivski.list@pivka.si.

Med pravnimi odgovori bomo izžrebali tri nagrajence.

Za prevzem oziroma koriščenje nagrade vas vljudno prosimo, da izrežete kupon z objavo imen nagrajencev iz Pivškega lista, ter se s kuponom in osebnim dokumentom oglasite v lokalu, ali jih pokličite glede koriščenja nagrade.

Jesenski urnik Parka vojaške zgodovine IN MUZEJSKE TRGOVINE MAGAZIN

September in oktober – vsak dan:

- od ponedeljka do petka od 10. do 16. ure
- sobote, nedelje, prazniki od 10. do 18. ure

November – vsak dan:

- od ponedeljka do petka od 11. do 14. ure
- sobote, nedelje, prazniki, šolske počitnice od 10. do 16. ure

PARK VOJAŠKE ZGODOVINE OBISKALA MINISTER ZA RAZVOJ IN DIREKTOR URADA ZA KOHEZIJSKO POLITIKO

Park vojaške zgodovine sta v sredini avgusta obiskala minister za razvoj, strateške projekte in kohezijo dr. Iztok Purič in direktor Urada za kohezijsko politiko mag. Bojan Suvorov. Sprejela sta ju direktor Parka mag. Janko Boštjančič in župan Občine Pivka Robert Smrdelj, ki sta gostoma predstavila razvojno pot samega projekta do njegovega današnjega obsega, aktualno muzejsko ponudbo z zbirkami in razstavami ter načrte in vizijo za nadaljnji razvoj muzejskega kompleksa. Direktor Janko Boštjančič je pri tem izpostavil, da je intenzivnemu razvoju Parka vojaške zgodovine v zadnjem desetletju botrovalo predvsem aktivno črpanje evropskih finančnih sredstev, zahvaljujoč katerim je bilo v preteklih letih uspešno izvedenih več ključnih projektov širitve muzejskih zbirk in obnove muzejske infrastrukture. V okviru delovnega srečanja je beseda tekla tudi o možnostih nadaljnega sodelovanja med Parkom vojaške zgodovine in resorjem, odgovornim za področje evropske kohezijske politike in koriščenje evropskih sredstev, s katerimi bi Parku zagotovili nadaljnji razvoj in nadgradnjo muzejske ponudbe.

Visoka gosta sta si po zaključenih pogovorih ogledala tudi muzejske zbirke in razstave, pri čemer sta ju še posebej navdušila obisk notranjosti podmornice P-913 Zeta in simulator letenja z letalom MiG-21 kot najnovejša dopolnitev muzejske doživljajske ponudbe. Ob tem sta izrazila svoje občudovanje nad dimenzijami Parka vojaške zgodovine in pestrostjo muzejske ponudbe v njem. Posebej sta izpostavila pomen projekta za Republiko Slovenijo, ohranjanje zgodovinskega spomina, promocijo Slovenske vojske ter tudi krepitev turistične ponudbe.

VODENI OGLEDI DEPOJEV DRŽAVNIH MUZEJEV MED OBISKOVALCI POŽELI VELIKO ZANIMANJA

V Parku vojaške zgodovine je vrhunec poletne turistične sezone zaznamovala pestra in dopolnjena muzejska ponudba z nizom atraktivnih dogodkov, novih turističnih produktov in dodatnih ugodnosti za obiskovalce. Poletnemu muzejskemu utripu so v avgustu dala še posebej izrazit pečat tudi vsakodnevna vodenja (razen ob sredah) skozi depoje državnih muzejev, saj so slednji sicer obiskovalcem na ogled v omejenem obsegu in le ob predhodnem dogovoru oziroma v sklopu večjih dogodkov.

Organizirani ogledi depojskega objekta v spremstvu izkušenih vodnikov so z izvedbo vodenj v slovenskem in angleškem jeziku k obisku pritegnili številne domače in tuje obiskovalce. Med svojim postankom v Parku vojaške zgodovine so si z zanimanjem ogledali dragocene depojske zbirke, med katerimi so jih še posebej navdušili najstarejši, najtežji in največji računalnik v Sloveniji, legendarni stoli iz kolekcije Rex, prvi slovenski prenosni televizor v nekdanji Jugoslaviji, prvi slovenski roboti, naprava za varjenje optičnih vlaken,

Marlesova kuhinja Cocktail varianta, kakršnih je bilo izdelanih več kot pol milijona, in obilica drugih zanimivih predmetov. Pobudo za depojska vodenja so pripravili v sodelovanju z Muzejem novejšje zgodovine Slovenije in Tehniškim muzejem Slovenije, pri čemer so bili obiski depoja za obiskovalce Parka brezplačni.

V PARKU VOJAŠKE ZGODOVINE GOSTILI ADRENALINSKI SPEKTAKEL POLETJA

Na poligonu za ponazoritvene vožnje v Parku vojaške zgodovine je v soboto in nedeljo, 17. in 18. avgusta, potekalo evropsko prvenstvo v spretnostni vožnji s tovornjaki EUROPA TRUCK TRIAL.

Eno najbolj uveljavljenih mednarodnih tekmovanj s tovornjaki na evropskih tleh, ki je v letošnjem letu dopolnilo že okroglih trideset let delovanja, vsako leto sestavlja 6 etap v različnih evropskih državah, letos prvič tudi v Sloveniji.

Kamionski spektakel je v Park vojaške zgodovine pritegnil navdušeno množico več kot 6.000 obiskovalcev, kjer so v lepem vremenu uživali v vratolomnih prizorih in drznih voznških

manevrih več kot 20 neustrašnih voznikov tovornjakov s pogonom na vsa kolesa po izjemno zahtevnem terenu.

Zmagovalec pivške etape je postala ekipa HS Schoch Hardox Truck Trial Team, ki je z zmago v Pivki naziv evropskega prvaka osvojila že na predzadnji tekmi, saj so si na petih letošnjih tekmovanjih nabrali dovolj točk v skupnem seštevku za končno zmago.

V Parku vojaške zgodovine so veseli, da si je velika večina obiskovalcev v vročem dnevu poiskala senco v muzeju in si ogledala katero od muzejskih razstav in zbirk ter tako združila prijetno s koristnim.

Foto: Valter Leban

TURISTIČNA SEZONA PONOVRNO V ZNAMENJU POVEČANJA OBISKA

V Parku vojaške zgodovine tudi v letošnjem letu beležijo pozitivne trende rasti turističnega obiska, saj si je do konca avgusta muzejske zbirke in razstave ogledalo že več kot 39.500 obiskovalcev. V jesensko sezono so tako zakorakali z rekordnim 30-odstotnim povečanjem števila obiskovalcev, trend rasti pa se glede na trenutno povpraševanje nakazuje tudi za preostali del leta. Izjemno visokemu porastu v obisku je poleg splošnega povečanja v številnih prihodov domačih in tujih obiskovalcev med poletno turistično sezono botrovalo tudi evropsko prvenstvo v spretnostni vožnji tovornjakov Europa Truck Trial, ki so ga v Parku vojaške zgodovine gostili v sredini avgusta.

V obeh dnevih tekmovalnega vikenda se je kamionskega spektakla skupno udeležila množica več kot 6.000 obiskovalcev. Poleg atraktivnih muzejskih dogodkov in raznovrstnih muzejskih vsebin obiskovalce za ogled navdušuje tudi pestra doživljajska ponudba. V okviru slednje predstavlja poleg ogledov notranjosti podmornice pomemben element tudi simulator letenja z letalom MiG-21, s katerim so lani spomladi nadgradili zbirko letalske zgodovine in obiskovalcem omogočili doživetje izkušnje letenja z nadzvočno hitrostjo. V letošnjem letu se je do konca avgusta v pilotiranju nadzvočnega letala MiG-21 preizkusilo že več kot 1700 obiskovalcev. Park vojaške zgodovine poleg domačih obiskovalcev pritegne vsako

Foto: Valter Leban

leto več tujih gostov; prednjačijo predvsem gostje iz Italije, Nemčije, Avstrije, Hrvaške in Češke, pogosto pa se na obisku ustavljajo tudi Nizozemci, Poljaki, Francozi, Madžari, Angleži, Belgijci in Slovaki. Ravno tuji obiskovalci predstavljajo tudi največji delež uporabnikov postajališča za avtodome, ki se med avtodomarji vse bolj uveljavlja kot priljubljena točka za postanek. Poleg rednih ogledov je v zadnjem času zaznati tudi vedno večje zanimanje za doživljajske programe, zlasti za izvedbo rojstnodnevnih praznovanj za otroke in teambuilding programe, s katerimi so lani dopolnili muzejsko ponudbo.

JESENSKI POHOD PO KROŽNI POTI VOJAŠKE ZGODOVINE

13. oktober 2019

PRIČETEK: med 9.00 in 10.00 iz Parka vojaške zgodovine

100 LET SLOVENSKEGA
VOJAŠKEGA LETALSTVA

XIII. FESTIVAL VOJAŠKE ZGODOVINE

13.–15. september 2019

 Park vojaške zgodovine Pivka
**VOJAŠKOZGODOVINSKA
PONAZORITEV**

petek, 13. 9. 2019

- predstavitev nabornih vozov – Vestirnga 2019

sobota, 14. 9. 2019

- dan odprtih vrat Vojašnice Stanislava Požarja v Pivki
- pohod na Primož in ogled notranjosti utrdbe Alpskega zidu na Primožu
- vodeni ogledi po razstavah in zbirkah Parka
- predstavitev voznega dela muzejske zbirke
- postavljanje vojaških taborov iz različnih zgodovinskih obdobj
- statična predstavitev letalskih sil Slovenske vojske

nedelja, 15. 9. 2019

- statična in dinamična predstavitev letalskih sil Slovenske vojske
- ponazoritev vojaškega spopada iz II. svetovne vojne
- prikaz vojaških taborov iz različnih zgodovinskih obdobj
- predstavitev voznega dela muzejske zbirke
- predstavitev vozil Slovenske vojske
- sejem militarij
- delavnice za otroke

Organizator si pridržuje pravico do spremembe programa.

Več na www.parkvojaskezgodovine.si

SPREMLJANJE RISOV POTEKA S POMOČJO VEČ KOT 180 KAMER, FOTOPASTI

V Občini Pivka ne izvajamo le delavnic v okviru projektov Carnivora Dinarica in Nature & Wildlife, v katerih smo partner, pač pa naši partnerji pri nas organizirajo tudi »svoje« delavnice. Naj ob tej priložnosti povemo, da so člani lovskih družin iz Pivke in sosednjih občin zvesti obiskovalci vseh naših delavnic, za kar se jim zahvaljujemo, dobro obiskane pa so tudi delavnice, ki jih organiziramo za širšo javnost. Konec pomladi so predstavniki Zavoda za gozdove Slovenije in Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani izvedli delavnico o risu v lovski koči LD Trnje v okviru projekta LIFE Lynx, v Krpanovem domu pa delavnico Pastirski psi in njihova uporaba pri preprečevanju škod po velikih zvereh namenjeno vseslovenski javnosti. Konec avgusta pa so sodelavci na projektih LIFE Lynx in 3Lynx zlasti članom lovskih družin iz naše regije pa tudi Goriškega in Kočevske predstavili rezultate monitoringa risa v sezoni 2018/2019. Udeleženci so si ogledali video posnetek izpusta risa Goruja, o tem dogodku in o stališčih do njega v lokalnem okolju pa nam je pripovedoval član LD Loški Potok. Dobili smo informacije o gibanju obeh doseljenih risov, podrobneje pa je bil predstavljen dosedanj monitoring risa.

Fotopasti tudi na Hrušico, Nanos in v Trnovski gozd

Poskusno je bil uveden leta 2017 na območju lovišč s posebnim namenom na Snežniku in na Kočevskem, fotopasti (kamere) pa so nato v sodelovanju z zainteresiranimi lovskimi družinami širili na območju slovenskih Dinaridov. Do maja 2019 so v sodelovanju z 31 lovskimi družinami postavili več kot 180 fotopasti. Monitoring izvajajo tudi z lovilci dlak (genetski monitoring), ki so postavljeni v bližini približno četrtine postavljenih kamer, ter na podlagi podatkov, pridobljenih od upravljavcev lovišč. Na podlagi teh podatkov bodo lahko ugotovili najmanjše število risov, ki se gibljejo pri nas, zapolnjenost teritorijev, dobili bodo vpogled v njihovo gibanje in podobno. Do zdaj so zabeležili najmanj 17 risov

(različnih osebkov) in še sedem ali osem različnih risjih mladičev. Monitoring nameravajo širiti na območje Hrušice, Nanosa in Trnovskega gozda.

Slavčeva sina pripotovala v očetove rojstne kraje

Predstavili so tudi rezultate monitoringa volka v sezoni 2017/2018. Zabeležili so 14 različnih tropov, od teh 6 vitalnih, 5 v nastajanju in 2 v razpadanju. Podatke za to sezono še obdelujejo, ocenjujejo pa, da se verjetno ne bodo bistveno razlikovali. Prva slika kaže, da na Pokljuki nastaja nov trop. Samec tega tropa je najverjetneje sin volka Slavca, ki je pred leti iz Slovenije prek naših, avstrijskih in italijanskih Alp prepotoval pot vse do Verone, in si v Italiji ustvaril družino z letošnjim že sedmim leglom po vrsti. Potomec volka Slavca je bil tudi volk, ki je bil povožen med Logatcem in Vrhniko (Ljubljanski Vrh). Da sta bila oba volka zelo verjetno Slavčeva potomca, so ugotovili na podlagi analize genotipa, ki je »mešanica« italijanskega in dinarskega. Sicer pa na področju Javornikov živi en trop, na območju Snežnika pa dva, imenovana trop Snežnik – jug in Snežnik – sever.

Tekst in foto: Dragica Jaksetič

SKUPAJ USTAVIMO JAVOROV RAK!

Z izrazom tujerodne vrste poimenujemo tiste organizme, ki jih je človek prenesel v novo okolje, v katerem prej niso bili prisotni. Mnoge izmed njih pomembno prispevajo k blaginji ljudi. Žal ima preseljevanje vrst poleg dobrih tudi svoje temne plati. Nekatere tujerodne vrste izpodrivajo avtohtone vrste, spreminjajo ekosisteme in povzročajo gospodarsko škodo ali so škodljive za zdravje ljudi. V slovenskih gozdovih je bilo do danes najdenih 133 tujerodnih vrst rastlin, 158 vrst gliv in 212 vrst žuželk. Gozdarji se v okviru posebnega projekta trudimo zatreji eno izmed njih. Gliva *Eutypella parasitica* povzroča javorov rak in je ena izmed tujerodnih vrst bolezni, ki bi lahko povzročile večjo škodo v slovenskih gozdovih. Bolezen lahko prizadene vse vrste javorov, v Sloveniji sta najpogostejše okužena gorski javor in maklen. Večina rakov se razvije v spodnjem - najvrednejšem delu debla, povzroči njegovo deformacijo in razgrajuje les. Mlada drevesa zaradi okužbe navadno propadejo, če pa so okužena starejša, se rak počasi povečuje več desetletij. Ker gliva razkrajja les, so okuženi javori slabše mehansko stabilni in občutljivejši za veter, sneg in žled.

Javorov rak je bil v evropskem prostoru prvič odkrit in verjetno prvič vnesen v Slovenijo, zato je naša dolžnost, da zmanjšamo škodljivi potencial te bolezni. Zatiranje glive je pomembno tako zaradi ekonomske kot ekološke škode, ki jo povzroča. Temu je namenjena akcija »Skupaj ustavimo javorov rak!«, ki poteka pod okriljem projekta Life Artemis. Cilj projekta je osveščanje in ukrepanje zaradi invazivnih tujerodnih vrst v gozdu. Vabimo vas, da svoje gozdove skrbno pregledate in morebitni pojav javorovega raka sporočite lokalnemu revirnemu gozdarju ali na sežansko območje enoto Zavoda za gozdove Slovenije (tel.: 05-707-44-00). Lahko jo zabeležite tudi v spletno ali mobilno aplikacijo Invazivke (www.invazivke.si).

Foto: Nikica Ogris

Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Sežana
Matej Kravanja

NEVARNOSTI IN NELJUBI DOGODKI NA PAŠNIKIH

V vasi Juršče, na turistični kmetiji Pri Cunarju, so v začetku avgusta volkovi napadli čredo ovc in koz, ki so se pasle sicer na ustrezno varovanem pašniku, in sicer s štirimi žicami, v katerih je bil električni tok. Na pašniku pa so bili prisotni tudi pastirski psi. Volkovi so živali pokončali ali poškodovali do te mere, da je bilo treba usmrtiti skupno 25 ovc in koz.

Zato, da bi dobili informacije tako rekoč iz prve roke, smo za odgovore na nekaj naših vprašanj zaprosili Petra Krmo s postojnske enote Zavoda za gozdove Slovenije ter Aleša in Andreja Sedmaka, rejca ovčarskih psov.

Peter Krma, Zavod za gozdove Slovenije (ZGS), KE Postojna

Kako je možen vstop zveri/živali na zavarovan pašnik?

Volk lahko preskoči višino ograja, ki se uporabljajo za zaščito pašnikov, kar se je v primeru na Jurščah tudi zgodilo.

Kaj menite na očitke, da je v Sloveniji preveč velikih zveri?

Število teh zveri se uravnava tudi z odstrelom. Ker je bil v zadnjih letih odstrel zveri sodno večkrat zaustavljen, se je povečalo število zveri.

Tema je ponovno vzbudila val ogorčenja med kmeti in v delu javnosti, je na tem področju predviden kakršenkoli ukrep?

Po napadu na Jurščah smo na ZGS pripravili mnenje za odstrel volka na območju lovišč Lovskih družin (LD) Pivka in Tabor Zagorje, ki teritorialno pokrivata območje napadov volkov. Sredi avgusta je ZGS pripravil mnenje za razširitev območja dovoljenega odstrela volka na območje delovanja tropa volkov. Območje smo razširili še na sosednja lovišča, in sicer še na LD Prestranek, LD Javornik Postojna in LD Trnovo.

Je resnična trditev, da so potrebni odstrel volkov, ki nenazadnje ogrožajo tudi prebivalce, neizvedeni oziroma neuresničeni?

Od izdaje mnenja za odstrel volka se lovci trudijo izvesti odstrel. Je pa v tem letnem času lov volka izjemno zahteven.

Kako se je možno oziroma najbolje obvarovati tovrstnih napadov?

Skrbeti je treba, da je v električnih pastirjih ustrezna napetost električnega toka, da je ograja ustrezno vzdrževana. Če ima rejec tudi pastirske pse, naj bodo ob čredi.

Andrej in Aleš Sedmak, rejca ovčarskih psov in lastnika družinske kmetije Sedmak na Jurščah

1. Predstavite pasmo psov, njihove lastnosti.

Na Družinski Kmetiji Sedmak danes uporabljamo dve pasmi pastirskih psov, in sicer tornjak in srednjeazijski pastirski pes.

Tornjak je po značaju zelo čuječ pes, kar pomeni, da zelo hitro zazna nevarnost, ki se mu bliža in z laježem prične opozarjati ostale pse v tropu. V osnovi je zelo mirna pasma, vendar pa

Foto: Družinska kmetija Sedmak

ob približujoči se nevarnosti postane zelo aktiven in se bo v dani situaciji brez težav spopadel z volkom. Od napada bo odvratal tudi medveda. Tornjak je s svojo gosto dlako okrog vratu vse do sredi hrbta in okrog zadnjih nog zelo zaščiten pred ugrizi napadalca, saj npr. zver ugrizne v prazno in mu tako ne prizadene težjih poškodb (ob manjših spopadih). Teža samcev je do 60 kg, samice do 50 kg. Do svojih živali je zelo zaščitniški in ljubeč, to večkrat izkazuje z lizanjem in druženjem z rejnimi živalmi, v našem primeru ovcami in kozami. Svoje živali bo branil tudi s svojim življenjem. Do ljudi ni napadalna pasma, seveda pa je vse odvisno od same vzgoje. Tornjak je zelo pameten, kar se nauči, zlahka ne pozabi, zato je vzgoja te pasme še kako pomembna in ključna. Do otrok in družinskih članov so zelo prijazni in zaščitniški, tolerantni so do sprehajalcev in tujcev, v primeru srečanja z njimi pa se moramo počasi umakniti nazaj in se obnašati, kot da jih ni. Ni jurišni pes, svojega nasprotnika bo najprej poizkusil odgnati, šele nato bo napadel. Tudi srednjeazijski pastirski pes je zelo dominantna pasma, mi ji rečemo kar alfa pasma, fizično zelo močna, neustrašna. V primeru napada z volkom bo volka brez težav tudi ubil, odgnal bo tudi medveda. Običajno srednjeazijscu že ob rojstvu porežejo ušesa in rep, saj je s tem ob morebitni borbi manj ranljiv, vendar to v Sloveniji ni dovoljeno. Pri nas imamo kratkodlako vrsto, obstaja pa tudi dolgodlaka vrsta srednjeazijsca. Tej pasmi se kot sprehajalec ali obiskovalec pod nobenim pogojem ne smemo zameriti, saj si nas bo zapomnil za vse življenje. Do živali je zelo zaščitniški in ljubeč, to izkazuje z druženjem in lizanjem. Je zelo teritorialna pasma, svoj prostor čuva neustrašno in zavzeto, vedno opozarja z močnim laježem. Teža samic znaša do 70 kg, samcev do 90 kg, kar pomeni, da je ta pasma mogočna in zelo nevarna nasprotni strani. Ob pravilni vzgoji neverjetna pasma, prijazna do otrok in vseh družinskih članov, tudi do tujcev je tolerantna, dokler ne vstopijo v njen prostor. To pasmo se je uporabljalo tudi za gladiatorske borbe, del tega značaja se še vedno včasih pokaže, saj pri dvoboju ne okleva in napade z vso svojo močjo.

2. Na čem mora temeljiti vzgoja omenjenih psov?

Obe pasmi spadata med zahtevne pasme, kar pomeni, da mora biti oseba mentalno zelo stabilna, močnega karakterja

in nepopustljivega pristopa. Kaj hitro se lahko zgodi, da nas preraste in podredi, povratek nazaj je veliko težji. Skrbnik mora biti v vsakem slučaju alfa svojemu psu oz. tropu psov. Pastirski pes se brezpogojno podredi samo enemu človeku, ostale družinske člane pa spoštuje, vendar ne vedno. Sama vzgoja pastirskega psa se prične že ob rojstvu in nadaljuje vse do 2-3 let. Pastirski pes je načeloma popolnoma samostojen od 3. leta dalje, v maksimalni pripravljenosti pa od 5. leta naprej. Seveda je to odvisno od psa do psa, eni prej eni kasneje.

3. Zakaj ste se odločili za tovrstno vzrejo oziroma pse?

Za vzrejo pastirskih psov smo se odločili zato, ker smo samo na tak način lahko izšolali psa po naših željah in potrebah. Seveda brez znanja in predvsem volje in ljubezni do psov ne gre. Zavedati se moramo, da pes ni človek, poznati moramo psihologijo psa in mu omogočiti tisto, za kar je bil ustvarjen. Na kmetiji imamo dve pasmi, trenutno vzrejamo samo tornjaka, srednjeazijca še ne, ampak tudi to je v planu. Odločili smo se, da bomo imeli kombinacijo pasem v vsaki čredi ovc in koz, saj ima vsaka pasma določene prednosti in pa tudi slabosti. Ti dve pasmi se odlično dopolnjujeta in sodelujeta, seveda ne gre brez trenja, ampak to je v vsakem tropu. Različne lastnosti psov pripomorejo k boljši varnosti črede, saj se nekateri psi držijo bolj ob čredi, drugi pa patrolirajo po pašniku in naznanjajo nevarnost in odganjajo manjše plenilce, kot je npr. lisica. Tornjak je zelo aktiven in na dan oz. noč prehodi ogromno kilometrov, srednjeazijec pa bolj mirno čaka in budno spremlja situacijo in ob prvem klicu se močno zažene proti vroči točki.

4. Kako učinkoviti so vaši psi, so morda doslej že preprečili kak napad na vaše živali?

Že več kot 15 let na naši kmetiji nismo imeli pokola po volku oz. medvedu, psi očitno opravljajo svoje vsakdanje poslanstvo. Volk in medved sta v naših krajih vedno prisotna, mi tudi rečemo, da živimo v OSRČJU VELIKIH ZVERI in verjamem, da so psi že nešteto krat preprečili napad predvsem volka, medved se zaenkrat zelo boji el. pastirja in ga brez težav držimo izven ograjenih površin. Tu pa tam pri jutranjem pregledu živali na pašniku dobimo poškodbo na psih, včasih je potrebno kakšno tudi sanirati z manjšimi posegi in to je lahko pokazatelj, da so bili psi v prejšnji noči v borbi z zverjo. Moramo pa se zavedati, da če psi ne preprečijo vstopa v pašnik tropu volkov, potem ne moremo pričakovati, da bo čreda ostala nedotaknjena. En pastirski pes se brez težav kosa z enim ali celo dvema volkovoma, ampak proti 10 ali več pač ne gre. Pastirski psi so zelo dobra preventiva, niso pa vsemogočni. Nič ni 100%, saj je lačna zver zelo neugodna in bo napadla tudi ob prisotnosti psa, saj nima česa izgubiti. Pastirski pes je pa dobra alternativa za preprečevanje vsakodnevnih napadov enega ali dveh volkov, saj se pri prisotnosti psa ne bojo odločili

za vstop v pašnik. Volk zna zelo dobro preračunati stopnjo tveganja in se brezglavo ne bo spuščal v lov na plen, katerega ščitijo pastirski psi.

5. Kakšno je vaše stališče oziroma videnje nedavnega napada v vaši bližini na kmetiji pri Cunarju?

Nedavni napad volkov na kmetiji Cunar nas je zelo presenetil in tudi prizadel, glede na to, da je lastnik kmetije imel tri pastirske pse mešanih pasem in ti psi so zelo dobri čuvaji. Naslednjo noč so volkovi spet poskušali izvajati pokol na istem mestu, med seboj so se klicali in seveda razbrati je bilo, da gre za zelo velik trop, cca. 10 volkov ali več, tudi nekateri vaščani so takoj pri tabli Juršče na cesti opazili več volkov. Tuljenje je bilo nevzdržno, kot v klavnici. Pri tako velikem tropu, trije psi ne morejo ubraniti napada, saj je trop bolj pretkan in je vedel, v kaj se spušča. Ravno tako, če bi prišli v naš pašnik, bi bile žrtve tako na eni kot na drugi strani. Ne glede na vse so psi dali vse od sebe.

6. Kakšne zaščite pašnikov se sami poslužujete? Kaj je po vašem mnenju dovolj varen pašnik?

Na naši kmetiji imamo 5 do 7 žični sistem na električnega pastirja, višina je 1.2 m ali več. Višina ni tako pomembna, ker volk ni nujno, da preskoči, gre tudi pod žico in tudi skoplje, važno je, da je tok zelo močan in da je pokošeno pod žico, da ne pribija elektrika. Za medveda ni važna višina pašnika, ampak samo tok, ker on se boji elektrike, pa tudi psi ga takoj odženejo. Po našem mnenju je dober pašnik za drobnico 5 žični električni sistem, neke solidne višine 1.2 m, redno vzdrževan pašnik in z vsaj tremi pastirskimi psi, ampak to je denarno velik zalogaj in ni za vsakega, tukaj mora država odigrati svojo vlogo, če hočemo da kmetijstvo obstane. Kar mi delamo na naši kmetiji, je plod večletnega dela nas in naših prednikov in lastnega žrtvovanja.

7. Kaj menite o problematiki zveri v naši državi (mnogi namreč očitajo neizvajanje potrebnih ukrepov, pomanjkljive dolžnosti in zakone)?

Če pogledamo 50 let nazaj, ni bilo pašnikov, paslo se je povsod, bile so pašne skupnosti, pse so imeli za zganjanje črede. Subvencij ni bilo, kmetje so bile tudi bolj povezane med seboj. Z EU smo prišli v sodobno kmetijstvo, kjer je denar glaven in diktira tempo kmetijstva. Vsak si ne more privoščiti vsega in dela po svojih zmožnostih. Mislimo, da mora naša država narediti premik na vseh področjih v kmetijstvu in kmeta zaščititi ter mu nuditi vse, da bo preživel že s tem, kar pridela, ne da nas subvencije diktirajo. Menimo, da v nekaj letih, če država ne bo zaščitila kmeta in prelagala odgovornosti na nas kmete, bo kmetijstvo počasi izumrlo in trud naših prednikov bo zaman.

DKH

O UČINKOVITIH PREVENTIVNIH UKREPIH ZA VARSTVO PAŠNIH ŽIVALI

V začetku avgusta sta strokovnjaka Zavoda za gozdove Slovenije (ZGS) **Vesna Oražem** (iz centralne enote) in **Gregor Koželj** (iz enote Postojna) na Suhorju predstavila problematiko škod in ukrepov za preprečevanje škod po velikih zvereh. Izpeljali smo namreč delavnico v okviru projekta Carnivora Dinarica (Interreg V-A Slovenija-Hrvaška), eno izmed delavnic, načrtovanih na robnih območjih Nature 2000.

Najprej gostje »kmetije dobrih praks«, Kmetije Volk s Suhorja

Krajani in organizatorji smo se zbrali pri visoki elektromreži, ki obdaja pašnik Kmetije Volk s Suhorja. Zavod za gozdove Slovenije, partner v projektu, je namreč 2. julija tik pod vasjo s to ograjo, visoko 170 centimetrov, opremil pašnik Volkovih. Drobnica se zdaj pase in čisti zarast v pašniku, ki ga obdaja 500 metrov mreže, ki je pod stalno električno napetostjo. Vesna Oražem in gospodar kmetije **Tomaž Volk** sta udeležencem razložila, kako mora biti takšna obora postavljena, kakšna električna napetost mora biti v njej in podobno, predstavila pa sta tudi sistem za dnevno-nočno snemanje dogajanja okrog obore. Strokovnjaki so namreč postavili tudi kamero, ki se sproži, ko že manjša žival, npr. lisica, prekine infrardeči žarek oziroma to zazna senzor. Na ta način bodo lahko ugotovili morebitno prisotnost in reagiranje velikih zveri, če se bodo te približale pašniku.

O projektu in učinkovitih preventivnih ukrepih

Delavnico smo nadaljevali v vaškem domu s prezentacijo projekta, Vesna in Gregor pa sta natančneje opisala delovanje elektroograj, sedanje preizkušanje elektroprog za preventivo pri čebelnjakih, medovarna ohišja in smetnjake. Na delavnico smo povabili tudi **Aleša Sedmaka** z Juršč, rejca drobnice in pastirskih psov, ki je predstavil vzgojo pastirskih psov in pastirske pse kot učinkovit ukrep varstva živali pred napadi velikih zveri.

Rejci majhnih čred so zadnji "braniki" dokončne zaraščenosti

Gregor Koželj je v okviru predstavitve projekta podrobneje predstavil aktivnost usmerjanja obiska v Snežniških gozdovih, ki so vse bolj prometno pa tudi drugače obremenjeni. ZGS

je na prometno izpostavljenih lokacijah namestil naprave, ki zaznavajo vozila, na podlagi tako pridobljenih podatkov pa bodo obiskovalce gozda s prometno signalizacijo poskušali preusmerjati na zanimive točke v gozdu, a stran od območij, kjer morajo imeti medved, volk in ris mir pred človekom. Skupaj s hrvaškimi partnerji bodo izdelali čezmerno karto za usmerjanje obiskovalcev. Predstavnica projektne partnerice, Občine Pivka, **Dragica Jaksetič**, je predstavila tudi center velikih zveri Dinaridov, ki bo v okviru projekta urejen v Krpanovem domu.

Med druženjem po zaključeni delavnici je izmenjava vprašanj in odgovorov potekala še naprej. **Predstavnika ZGS sta vsem zainteresiranim na voljo za kakršno koli svetovanje in pomoč, saj je treba vsakršne ukrepe za varovanje domačih živali načrtovati po meri vsakega interesenta oziroma kmetije posebej.** Rejci pašnih živali na Suhorju pa so na primer opozorili, da marsikdo manjše črede drobnice pase samo zato, da ohranja travnike, manjše parcele. Ker so ti rejci večinoma v službah in jim reja drobnice ne predstavlja vira dohodka, od katerega bi živeli, predstavljata delo in strošek varovanja čred precejšnje breme. Zato predlagajo, da država pri bodoči politiki sofinanciranja preventivnih sredstev vzame v obzir tudi takšne, majhne rejce, zadnje "branike" pred zaraščanjem še zadnjih nezaraslih površin v bližini vasi.

Gosta sta predstavila tudi pregledno, enostavno spletno stran **varna-pasa.si**, na kateri so na voljo vse informacije, kontakti, povezani z ukrepi za sobivanje ljudi in velikih zveri, pa tudi obrazec za vlogo za subvencioniranje preventivnih varovalnih sredstev.

Zavod za gozdove Slovenije vabi vse zainteresirane na predstavitve »kmetije dobrih praks« na Suhorju oziroma ukrepov za preventivno varstvo živali na pašniku, ki jo bodo pripravili v začetku jeseni.

O datumu predstavitve bomo javnost pravočasno obvestili tudi na spletni strani Občine Pivka.

Dragica Jaksetič

Še pred petdesetimi leti so ljudje večino stvari, ki so jih potrebovali, izdelovali sami in tako tudi poznali celoten postopek npr. izdelave oblačil. Mnogokrat so tem postopkom prisostvovali otroci in samoumevno je bilo, da za toplo oblačilo potrebuješ najprej ovco. Današnji otroci postopkov ne poznajo več, oblačilo se kupi v trgovini, redkokdaj še volneno, saj prevladujejo sintetična oblačila. Kdor nosi oblačila iz naravnih vlaken, obenem skrbi za planet, saj se pri pranju ne izloča mikroplastika kot pri večini sintetičnih oblačil. Torej so prijazna tako do človeka kot do narave. In predvsem trajna. Pot do puloverja pa se začne z ovco, kar smo spoznavali znotraj projekta Stare obrti za nove podjetniške priložnosti, ki je bil potrjen na 2. javnem pozivu LAS med Snežnikom in Nanosom in je sofinanciran iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

PASME OVAC in ZBADANJE

Za volnena oblačila je včasih veljalo, da zbadajo in predvsem otroci jih niso marali nositi. Ali volneno oblačilo zbada ali ne, je odvisno od sestave in debeline volnenega vlakna. Naše avtohtone ovce, Istrska pramenka, Bovška ovca in Belokranjska pramenka imajo zelo groba vlakna debeline okrog 40 mikronov v nasprotju z avstralsko merino ovco, katere vlakna so debela le 16 mikronov in so brez stržena. Najprimernejša slovenska ovca za izdelavo oblačil, odej, vzglavnikov, je Jezersko-solčavska ovca z debelino vlaken okrog 30 mikronov, kar jo uvršča med srednje fine volne. Volna ostalih treh omenjenih slovenskih pasem pa se v današnjem času uporablja za razne naravne izolacije v gradbeništvu, industrijske filce in vdelavo v tla ali kompostiranje.

STRIŽENJE OVAC

Ovce se običajno striže enkrat letno, spomladi ali jeseni. Rejec je dolžan ovce enkrat letno ostriči, ob striženju se jim uredi parklje in običajno tretira proti parazitom. Včasih so ovce strigili z ročnimi škarjami, danes se večinoma uporabljajo električne škarje. Po striženju je potrebno volno sortirati. Sama volno v grobem sortiram tako, da volno iz potrebušja ter onesnaženo z iztrebki dam posebej za namen kompostiranja ali gnojenja. Volno iz hrbtnega dela in plečk ter vratu pa namenim za predelavo. Volno, ki je umazana z iztrebki, je zelo težko oprati,

porabi se ogromno vode. Zato se marsikdo sploh ne loti pranja volne. Takšno volno je najbolje zadelati v zemljo kot gnojilo, npr. pod greben jagod, jagodičevja, v sadilne jame sadnega drevja. Nepogrešljiva je pri izdelavi visokih gred, lahko se jo kompostira. V vseh naštetih primerih počasi razpada na hranila za rastline, s katerimi je bogata - s fosforjem in dušikom.

PREDELAVA VOLNE

Dokler je volna umazana, se je molji ne lotijo, zato lahko umazana volna stoji leta v vrečah na odru ali skladišču. Takoj, ko volno operemo in iz nje s pranjem odstranimo lanolin, postane zanimiva za molje. Lanolin je mastna rumena snov, ki jo izločajo kožne žleze ovac in se uporablja v kozmetični industriji, saj mehča kožo in preprečuje izhlapevanje vode iz kože (transepidermalna izguba vode). Zato ohranjanje kožo navlaženo in tako pripomore k zdravju kože. Volno brez iztrebkov se namaka nekaj ur do 1 dan v deževnici skupaj z naravnim pralnim sredstvom (domače naravno milo ali ekološki šampon). Nato se volno spere in razprostire na sonce ali v polsenco. Ko se volna posuši, je primerna za česanje. Za domačo uporabo se dobi krtače ter bobensko česalo. Oprana volna vsebuje še precej rastlinskih primesi (semen, listkov...), še posebej, če so bile ovce strižene spomladi, ko so bile celo zimo v hlevu. Pri česanju padejo smeti ven. Če je volna precej zmotana, se jo najprej delno sčese z ročnimi krtačami, šele nato se jo češe na boben. Tako česana volna je uporabna za filcanje, barvanje ali prejo na kolovrat.

BARVANJE VOLNE z naravnimi barvili

je poseben užitek, saj se nikoli ne ve natančno, kakšne nianse barve bo volna. Barva se lahko mikanko (sčesano volno) ali spredeno volno (prejo). Barvano mikanko je težje prestri na kolovrat, ker je nekoliko židka po barvanju, zato je za potrebe pletenja bolje barvati prejo. Pri barvanju se lahko uporablja celo paleto rastlin, običajno pa je potrebno volno prej pripraviti na barvanje z jedkali, ki pripomorejo k fiksiranju in preprečevanju prekomernega spiranja barve. Največkrat uporabljena jedkala so: galunovec (kalijev aluminijev sulfat), železov sulfat, bakrov sulfat in tanini. Zelo na grobo o barvanju: čisto mokro volno se potopi v raztopino jedkala in se jo kuha do dve uri, spere in

Učenci ročno strižejo ovco.

prestavi v posodo z barvilom še za dve uri kuhanja. Barvilo se pripravi tako, da se rastlino celo noč namaka ter drugi dan kuha najmanj dve uri. Količina sveže rastline mora biti enaka količini suhe volne, v gramih. Tole je samo povzetek postopka, kdor se bo ukvarjal z barvanjem volne, se mora poglobiti še v nemalo podrobnosti glede temperature, časa barvanja in uporabe jedkal. Do sedaj sem uspešno barvala mikanko z rdečo peso (sok vložene pese), čebulnimi luski, brezovimi listi, orehovimi listi, plodovi bezga ter korenino slive. Barvano mikanko uporabljam pri polstenju.

POLSTENJE in PREDENJE

Oprano in česano volno se lahko poleg izdelave odej, blazin, izolacije ... uporabi predvsem za filcanje in prejo. Osnovna postopka filcanja sta dva: suho filcanje z iglo ter moker postopek z uporabo mila. Izdelujemo lahko kape, torbe, copate,

nakit, mehke igrače. Pri kmetijskem krožku učenci največkrat izdelujejo nakit, prtičke ali ovitke za mobitele. Z iglo za filcanje pa se lepo filca igrače ali pa modne dodatke. Če pa želimo iz česane volne dobiti nit za pletenje ali kvačkanje, pa je potrebno volno spresti. Včasih so to počeli s preslicami in kolovrati. Predenje je v bistvu enakomerno sukanje niti. Že v 16. stoletju so izumili kolovrat s pogonskim kolesom, kot ga poznamo danes. Še po drugi svetovni vojni je bila razširjena tudi preja na preslice, in sicer predvsem v južni Sloveniji, Bosni, Srbiji in Dalmaciji. Preja na preslico je zelo zamudna, ženske so ves prosti čas oziroma čas, ko so imele proste roke, namenile preji na preslico. Predle so med hojo, med pogovori in pašo ovac. Ko je bila nit spredena, so iz enojne niti tkali blago, iz dvojne niti pa izdelovali pletenine in kvačkane izdelke.

Tamara Urbančič

Izobraževanje Tamara Urbančič s.p.

VABLJENI

na Kmetijsko tržnico 22.9.2019 v Ilirsko Bistrico,

kjer bo v okviru projekta Stare obrti za nove podjetniške priložnosti prikazan postopek predenja volne in izdelovanja volnenih izdelkov.

Še pred petdesetimi leti so ljudje večino stvari, ki so jih potrebovali, izdelovali sami in tako tudi poznali celoten postopek npr. izdelave oblačil. Današnji otroci postopkov ne poznajo več, oblačilo se kupi v trgovini, redkokdaj še volneno, saj prevladujejo sintetična oblačila. Oblačila iz ovčje volne so propustna, zračna in topla. Pozimi grejejo, poleti varujejo pred vročino. Pot do puloverja pa se začne z ovco. Kako se nadaljuje, pa boste zvedeli na dne 22.9.2019 na Kmetijski tržnici v Ilirski Bistrici. Lahko se boste preizkusili v preji na kolovrat ali s preslico.

DODATNA SREDSTVA ZA LAS MED SNEŽNIKOM IN NANOSOM

Lokalna akcijska skupina Društvo za razvoj podeželja med Snežnikom in Nanosom bo zaradi uspešnega delovanja v preteklih letih lahko črpala dodatnih 420.000 evrov evropskega denarja. Čakajo pa še na odločitev ministrstva za gospodarski razvoj, kjer iz evropskega sklada za regionalni razvoj pričakujejo še dodatnih 150.000 evrov. Kot pojasnjuje

strokovni vodja LAS Aleš Zidar, bodo zato konec leta objavili še en poziv za projekte, ki spodbujajo lokalni razvoj na področju kmetijstva. LAS med Snežnikom in Nanosom bo tako v letih od 2013 do 2020 skupno razdelila kar 2,2 milijona evrov za sofinanciranje projektov iz razvoja podeželja v občinah Postojna, Pivka in Ilirska Bistrica.

DKH

NA KMEČKIH IGRAH NAJBOLJŠI PIVČANI

Pivčani smo tudi na letošnjih, 34. kmečkih igrah v Čezsoči, imeli svoje predstavnike, ki so se pomerili v šaljivih kmečkih igrah, ki ohranjajo šege in navade iz preteklosti ter pometli s konkurenco in bili najspretnjša ekipa. Sicer gre za tradicionalno etnološko-zabavno prireditev, ki jo organizira tamkajšnje turistično društvo in v Čezsoči poteka že od leta 1985 ter vsako leto nasmeji obiskovalce in tekmovalne ekipe iz vse Slovenije. Pohvale domačemu Turističnemu društvu Pivka, ki spodbuja udeležbo na tovrstnih dogodkih, sploh pa s svojimi aktivnostmi ustvarja nove priložnosti in vezi ter nenazadnje ponese ime Pivke ter naših krajev naokrog.

Foto: Turistično društvo Pivka

DKH

O TURISTIČNI SEZONI NA PIVŠKEM

Naravne lepote, urejenost in turistična ponudba v naše kraje privabi številne obiskovalce. Sploh je poletje obdobje, ko je turizem v občini najbolj v razcvetu. Da je na Pivškem lepo in je Pivka s svojo okolico zelo priljubljena izhodiščna točka za okoliške izlete in tudi daljše počitnikovanje, so potrdili tudi nekateri ponudniki v naši občini, ki so z letošnjo sezono zelo zadovoljni.

Kamp - The sunrise hill (Drskovče)

»Letošnjo sezono (glede na to, da smo kamp uspeli odpreti šele v sredini julija) ocenjujemo za zelo uspešno. Do konca avgusta smo imeli v kampu zabeleženih skoraj 600 nočitev iz 24 različnih držav (od tega največ Francozov in Nemcev). Načrtov za prihodnost oz. naslednje leto še nismo natanko načrtali, saj moramo najprej uspešno zaključiti to sezono in čez zimske mesece pretuhtati različne možnosti, je pa cilj zagotovo zgraditi več glamping hišic (zdaj imamo 3), saj imamo le-te razprodane večino dni. Posvetili se bomo tudi marketingu in oglaševanju, saj smo še nov in neprepoznaven kamp. Moramo pa kljub večanju kapacitet kamp ohraniti miren, tih in medsebojno povezan.«

Miranda, all in one place (Selce) (Bar & Sobe/ Apartma)

»V predsezoni je bilo nekoliko manj gostov. Obiskali so nas predvsem gostje iz ZDA in Avstralije, ki radi pridejo v tem obdobju. Je bila pa nato glavna sezona izjemna. Predvsem avgusta je gostov zelo veliko, veseli smo, da k nam pridejo tudi gostje iz oddaljenih držav. Ravno konec avgusta smo imeli goste iz Kolumbije, Peruja, Mehike, Ekvadorja. Med drugim je to tudi super priložnost, da z njimi deliš svoje izkušnje. Obiskovalci so zelo navdušeni nad našo državo in gostoljubnostjo ter predvsem varnostjo. To je postal v zadnjem času zelo pomemben dejavnik za vse ljudi.« (Simon Ostanek)

B&B Trnje (Trnje)

»Letošnja sezona je bila boljša od vseh ostalih. Odrpti smo od aprila do sredine septembra. Zasedenost je rasla iz meseca v mesec. Že običajno sta prva dva meseca nekoliko manj obiskana, potem pa obisk hitro raste in doseže vrh v avgustu, ko skoraj nimamo proste sobe. Letos smo imeli več enodnevnikov gostov kot lani. Skoraj da ni državljana evropske države, da ne bi prespal pri nas. Vse od Španije, Francije, Nemčije in Avstrije, Italije, Nizozemske, Danske in Finske, Madžarske in Bolgarije, Češke in Slovaške, Hrvaške, Velike Britanije in Izraela. Imeli smo celo enega Slovenca! Seveda si jih večina pride ogledat Postojnsko jamo, jih pa zanimajo tudi sprehodi v naravo, fotografiranje,... Usmerjamo jih v manj obljudene jame in na sprehode do presihajočih jezer. Zanima jih lokalna hrana. Zelo so zadovoljni, ko jim za zajtrk ponudimo večino domače hrane od jogurtov, medu, jabolčnega soka, domače marmelade, pa še kaj.« (Lise in Zvone Pavšič)

Turistična kmetija Pri Andrejevih (Narin)

»Na naši turistični kmetiji Pri Andrejevih v Narinu že 20 let ponujamo našim gostom tudi nastanitev. Že nekaj let zaznavamo občutno podaljšanje poletne turistične sezone, ki se začneja že v maju (letos celo v aprilu) ter traja tja do konca septembra. Gostje, ki pri nas prespijo, so večinoma tujci. Zadnja leta je največ francoskih, belgijskih in nizozemskih gostov, katerim sledijo praktično gostje iz celega sveta. Pri nas se zadržijo povprečno nekaj dni, je pa vedno več takih, ki ostanejo pri nas tudi cel teden ali več. Navdušeni so nad našim biserom Slovenijo, kulturo in predvsem naravo ter kulinariko. Zadovoljni smo z letošnjo sezono, ki je pa še ni konec.«

Gostilna s prenočišči Špelca (Gornja Košana)

»V Gostilni s prenočišči Špelca smo zadovoljni z obiskom tujih gostov, največ je sosednjih Italijanov. Letos beležimo več Francozov in Nemcev, predvsem družin.

Gostje običajno obišejo Škocjanske jame ter Lipico oziroma Predjamski grad. Se pa letos pozna, da je manj tranzita v sosednjo Hrvaško, zato letos ne bo rekordna sezona.« (Borut Dolgan)

DKH, Danijel Grmek

VEČKULTURNO POPOTOVANJE MED SOSEDI

Pestro poletno dogajanje v Postojni se je konec avgusta nadaljevalo s priljubljenim festivalom Zmaj 'ma mlade, ki je bil letos prvič nadgrajen tudi s čezmejnim sodelovanjem, ki je dogodkom dodal pridih večkulture, sodelovanja in trajnostnega kulturnega turizma. V okviru projekta PRIMIS – Večkulturno popotovanje med Slovenijo in Italijo skozi prizmo manjšin, je bila rdeča nit desetdnevnega festivalskega

dogajanja predstavitev kulturne in jezikovne pestrosti ter naravne dediščine teh skupnosti, kar je edinstvenost območja med Slovenijo in Italijo. Festival se je zaokrožil 1. septembra, in sicer se je v okviru dogodka Postoj na živi ulici odvijal tudi prvi čezmejni festival avtohtonih skupnosti, organiziran v sodelovanju z Regionalno razvojno agencijo Zeleni kras. Šlo je vsekakor za edinstven dogodek, za združitev in sodelovanje številnih zanimivih razstavljalcev, predvsem pa bogat program. Na dogodku so se predstavili tudi pivški predstavniki, ponudniki svojih domačih dobrot in društva oziroma turistični ponudniki.

Tekst in foto: DKH

ŠOLA V ČASIH IN DANES

PRVI ŠOLSKI DAN NA OSNOVNI ŠOLI PIVKA

Na pivški osnovni šoli je šolski prag letos prvič prestopilo 54 prvošolcev, od tega 6 učencev obiskuje podružnično šolo v Šmihelu. V primerjavi z lanskim letom je letošnja generacija številčnejša za deset učencev.

Šola je tudi letos poskrbela, da bo prvi šolski dan ostal učencem in tudi staršem, ki so svoje otroke prvič pospremili čez velika šolska vrata, v prijetnem in lepem spominu. Otroci so se s sošolci in učiteljicami spoznali na uvodnem sprejemu v

športni dvorani Skala. Da je bil vstop v šolo toliko prijetnejši, je bil tudi letos za njih skrbno pripravljen krajši kulturni program.

Sicer pa je na matični Osnovni šoli Pivka letos vzpostavljenih 19 oddelkov, 2 kombinirana oddelka pa sta tudi na Podružnični šoli v Šmihelu. Na šoli se trenutno izobražuje 485 učencev, od tega 22 v Šmihelu.

Foto: OŠ Pivka

PRVI ŠOLSKI DAN NA OSNOVNI ŠOLI KOŠANA

Osnovna šola Košana je letos v svoj prvi razred sprejela 13 otrok. Lanskoletnemu res številčnemu razredu, ko je šolski prag prvič prestopilo 20 otrok, tudi letos torej sledi precej številčna generacija učencev, ki bodo odslej prijateljevali in si delili svoje šolske dogodivščine.

Košanska šola je tudi letos prvošolcem namenila posebno pozornost in jim pripravila zares prijeten sprejem.

Osnovno šolo Košana v letošnjem šolskem letu obiskuje 91 učencev, ki so razdeljeni v pet oddelkov in sicer štiri kombinirane in enega samostojnega.

Foto: OŠ Košana

ŠOLSKE PREVOZE V ŠOLSLEM LETU 2019/2020

Uspešno šolsko leto in varno pot v šolo.
Ne pozabite tudi na pravila lepega vedenja na avtobusu in avtobusnih postajališčih.

Osnovna šola Košana

Kombi prevoze izvaja šola, vozni red je sledeč:

ura	odhod iz vasi	ura odhoda iz šole	prihod
6.50	Suhorje		
7.00	Buje		
7.09	Ribnica		
7.11	Mrzlek		
7.18	Stara Sušica – vas		
7.20	OŠ Košana		
7.20	Kal	14.15	14.20
7.29	Volče	14.27	14.31
7.35	Čepno	14.27	14.37
7.45	Gornja Košana		
7.50	OŠ Košana		

Avtobusni prevoz za popoldanski odvoz otrok za smer Suhorje:

ura odhoda iz šole	prihod
14.15	OŠ Košana
14.17	Gornja Košana
14.23	Stara Sušica
14.24	Stara Sušica – vas
14.28	Nova Sušica
14.30	Mrzlek
14.32	Ribnica
14.41	Buje
14.51	Suhorje

Prevoz izvaja družba NOMAGO, d. o. o.,
podizvajalec Edo Tours, Uroš Žagar s. p.

Osnovna šola Pivka

Pivka – Petelinje – Selce

odhodi	avtobusna postajališča	odvoz	odvoz
7.21	Pivka	13:45	14:40
7.19	Petelinje	13:47	14:42
7.17	Selce	13:49	14:44

Prevoz izvaja družba NOMAGO, d. o. o.

Juršče – Trnje/Pivki – Pivka

odhodi	avtobusna postajališča	odvoz	odvoz
7:00	Juršče	14:04	15:19
7:05	Palčje	13:59	15:14
7:09	Parje	13:55	15:10
7:13	Klenik	13:51	15:06
7:15	Trnje/Pivka	13:49	15:04
7:19	Pivka	13:45	15:00

Prevoz izvaja družba NOMAGO d. o. o.

Gradec – Pivka – Gradec

odhodi	avtobusna postajališča	odvoz
7.15	Gradec	13:50
7.23	Pivka	13:45

Prevoz izvaja Edo Tours, Uroš Žagar s. p.

Podružnica Šmihel:

Mala Pristava - Nadanje selo – Narin – Velika pristava - Šmihel

odhodi	avtobusna postajališča	odvoz
7.05	Mala Pristava	15:05/15:10
7.10	Nadanje selo	15:05/15:10
7:15	Narin	15:05/15:10
7:20	Velika Pristava	15:05/15:10

Prevoz izvaja Domen d.o.o.

Zagorje – Parje – Pivka

odhodi	avtobusna postajališča	odvoz	odvoz
6.54	Zagorje	13:47	14:50
6.56	Drskovče	13:45	14:48
6.57	Parje	13:44	14:47
6:59	Radohova vas	13:42	14:45
7:01	Pivka	13:40	14:43

Prevoz izvaja družba NOMAGO, d. o. o. in podizvajalec
LARIS d. o. o.

Mala Pristava – Pivka – Mala Pristava

odhodi	avtobusna postajališča	odvoz	odvoz
6:45	Mala Pristava	14:14	15:02
6:46	Nadanje selo	14:13	15:01
6:51	Narin	14:08	14:56
6:55	Velika Pristava	14:02	14:50
6:57	Šmihel	14:04	14:52
6:58	Šmihel (K)	14:01	14:49
7:03	Kal - vas	13:56	14:44
7:05	Kal	13:54	14:42
7:09	Hrastje	13:50	14:38
7:14	Pivka	13:45	14:33

Prevoz izvaja Edo Tours, Uroš Žagar s. p.

Slovenska vas – Pivka – Slovenska vas

odhodi	avtobusna postajališča	odvoz
7.20	Slovenska vas	13:50
7.23	Petelinje	13:47
7:25	Pivka	13:45

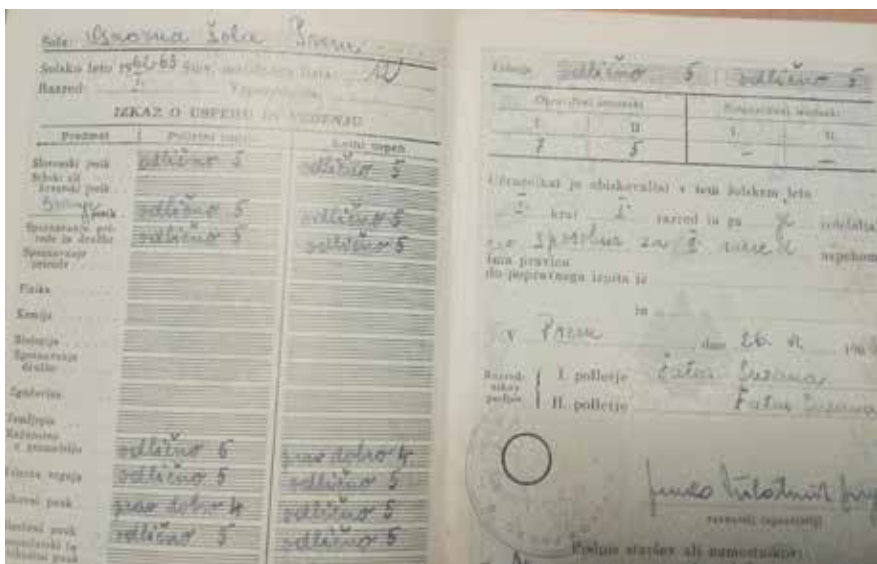
Prevoz izvaja Edo Tours, Uroš Žagar s. p.

SPOMINI NA ŠOLO ...

»Priprave na šolo so potekale celo poletje. Vsi smo vedeli, da v šoli morajo biti dečki obvezno oblečeni v jopiče v črni ali temno modri barvi, deklince pa v halje v enakih barvah. Oče se je dogovoril s krojačem, da mi je sešil jopič, ki sem ga bil zelo vesel. Od starejšega brata sem podedoval prvo berilo in računico, v leseni peresnici je bil svinčnik, radirka, šest malih barvic in peresnik. Poleg zvezka s črtami smo imeli v torbi še brezčrtni in karo zvezek. Obvezna oprema je bila še pivnik za odvečno črnilo, saj smo za pisanje uporabljali peresnik in črnilo v majhnih stekleničkah. Dobro se spomnim prvega šolskega dne in priprav nanj. Bilo je leto 1963, ko sem v zadnjih poletnih dneh prvič prestopil prag osnovne šole v Pivki. Takrat smo hodili še v staro šolo, v kateri je sedaj vrtec. Telovadnice stara šola ni imela. Igrali smo se družabne igre, naše telovadno orodje so bila drevesa, grmovje, travniki, gozdne in vaške poti ter steze. V razredu nas je bilo veliko otrok v dveh paralelkah s po več kot 30 učencev. Pouk na šoli se je začel ob 8. uri. Vsi otroci oziroma učenci smo se posedli s prijatelji oziroma prijateljicami iz bloka, ulice ali iz vrtca. Zvonec je nakazal začetek pouka in ne dolgo zatem sta v razred stopila ravnatelj šole tovariš Janez Bezeljak in naša razredničarka tovarišica Pavla Rupnik. Razredničarka paralelke je bila tovarišica Kristina Šajn, ki pa je bila moja razredničarka v 3. razredu.« (Mag. Evgen Primožič)

»Spomnim se daljnega leta 1959. To bi moral biti začetek mojega osnovnega šolanja v Izoli. Z mamo sva šli do šole in se ustavili v avli šole, ki je bila prenapolnjena do zadnjega kotička; starši, ponavadi so to bile mame, otroci, učiteljice, ravnatelj. S sabo sem imela šolsko torbico, ki sem jo ponosno držala v rokah. Ravnatelj je poklical po imenih in razvrstili so učence v razrede. Vem samo to, da mojega imena ni bilo med poklicanimi. Tisto leto me niso sprejeli, ker je bilo preveč otrok generacije 1951. Razočarana sem odšla domov, vendar sem se kmalu potolažila, saj sem imela še eno leto brezskrbnega otroštva ob igrah na ulici. Naslednje leto se mi ni zdelo nič posebnega.« (Irena Margon)

»Od mojega prvega šolskega dne je preteklo že veliko vode, zato se bolj spominjam priprav nanj. Pisalo se je leto 1962, ko sem v jeseni prvič prestopila prag podružnične osnovne šole na Premu. Takrat so bile podružnične šole pomembne ustanove, saj je bilo po vaseh veliko otrok, javni prevoz pa bolj redek. Priprave na šolo so potekale celo poletje. Mama mi je sešila črno šolsko haljo z belim ovratnikom, saj so bile halje obvezne. Po starejših sestrah sem podedovala prvo berilo in računico, v leseni peresnici je bil svinčnik, radirka, šest kratkih barvic in peresnik. Poleg par zvezkov je bila obvezna oprema še pivnik za odvečno črnilo. Pot do šole sem poznala, saj je bila v vasi. Mama me je počesala, mi lase zvezala s trakom in pred odhodom zabičala: »Poslušaj in ubogaj tovarišico, ne trgaj listov iz zvezka, ne delaj zvezkom in knjigam oslovskih ušes in ne grizi svinčnika«. Malico smo si nesli od doma, največkrat je bil sendvič z marmelado (mama je domačo slivovo marmelado namazala med dva kosa kruha, en sam bi se preveč pacal). Telovadnice nismo imeli, pa saj je nismo potrebovali. Naše telovadno orodje so bila drevesa, lojtrni vozovi, travniki in vaške poti. Imeli pa smo knjižnico, skromno omaro – vitrino, a v njej so bili največji zakladi, knjige. V družbi sedemnajstih učencev sem tako začela nabirati prve učenosti.« (Jozica Knafelc)

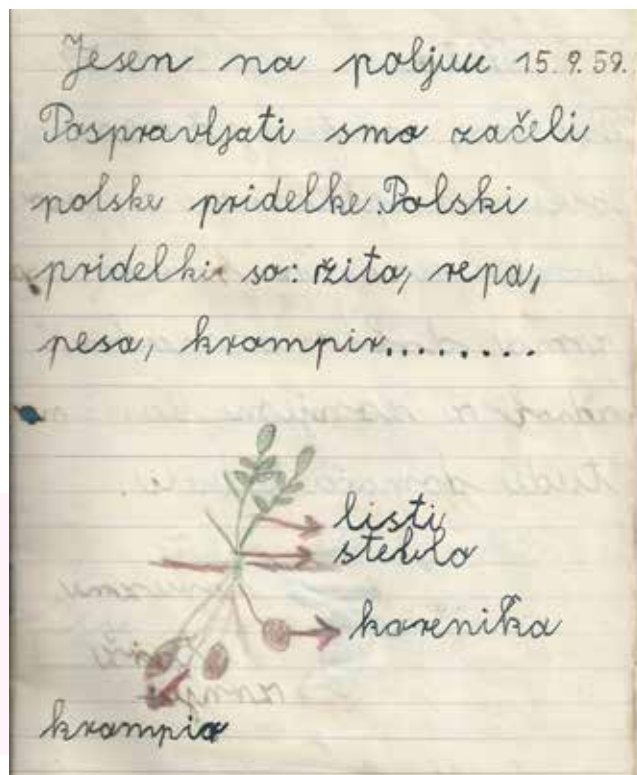
KAKO SO SE OTROCI UČILI PRED 60. LETI

Mineva 60 let, kar je bila zapisana učna snov v zvezek drugošolca Ernesta Margona, učenca osnovne šole v Pivki. Otroci niso imeli nobenega delovnega zveza, še manj učbenika ali kakšnega priročnika.

Učili so se ob razlagah učiteljice in ob opazovanju narave, seveda. Posvetili so se določeni snovi, jo zapisali in tudi narisali. Najbrž so si najpomembnejše reči dobro zapomnili. Tako je izgledalo nekoč, še ne tako davno v preteklosti. Letos mineva tudi 60 let, kar je končala prvi razred ta generacija učencev v pivški šoli.

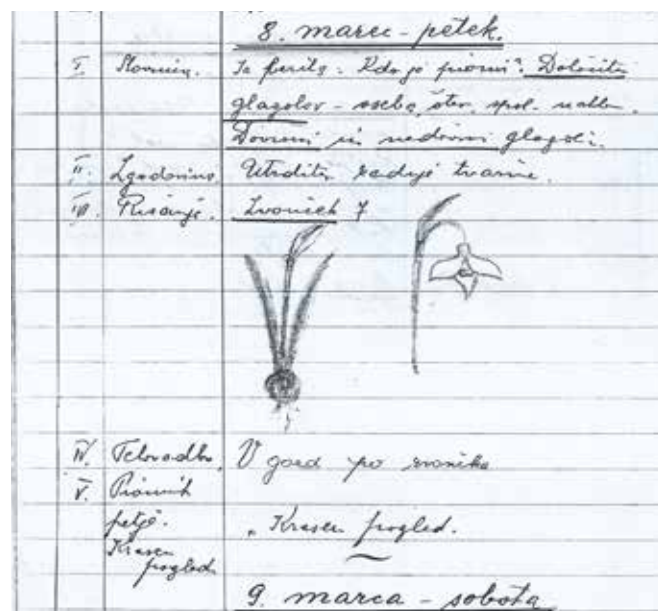
Do konca leta imajo še priložnost proslaviti to visoko obletnico.

Če se želijo srečati, naj se sošolci in sošolke oglasijo na kontakt Ernesta Margona na tel. 031 689 058 ali na e-mail ernest.margon@gmail.com

LUDOVIKA KALAN - NAŠA UČITELJICA IN PESNICA

Pivčani smo lahko ponosni, da se je 24. avgusta 1900 v našem kraju rodila učiteljica in pesnica Ludovika Kalan. Prihodnje leto bomo praznovali 120. obletnico njenega rojstva. Že njen oče Mihael Kalan je bil znameniti nadučitelj, ki je vodil šolo v Št. Petru. Hči mu je sledila in se izšolala za učiteljico. Bila je dobra in priznana učiteljica in pesnica hkrati. Svoj talent in dar je uporabila tudi pri vsakodnevem šolskem delu. V učni program je večkrat vključila tudi kakšno svojo pesem, da so se jo učenci naučili. Njene dnevne učne priprave so bile kratke, vendar praktične in življenjske. Tako izgleda en šolski dan, ki ga je Kalanova izpeljala 8. marca leta 1946.

Irena Margon

IZ KUFRA STRICA ANTONA

Ko sem razmišljal o svojih prvih šolskih dneh, sem v kufru našel fotografijo mojega razreda iz šolskega leta 1959/60. Takrat sem obiskoval Osnovno šolo Pivka, in sicer sem prvi in drugi razred »odrajtal« v Pivki, potem pa nadaljeval v Izoli. V Pivki sta zame skrbela stric Anton in teta Pepca, ker sta moja mama in ata šla v Izolo »s trebuhom za kruhom« in nista takoj imela primerne stanovanja za družino. Tako sem prvi dve šolski leti trgal hlače v pivških šolskih klopih v prostorih sedanjega vrta. Spominjam se strogega ravnatelja Bezeljaka in učiteljice Olge Modic. Ker je ravno letos 60 let, kar smo obiskovali prvi razred, vabim vse sošolke in sošolce, da se tja do konca leta le dobimo in obudimo spomin na skupne šolske dneve in tudi obšolske dogodivščine. Meni so posebno ostale v spominu »bitke« med Pivčani in Petelinjci na hribu, kjer so sedaj stanovanjski bloki, pa tudi številne buške in praske seveda. Sošolke in sošolci, oglasite se mi in skupaj se bomo fajn imeli.

Ernest Margon
(tel. 031 689 058, e-mail: ernest.margon@gmail.com)

POGOVOR S PEDAGOGINJO KRISTINO ŠAJN

ŠOLA NEKOČ IN DANES

Gospa Kristina Šajn živi v Petelinjah. Velik del svojega življenja je posvetila vzgoji in izobraževanju. Začela je poučevati na osnovni šoli kot mlado še ne 20-letno dekle, svoje redno delo pa je zaključila ob upokojitvi kot pedagoginja na osnovni šoli Pivka. V pogovoru je zgovorno delila svoje spomine in izkušnje na šolske dni in na življenje v njeni mladosti, odkrivala pa je tudi modrosti, ki se naberejo v letih, ko človek aktivno dela in zori.

1. Ali se spomnite svojega prvega šolskega dne oziroma začetkov šolanja?

Na prvi šolski dan nimam nobenega posebnega spomina. Bilo je leta 1943. Ni mi bilo še šest let, ko sem morala iti v šolo na Baču. Bila je italijanska šola, učila nas je italijanska učiteljica, ki ni znala besede slovensko, drugače pa je bila prijazna. Tista šola mi je bila zoprna, saj nisem nič razumela. Najraje sem imela matematiko in likovni pouk, kajti pri teh dveh predmetih sem vse razumela in tudi znala. Zvezkov smo imeli malo. Vse naloge smo morali okrasiti z ornamentami, zgoraj in spodaj na vsaki strani. Iz te šole se spominjam tudi malice, katere nisem marala kljub temu, da sem bila večkrat lačna. Bila je obvezna, vse smo morali pojesti, hrana pa ni bila dobra, ker so jo kuhale italijanske kuharice, ki niso znale skuhati po naše. Spomnim se še dogodka, ko sem bila prvič pa tudi zadnjič v življenju kaznovana. Bilo je pa takole.

Učenci smo morali nositi drva na podstrešje hiše, ki smo jo uporabljali za šolski prostor. Kot kmečki otrok sem bila že zgodaj navajena delati. Zato sem pridno nosila drva po nekakšnih strmih in zavitih stopnicah. Mislila sem si, če bom več nanesla, se bom lahko dlje igrala. Ko smo ta drva nosili, nas je učiteljica nadzirala. Ko je rekla »konec«, smo morali prenehati in drv nismo več smeli odnesti do podstrešja. Jaz sem bila s polnim naročjem drv na koncu stopnic, pa sem drva odložila. To je bil prekršek, zato sem bila vpisana v knjigo kazni in sem morala hoditi po razredih, da so se me vsi ogledali, ker nisem ubogala. Ta šola ni dolgo trajala. Od tam sem odšla v slovensko šolo v Knežak.

2. Kako je potekal pouk v Knežaku?

V šoli so nas poleg učiteljev poučevali tudi duhovniki, ki so imeli veliko vlogo pa tudi ugled. V višjih razredih so učili tudi slovenščino. Učbenikov takrat v glavnem nismo imeli, vse smo pisali po razlagi učiteljev. Seveda je bilo tudi zvezkov malo, zato smo se potrudili, da smo skrbno izrabili vsak prostor v zvezku, da ni ostalo nič praznega. Za šolske potrebščine nismo veliko vedeli. Redko kdo je imel barvice. V klopi je bilo črnilo, pisali smo s peresi. Naj povem še to, da smo radi brali knjige, teh pa je bilo malo. Največ so jih imeli duhovniki, ki so nam knjige posojali. Seveda si nismo mogli nič izbirati po svoje, brali smo vse, kar so nam dali. Šolska malica je bila tukaj boljša. Organizirana je bila tako, da so bile družine zadolžene, da so mame spekle kruh. Učitelj je imel seznam, po katerem so se razvrščali. Bili smo otroci kmetij, zato nam mleka doma ni manjkalo. V šoli pa smo dobivali mleko v prahu. To nam ni bil okusno. Drugače pa smo pojedli kos kruha z marmelado ali kakšnim koščkom sira. Sadja ni bilo na pretek, večkrat smo si kar sami postregli na vrtovih po poti iz šole.

3. Kakšni so bili odnosi med učitelji, starši in učenci?

Naj začnem kar pri učencih. Bili smo bolj ubogljivi in spoštljivi do vseh odraslih, tako do staršev kakor tudi do učiteljev in duhovnikov. Ni nam prišlo na misel, da bi kaj ugovarjali ali odgovarjali. Če smo kaj ušpičili, so starši od nas zahtevali, da smo se šli opravičiti. Seveda so učitelji opravičilo sprejeli. Govorilnih ur za starše takrat še ni bilo. Če je bilo potrebno, je učitelj poklical starše v šolo, ali pa je celo sam prišel na dom na obisk k družini in se tam pogovoril o morebitnih problemih. Stiki so bili dokaj pristni. Spomnim se dogodka, ko je bila moja mama precej bolna, in so ji učiteljice spekle piškote in prinesle na obisk. To mi bo za vedno ostalo v spominu. Kdo je pojedel piškote, ali mama ali mi štirje otroci, najbrž ni potrebno ugibati.

4. Kaj pa odnosi med učenci?

Imam lepe spomine na medsebojne odnose. Vsi smo se radi družili in igrali. Nasilja in izsiljevanja nismo poznali. Bili

Z desne: učiteljici Milena Čančula in Kristina Šajn v pivški šoli z otroki ob zbranih igračah za otroke iz Afrike.

smo tudi vsi enaki, redko kakšen otrok je bil bogat. Ni bilo tekmovalnosti in nevoščljivosti. Moram povedati, da ni nihče gledal, kdo je bolje ali bolj moderno oblečen, ker preprosto ni bilo veliko. Danes opažam v reklamah in med otroki, kako tekmujejo s šolskimi torbami, kdo bo imel boljše, bolj svetlečo, bolj bleščečo. Prav srce me boli ob tem. Treba bi bilo več skromnosti. Seveda pa so tukaj krivi tudi nespametni starši. Dekleta smo bile bolj ubogljive in smo redno pisale domače naloge, fantje pa bolj razposajeni in so si marsikdaj sposodili naše zvezke in naloge prepisovali. Najbolj zadovoljna nisem bila pri tej »solidarnostni« zadevi, ali kaj sem si mogla.

5. Kakšne interesne dejavnosti ste imeli poleg pouka?

Interesnih dejavnosti kakor danes ni bilo. Bili so edino pevski zbori in pelo se je veliko. Imela sem neko učiteljico, ki je poleg glasbe učila tudi ruščino. Prevedla je Prešernovo Zdravljico v ruščino in smo jo peli. Od te učiteljice sem se naučila dobro govoriti rusko, kar mi je kasneje v življenju prišlo prav. Imeli smo tudi veliko proslav, kjer smo morali recitirati. Pa tudi veliko kulturnih ustanov je po vojni prišlo na podeželje nastopat. Tako sem prvič v življenju slišala operne pevce, ki so se meni z njihovim načinom petja takrat zdeli smešni.

6. Ali se spomnite kakšnega posebnega dogodka iz šolskih dni?

Naj omenim dvoje. Ko smo končali pouk, smo se odpravili peš domov, seveda. To ni bilo nič posebnega. Nihče nas ni čakal, da bi nas peljal, kot to počnejo starši danes. Ob prihodu domov pa me je čakalo sporočilo: »Preobleci se, pojej in pridi na njivo!« V jeseni smo sejali repo in stara mama je vedno dejala: »Še eno žlico več. To je za tati in za popotne ljudi.« Razložila mi je, da so ljudje hodili peš po opravkih iz vasi do Št. Petra, pa so bili na poti žejni. Izpulili so si repo in se z njo odžejali in potešili lakoto. Le kdo bi danes storil kaj takega?

Pa še dogodek, ko smo šli Bačani domov iz šole. Po poti se je marsikaj dogajalo in objestni fantje so pri današnjem gasilskem domu spodnesli eno prikolico na njivo. Takrat so bile tam še njive. Učitelji se niso veliko spraševali, kdo je bil kriv. Vsem učencem so naložili kazen. Naslednji dan so morali sami peš prinesiti košaro krompirja tistemu človeku, ki so mu uničili pridelek. To je bila vzgojna kazen.

7. Sedaj pa nam odkrijte še nekaj iz vašega delovnega področja?

Delati sem začela leta 1956, ko sem dobila odločbo, da se oglasim v občini Idrija.

Z bratom sem hodila in se vozila ves dan, da sva popoldne prišla v Idrijo. Povedali so mi, da bom učila v kraju Masore, to so bile samotne kmetije od Idrije oddaljene blizu 20 km. Šolskega poslopja ni bilo, le slaba hiša, s slamo krita streha, brez elektrike. Domačini so me lepo sprejeli in mi po svojih močeh pomagali, otroci so radi prihajali v šolo po stezah in poteh, čeprav je bilo naporno. Spoznala sem res težko življenje, a sem vztrajala in še danes imam stike s temi ljudmi. Tam sem kljub mladosti in neizkušenosti učila vse razrede, dopoldne in popoldne, skrbela sem tudi za vso ostalo organizacijo. Pot me je nato pripeljala v pivško šolo.

Najprej sem bila učiteljica, a ker so bile potrebe po strokovnih službah velike, sem se izobraževala in s trdom (tudi ob sobotah in nedeljah) končala študij na pedagoški akademiji, kasneje pa še zaključila študij pedagogike v Ljubljani. V Pivki sem bila do upokojitve. Danes še nadaljujem svoje poslanstvo. Pomagam z učno pomočjo otrokom pri Karitas. Rada pomagam, saj to bogati človeka in hkrati ohranja stike z današnjimi generacijami otrok, njim pa lahko nudim kaj iz svojih življenjskih izkušenj.

8. Ali lahko daste nekaj nasvetov današnjim šolarjem in staršem?

Šola me je veliko naučila, predvsem, kaj je bistveno in pomembno v življenju. Dobri medčloveški odnosi in čimbolj naravno življenje. Današnjim staršem in otrokom pa bi svetovala, naj se ne ženejo toliko za uspehi, naj živijo naravno, treba je ceniti sebe, takšnega kot si.

Treba je ceniti druge in biti skromnejši v materialnem smislu in postati bogatejši v medsebojnih odnosih. Tako bodo vsi lažje sledili življenju.

Irena Margon

JEZIKOVNI KOTIČEK

Pozdravljeni!

Kako pa kaj s sorodstvom? Ali ste v dobrih odnosih z vašo **HČERJO** oziroma **MATERJO**? Ali znate sklanjati ti dve besedi? Če ju ne znate od doma, ste se ju naučili v šoli. Kako pa vam gre v praksi? To je moja **HČER**. Moja **HČERA** ima kar naprej pripombe, kako slabo znamo sklanjati samostalnika **MATI** in **HČI**. Ojoj, oprostite: moja **HČI** in ne **HČERA** ...

Ali pa: srečal sem njeno **HČI**. V medijih ves čas poslušamo napake, seveda jih tudi sami delamo. Nihče se ne spotakne ob Cankarjevo poved: **MATER** je zatajil. Vsi vemo, da je tukaj beseda pravilno uporabljena. Ko pa moramo sami uporabiti

tožilnik ednine **MATER**, nam nikakor ne gre od rok. Večkrat tako slišimo, da je peljal svojo **MATI** na kavo ali pa kam drugam. Kot da nas je sram izreči besedo **MATER**. Jo pa žal vse prevečkrat slišimo kot žaljivo, slabšalno besedo. Tukaj pa nimamo nobenega občutka in nas ni niti sram. Poskušajmo se bolje in prav izražati, gotovo bomo opaženi in pridobili bomo na ugledu.

Torej, ko bo naša **HČI** že odrasla, bomo na **HČER** ponosni, dokler pa je še majhno dekletce, ji mirno lahko rečemo **HČERKA** in potem sploh ni težko uporabiti tožilnika in reči: Šel sem v vrtec po **HČERKO**.

Irena Margon

ŽELJE OB NOVEM ŠOLSLEM LETU

Z optimizmom v novo šolsko leto

Dragi učenci, poletje se bliža koncu, s tem pa so se zaključile tudi počitnice, upam, da ste jih lepo preživeli, se veliko igrali, počenjali norčije, mogoče prebrali kakšno knjigo in pomagali doma pri hišnih opravilih. Temu so počitnice namenjene, da si lahko privoščite brezskrbnost in počitek.

Začeli smo novo šolsko leto, z njim prihajajo nova znanja, novi prijatelji, novi učitelji, novi predmeti, novi krožki in morda še kaj. Šola vam tako ne daje le znanja, ampak vam riše pot za življenje. Šola uči olike, strpnosti, kako pomembno je spoštovati vaše sošolce in prijatelje, starše in sorodnike, učiteljice in učitelje ter konec koncev tudi našo naravo. Lahko smo veseli, da prebivamo v krajih, kjer vodo brez skrbi pijemo iz pipe, naredimo dva koraka pa smo že v čisti in neokrnjeni naravi, se sprehodimo do Pivških presihajočih jezer, se vzpnemo na Vremščico ali Sveto trojico. Ti sprehodi vam bodo prišli prav ob vikendih in krajših počitnicah, ko boste šolo postavili malce na stran in si glavo prevetrili na naši burji. Vsak izmed vas ima veliko talentov, nekateri so matematiki, drugi likovniki, tretji brez težav rokujejo z angleščino, nekateri so pravi glasbeni virtuozji ali odlični športniki. Vsak človek ima svoj talent, potrebno ga je le poiskati in razviti. Tudi če vam pri kakšni stvari ne bo šlo tako dobro kot drugim sošolcem, je vseeno pomembno, da se potrudite. Verjemite, vaši starši in učitelji cenijo predvsem vaš vloženi trud.

Učenke in učenci, želim vam prijetno šolsko leto, da bi z veseljem prihajali v šolo in da bi z veliko vnemo sprejemali ponujeno znanje in vedenje.

Robert Smrdelj, župan Občine Pivka

V šolskem letu 2019/20 naš vzgojno – izobraževalni zavod obiskuje 91 učencev v šoli in 51 otrok v vrtcu. Šolski prag je letos prestopilo 13 prvošolcev. Zato še posebej prvošolcem: Srečno na novi poti, poti učenosti!

Vsi, ki delamo z mladimi, se zavedamo, da je poleg pridobivanja uporabnega znanja pomembna tudi vzgoja za življenje, skrb za pozitivne vrednote, dobre medsebojne odnose, pripadnost in življenje v skupnosti. Prizadevamo si, da usposabljammo učence za samostojno in odgovorno ravnanje z okoljem. Hitri razvoj znanosti ter tehnike in tehnologije zahteva prilagoditev sodobnih oblik ter metod učenja in poučevanja, kjer učenci razvijajo različne kompetence. Vse to bomo uresničevali na vsakem koraku, skozi projekte ter preko obveznega, razširjenega ali nadstandardnega programa, ki smo ga skupaj skrbno načrtovali. Vsakemu učencu želimo, da bo optimalno razvil svoje sposobnosti ter mu bo šola varen in prijeten drugi dom. To nam bo uspelo le z dobrim medsebojnim sodelovanjem učencev, staršev in šole, le-ta bo svoja vrata odprla tudi za dobro povezovanje z okoljem. Naj bo novo šolsko leto kot novo skupno potovanje, na katerega smo se dobro pripravili, zato poiščimo skupne poti do cilja. Srečno vsem!

Neva Brce, ravnateljica OŠ Košana

Počitniški dnevi so minili in verjamem, da ste jih prijetno preživeli in si nabrali novih moči za nove izzive in priložnosti novega šolskega leta. Vsi si želimo, da bi bilo tudi to šolsko leto uspešno, predvsem v pridobivanju znanja in veščin, krepitvi medosebnih odnosov, sodelovanju in povezovanju. Pot k temu pa je, da se zjutraj prijazno pozdravimo, odgovorno opravljamo svoje dolžnosti in obveznosti, pomagamo drug drugemu pri učenju in druženju ter spoštljivo sprejemamo različnosti. S tem bogatimo sebe in drug drugega. Pri uresničevanju zastavljenih ciljev pa seveda potrebujemo tudi pomoč in podporo staršev, zato si želimo iskrenega sodelovanja in predvsem zaupanja v naše delo. Le s skupnimi močmi bomo dajali otrokom zgled in prave vrednote, ki jih bodo vodile skozi življenje.

Alenka Tomšič, ravnateljica OŠ Pivka

Začetek šolskega leta je prelomnica, predvsem za otroke, ki vstopajo v prvi razred. Naj bodo te vrstice kratek nagovor staršem in voznikom.

Starši te in prihodnje dni več časa namenite vzgoji otrok o prometni varnosti. Preverite njihovo znanje ne le na šolski poti, ampak tudi na sprehodu, na kolesu ali v avtomobilu. Ne pozabite, da z lastnim ravnanjem dajete zgled svojim otrokom. Otroke pri prevozu dosledno zavarujte z varnostnimi pasovi oziroma jih prevažajte v ustreznih sedežih. Seveda se tudi sami vedno pripnite.

Vozniki bodite na otroke in njihovo nepredvidljivost še posebej pozorni, temu prilagodite tudi način svoje vožnje. Posebej bodite pozorni v bližini vrtcev in šol ter krajev, kjer se morda otroci igrajo (npr. na ulicah, parkiriščih ...). Dosledno upoštevajte omejitve hitrosti in območja umirjenega prometa v bližini šol in šolskih avtobusnih postajališč.

Otroci - VARNO in veselo v novem šolskem letu!

Ernest Margon, Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Pivka

PREVENTIVNI NASVETI IN AKTIVNOSTI POLICIJE OB ZAČETKU ŠOLSKEGA LETA

Začelo se je novo šolsko leto. Zagotavljanje varnosti otrok je v prvih septembrskih dneh ena najpomembnejših nalog policije. Na cestah veliko pogosteje kot med počitnicami srečujemo otroke, med njimi se jih mnogo podaja v šolo prvič.

Otroci so kot prometni udeleženci nepredvidljivi, prometne predpise pogosto spregledajo ali pa si jih razlagajo po svoje (predvsem prometne znake, ki obveščajo o varni hoji). Poleg tega ne zmorejo pravilno oceniti hitrosti in oddaljenosti bližajočega se vozila. Zato moramo za njihovo varnost skrbeti predvsem drugi udeleženci v cestnem prometu.

Otroci in mladoletniki spadajo v tako imenovano skupino šibkejših prometnih udeležencev. Vozniki moramo nanje še posebej paziti!

Za večjo varnost otrok vam policisti svetujemo:

Starši!

- Čim več časa namenite prometno-varnostni vzgoji otrok!
- Preverite, kaj vaši otroci znajo in zmorejo, ne le na šolski poti, ampak tudi na sprehodu, na kolesu ali v avtomobilu.
- Pri tem ne pozabite, da z lastnim ravnanjem dajete zgled svojim otrokom!
- Pri prevozu otroke dosledno zavarujte z varnostnimi pasovi oziroma jih prevažajte zavarovane v ustreznih sedežih.
- Tudi sami se vedno pripravite!

Vozniki!

- Kot udeleženci v prometu bodite na otroke in njihovo nepredvidljivost še posebej pozorni! Temu prilagodite tudi način svoje vožnje.
- Še posebej bodite pozorni v bližini vrtcev in šol ter krajev, kjer se morda otroci igrajo (npr. na ulicah, na parkiriščih ...).
- V letošnjem letu v okolici nekaterih šol potekajo gradbena oziroma vzdrževalna dela. Na teh območjih velja začasna prometna ureditev, ki jo ureja spremenjena prometna signalizacija.
- Voznikom in pešcem na teh območjih zaradi spremenjenega režima vožnje in gostejšega prometa svetujemo dodatno previdnost.
- Zagotavljanje varnosti otrok je v prvih septembrskih dneh ena najpomembnejših nalog policije. V skladu z usmeritvami na področju zagotavljanja varnosti cestnega prometa smo policisti ob začetku šolskega leta izvedli ustaljene aktivnosti. S stalno navzočnostjo ob šolah in šolskih poteh prispevamok umirjanju prometa.
- Policijsko preventivno in represivno delo je usmerjeno predvsem v problematiko varnosti otrok in mladoletnikov kot potnikov ter v nadzor nad upoštevanjem prometnih predpisov voznikov na območjih, kjer se otroci najpogosteje zadržujejo.

Aktivnosti policije v prvih šolskih dneh

- V okolici šol policisti izvajamo poostren nadzor prometa, še posebej med prihodom učencev v šolo in odhodom domov. Preverjamo varno hojo otrok in prečkanje ceste, opremljenost prvošolčkov z rumenimi ruticami in odsevnimi telesi za večjo varnost ob zmanjšani vidljivosti, brezhibnost koles, koles s pomožnim motorjem in koles z motorjem. Redno preverjamo tudi pravilno uporabo varnostne čelade.
- Policisti bomo skozi celo šolsko leto nadzirali tehnično brezhibnost vozil za prevoze otrok ter uporabo varnostnih pasov in dodatne opreme za privezovanje otrok v vozilih, s katerimi starši vozijo otroke v šolo.
- Na podlagi smernic, ki jih je podala Agencija za varnost prometa, policisti Policijske postaje Postojna skupaj s sveti za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občin Postojna in Pivka in občinami sodelujemo z osnovnimi šolami, ki izdelajo načrt varnih šolskih poti. Načrt varne šolske poti do vaše šole si lahko ogledate na spletni povezavi <http://solskepoti.avp-rs.si/> ali na spletni strani vaše šole.

POLICIJA
(vir; policija .si, www.avp-rs.si)

Vrtec Pivka vabi k vpisu otrok v Cicibanove urice

Program je namenjen otrokom starim 3 – 5 let, ki ne obiskujejo vrtca.

Prijave zbiramo do konca septembra (obrazec najdete na naši spletni strani ali na upravi vrtca). S srečanji bomo začeli predvidoma v mesecu oktobru. Otroci se uricam lahko priključijo tudi med letom.

Za vse dodatne informacije pokličite
na tel. št. **05/721 24 90**.

OSNOVNA ŠOLA PIVKA
VRTEC PIVKA

POPOLDNEVI V PIVKI SO ...

...delavni, zabavni, ustvarjalni, športni, pogovorni, včasih pa celo vse od naštetega. Predvsem ponedeljkovi in sredini popoldnevi, ko se iz prostorov Karitas v Pivki razlega otroški smeh.

V sklopu socialno varstvenega programa za otroke in mladostnike »Popoldan na cesti« (ki se tu, primerno lokaciji, imenuje »Popoldne v Pivki«), se namreč tam zbere kup otrok in prostovoljcev, da nekaj ur preživimo skupaj. Srečujemo se vsak ponedeljek in sredo od 14.30 do 17.30 ure. Najprej pridno opravimo vse šolske obveznosti in si med seboj pomagamo pri učenju, nato v športno tekmovalnem duhu odigramo kako družabno ali športno igro, večkrat pa se preizkusimo tudi pri

ustvarjalnih delavnicah. Šivamo, barvamo, režemo, lepimo in zlagamo, da nam ni para! V bistvu, karkoli že počnemo, vedno poskrbimo, da se imamo lepo! V lanskem šolskem letu smo se nekaj dni družili tudi med zimskimi in prvomajskimi počitnicami. Zato, ker tudi počitnice raje kot za računalnikom, preživimo s prijatelji.

Skupaj se ob koncu šolskega leta odpravimo na končni izlet, takoj po koncu šole pa se za cel teden odpravimo na letovanje v vas Soča pri Bovcu, kjer v prelepi naravi ustvarjamo nova prijateljstva in nepozabne spomine.

**Mihaela Kukulj, strokovna delavka programa
in otroci iz programa »Popoldne v Pivki«**

Zato, draga osnovnošolka, dragi osnovnošolec, če bi se nam rad/-a pridružil/-a, te vabimo na prvo srečanje že v

ponedeljek, 16. septembra 2019 ob 14.30 uri.

Vsi tisti, ki ste šolo sicer že zaključili, a ste pripravljeni nekaj svojega časa nameniti pomoči pri učenju in druženju z nami, pa ste vabljeni na

sestaneke za prostovoljce v sredo, 11. septembra 2019 ob 15. uri.

Lepo nam bo, zato vabljeni!

LJUDSKA UNIVERZA POSTOJNA VABI K VPISU

• OSNOVNA ŠOLA ZA ODRASLE

• NACIONALNE POKLICNE KVALIFIKACIJE

socialni oskrbovalec na domu, računovodja

• SLOVENŠČINA ZA TUJCE

tečaji in izpiti iz slovenščine na osnovni ravni

• PROGRAMI ZA BREZPOSELNE

programi aktivne politike zaposlovanja (tečaji, usposabljanja, NPK ...), socialna aktivacija

• TEMELJNE IN POKLICNE KOMPETENCE

za karierni in osebni razvoj

• PROGRAMI ZA PROSTE URICE

tečaj šivanja in krojenja, cvetličarske delavnice, eterična olja in ajurveda, različni ustvarjalni in tematski dogodki

• INFORMIRANJE IN SVETOVANJE ZA IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH

informiranje in strokovna podpora pri izbiri izobraževalnega programa ali kariernem razvoju

• UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE

različne vsebine za upokojece

• VEČGENERACIJSKI CENTER TOČKA MOČI

različni tečaji, delavnice in predavanja za osebno rast

• PUM-O – Projektno učenje za mlajše odrasle (do 26. leta)

Za več informacij nas lahko pokličete, obiščete osebno ali pregledate našo spletno stran, kjer se lahko prijavite na mesečni e-napovednik dogodkov.

Večina programov je
BREZPLAČNIH.

LJUDSKA
UNIVERZA
POSTOJNA

IZOBRAŽEVANJE ZA VSE GENERACIJE

+386 (0)5 721 12 80

W: www.lu-postojna.si
T: (05) 721 12 80
E: lu-postojna@zavod-znanje.si

V okviru projekta Temeljne in poklicne kompetence 2018 -2022

LJUDSKA UNIVERZA Ilirska Bistrica

razpisuje

BREZPLAČNE TEČAJE

za ZAPOSELENE in BREZPOSELNE.

TEČAJI (40 ur):

- ANGLEŠČINA – začetni
- NEMŠČINA – začetni
- Z DOBRO KOMUNIKACIJO DO BOLJŠIH ODNOSOV
- FINANČNA PISMENOST
- ZELIŠČA ZA ZDRAVJE IN VESELJE

Prednost imajo starejši od 45 let z zaključeno največ srednješolsko izobrazbo.

Število mest je omejeno, zato pohitite s prijavo!

Pričetek tečajev bo v začetku oktobra.

Prijava in dodatne informacije na 05/71 45 022, stikssvetom-oskpaz@guest.arnes.si

ali www.lu-ilirska-bistrica.si.

DRUŠTVO UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE PIVKA VABI K VPISU V NOVO ŠTUDIJSKO LETO 2019/20

Novi člani in tiste, ki študijske programe že obiskujete, obveščamo, da bo vpis potekal v času od 23. 9. 2019 do 5. 10. 2019. Letos smo programe obogatili z novimi vsebinami, zato vas vabimo, da si jih v času razpisa ogledate na naši spletni strani: www.u3pivka.si in v zloženki, ki jo boste prejeli na dom, zato je nikar NE SPREGLEJTE.

Prijavite se lahko na naši spletni strani: www.u3pivka.si,
preko e-maila: u3pivka@gmail.com ali po telefonu na : 040 474 808 (Mojca)

Študijsko leto se prične 14. 10. 2019.

Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Pivka

Nasvidenje v oktobru!
Predsednica društva Mojca Šega Novak

POLETJE V TOČKI MOČI VGC KRPANOV DOM PIVKA

V iztekajočem se poletju smo na VGC Krpanov dom Pivka poletno vročino premagovali z dobro družbo, smehom in delovno vnemo. Kljub počitnicam in dopustom naši prostori v času uradnih ur niso samevali. V tem času smo nadaljevali z že zastavljenimi projekti in skovali nekaj novih. Na Tinino pobudo smo se odločile najmlajše v vrtcu Pivka razveseliti z nanicami. Z njimi je prilagajanje otrok na novo okolje hitrejše in prijetnejše ter predvsem manj stresno. Zamisel smo predstavile ge. Klari Gardelin, ki jo je z veseljem sprejela. In prve nanice so že nastale. Ker pa ima vrtec v šolskem letu 2019/2020 velik vpis, je vsaka pomoč dobrodošla. Vse, ki že znate ali bi se rade naučile kvačkati, obvladate šivalni stroj ali pletenje ... vabimo v našo sredo. Obljublamo obilo smeha in preživljanje veselih uric pri pridobivanju in izmenjavi znanj.

Ob koncu počitnic smo za otroke pripravili delavnici Risanja na svilo in Izdelovanje mozaikov. Kljub majhni udeležbi so ti, ki so se delavnic udeležili, ustvarili prekrasne izdelke, ki jim bodo še dolgo krasili domove. Vsem otrokom, ki so se udeležili delavnic, in njihovim staršem se zahvaljujemo za zaupanje, ki so nam ga izkazali.

Spodbujeni in polni novega elana bomo nadaljevali z našimi že utečenimi dejavnostmi. Pridružite se nam lahko ob torkovih in petkovih srečanjih.
torek od 16.00 – 18.00
petek od 8.30 – 11.30

Lahko pa se nam pridružite samo pri klepetu in kavi in si popestrite dan.

Spremljajte nas med dogodki na spletni strani občine Pivka, na oglasnih deskah po mestu, spletni strani www.tockemoci.si in facebook strani Ljudske univerze Ilirska Bistrica.

Dosegljivi smo na tel. št. 714 50 22 ali
e-mail: vgc.ilbistrica@gmail.com

Romana Morano

Strokovna delavka v VGC Točka moči Krpanov dom Pivka

MLADI PREDLAGAMO

Na občinski strani občine Pivka je odslej na uvodni strani na voljo poseben zavihek, namenjen vsem mladim, ki imate kakršnokoli idejo ali pobudo. Razmislite, povejte in pišite!

**PREDLOGI
ZA MLADE
POBUDE**

MLADI UREJAMO PROSTOR ZA SVOJE DRUŽENJE

Društvo Mladi za Pivko, v prostorih stavbe Merkur ob Hiši Kulture, ureja prostor za druženje mladih.

»Poletje se je zaključilo in ker se je poletni prostor za druženje (t.i. Pivška plaža) izkazal kot dobro sprejet in priljubljen, želimo, da bi mladi v Pivki imeli tudi sicer, skozi celo leto, na voljo prostor za druženja, pomenkovanja, ustvarjanja... Začasno bomo torej uredili zgolj dva prostora v bivši stavbi podjetja Merkur. Mladi na Pivškem nedvomno potrebujemo svoj prostor. Tako bomo lahko svoje želje in ambicije izpolnjevali organizirano ter vodeno, s strani mentorjev ter odraslih, ki jim je glavna želja napredek in rast mladine v občini Pivka. V prostorih se bodo dogajali različni seminarji, prireditve, brain showi ter vse kar mladi želijo in potrebujejo za svoj socialni razvoj.« navaja predsednik društva Tibor Pranjčič

DKH

Vabimo vse mlade ter mlade po srcu, da pridejo zraven ter s svojimi aktivnostmi popestrijo dogajanje v Pivki ter njeni širši okolici.

Oglasite se na mladi@pivka.si.

KORISTNI NAPOTKI PRED NOVIM ŠTUDIJSKIM LETOM

Matura je mimo (ne za vse dijake) in pred začetkom študijskega leta je potrebno poskrbeti za marsikaj.

Obdobje študija velja za eno najlepših obdobij v življenju, a se je nanj potrebno prej pripraviti. Študentsko življenje se nekoliko razlikuje od dijaškega, zato se boste morali v nekaterih stvareh prilagoditi in spremeniti svoj način življenja.

Pred začetkom študijskega leta ne pozabite na:

- **Ureditev študentske prehrane oz. študentskih bonov.** Na portalu www.studentska-prehrana.si/ izpolnite spletno prijavo preko katere prejmete šifro, s katero se zglasite v poslovalnici študentskega servisa Postojna. S seboj morate imeti še osebni dokument, potrdilo o statusu študenta in telefon.

- **Ureditev študentskega dela:** vpis ali podaljšanje statusa na portalu študentskega servisa.

- **Ureditev prevoza** (vozovnice za vlak, avtobus in mestni potniški promet (LPP).

- **Ureditev začasnega prebivališča** (le tega prijavi študentski domovi) v času študija (stanovanje, dom ...).

- **Poskrbite, da ne ostanete brez štipendije.**

Vsem študentom, dijakom in osnovnošolcem želimo prijeten začetek šolskega (študijskega) leta in uspešen zaključek le tega.

Danijel Kovačič Grmek

POLETNI UTRINEK MLADIH V PIVKI

Zaključuje se prvo poletno druženje mladih v organizaciji društva MZP (Mladi za Pivko). V tem poletju je bilo v ospredje postavljeno dogajanje okoli igrišča za odbojko, ki je bilo po premoru znova odprto za občane. Veseli nas, da igrišče ni samevalo in, da so se ustvarile ekipe, ki so se rade vračale na peščno igrišče. Zahvale grede ekipi mladih fantov, ki so skrbeli, da je igrišče urejeno in okolica čista. Med poletjem je bila ob petkih zvečer tudi Kavarna namenjena druženju mladih. Za mlade so tam pripravili tudi ločen zunanji prostor z glasbo in igro.

V prihodnjih mesecih se bomo v MZP posvetili urejanju prostora za mlade, povezovanju s sorodnimi društvi in pričeli s pripravami za božično dogajanje.

Marsikatera pametna pobuda s strani mladih je bila že izpolnjena, zato tudi tebe (mladi občan) pozivamo - Z IDEJAMI NA PLANO!

Danijel Kovačič Grmek

AKTIVNE POČITNICE V PIVKI

Tudi letošnje poletje so si pivški otroci krajšali počitniške dni z gibanjem. Pod vodstvom mentoric so uživali v raznovrstnih dejavnostih: igrali so se z baloni, iz njih izdelali ropotulje, pozabavali so se z žogami, obroči, premagovali ovire iz stožcev, palic ... Dejavnosti so potekale pri balinarski dvorani. Na stadionu so uživali v vožnji s kolesi, se pomerili v spretnostni vožnji, spoznali novo postavljena igrala. Najhitreje pa je minil čas, ko so potekale igre z vodo. Tisoč in ena igrice z vodo je otrokom najbolj ostala v spominu. Užitek je bilo gledati otroke v kopalkah, kako se borijo do zadnjega trenutka, da bi njihova skupina zmagala. Na koncu vsakega druženja so se pogostili bodisi s sadjem ali pa slastnim sladoledom. Druženja so hitro minila.

Nataša Stavanja

POLETNO DOGAJANJE V NADANJEM SELU

Že trinajsto leto v Nadanjem selu poteka poletni tabor za otroke. Po lanskoletnem taboru v deževnem vremenu nas je letos pozdravilo sonce. Kot je že v navadi, smo se dobili v petek ob 18. uri, ko smo pričeli s postavljanjem šotorov. Sledila je priprava kurišča, iskanje kamenja ter lesa, nato pa še družabne igre. Za popoln večer je bilo potrebno poskrbeti le še za lačne trebuščke. Pojedli smo pašto, nato pa ob ognju kramljali še pozno v noč. Seveda v taboru brez budnih stražarjev tudi tokrat ni šlo, za kar so poskrbeli starejši udeleženci. V soboto smo se počasi drug za drugim prebudili v sončno jutro. Po zajtrku je potekala delavnica izdelovanja uhanov, zapestnic ter krašenje kozarcev za čajne lučke. Pred močnimi sončnimi žarki smo se nato umaknili k „Suhorci“, kjer smo uživali ob igri v vodi in pikniku. Kar hitro je minilo popoldne, ko smo se vrnili v naš „tabor“. Otroci so z akrilnimi barvami poslikali kamne, nato pa se pomerili še v pihanju lončkov na vrvici.

Prišel je čas za večerjo - mineštro, rižoto in velikanski šmorn. V sproščenem vzdušju in peki hrenovk ter penic smo se pogovarjali še pozno v noč. Prišla je nedelja in pred šotori nas je na mizi pričakalo presenečenje - slastne palačinke. Sledilo je težko pričakovano jahanje konj na gradu Prestranek. Tu nas je prijazno sprejela gospa Maruša. Otroke je popeljala do hlevov, kjer so se najprej seznanili s pravili. Preden so odšli s konji ven, pa jih je bilo potrebno še skrtačiti in osedlati. V jahanju so se preizkusili čisto vsi in pri tem pokazali veliko navdušenje. Udeleženci bi se ob zaključku radi zahvalili občini Pivka za finančno podporo, lastniku parcele, ki nam je omogočil taborjenje, vsem, ki so nam na kakršenkoli način pomagali pri izvedbi ter vaščanom.

Za vaško društvo Ksenija Belcer Žnidaršič

ŠMIHELSKI ORATORIJ »IMA MOČ!« ŽE 5 LET

Pod krošnjami lip, ki stojijo pri župnijski cerkvi sv. Mihaela v Šmihelu, je vsako leto konec avgusta živ-žav. Že peto leto, tri dni zapored namreč tam poteka oratorij, ki je široko vzgojno pristočasno gibanje in med seboj združuje otroke, mlade in odrasle, udeležence, animatorje ter njihove voditelje. Letošnji glavni junak oratorija je bil Peter Klepec in njegova zgodba, zato se je celotno prizorišče spremenilo v kmečko vas, kjer so bili "mali pastirčki" polno zaposleni. Skupaj z ekipo 20 animatorjev so se igrali kmečke igre, pobarvali cvetlični lonček in vanj zasadili jagode, na kmetiji pri Petrovih v Narinu

spoznali pot od zrna do kruha, se naučili nekaj novih pesmic in spoznali veliko novih prijateljev. Najpomembnejše je bilo letošnje geslo oratorija: »Imaš moč!« Peter Klepec jo je dobil od Boga, spoznal pa je tudi, da ima najmočnejšo moč ljubezen. Velika zahvala za organizacijo vsebine in zabavno preživljanje časa gre skupini animatorjev in župniku Marjanu, kuharicam, ki so vsak dan poskrbele za kar sto lačnih želodčkov in kmetiji Petrovi iz Narina za nepozabno doživetje na njihovi domačiji.

Tinkara Volk

PIVČANI NA POLETNEM OPERNEM VEČERU

Poletje v Postojni je tudi letos zaznamoval festival Kulturni utrip poletja. Med obilico zanimivih dogodkov, predstav in koncertov, je zelo pritegnil večer, namenjen koncertu opernih arij, duetov in zborov. Juretu Počkaju, izvrstnemu baritonistu, so se namreč med drugim na odru pridružili tudi pivški predstavniki. V izjemnem glasbenem večeru sta nastopila **Simon Avsec** in **Marko Doles** iz zasedbe Ana Pupedan, posebno glasbeno doživetje pa je bil nastop **združenega moškega zbora občin Pivka in Postojna**, v sestavi moškega

zbora Pivka, moškega dela mešanega zbora Postojna, okteta Bori, Košanskega okteta, vokalne skupine Zgun, Slavna in Goldinar ter moškega dela vokalne skupine Arima.

Operna glasba je v središče Postojne privabila številčno občinstvo, raznolikih generacij, kar dokazuje, da gre za priljubljeno zvrst, predvsem pa ima glasba moč in noto, ki povezuje.

DKH

Foto: Občina Postojna

NA MORJU!

Letovanje otrok smo letos pri Društvu prijateljev mladine občin Postojna in Pivka PO-PI v sodelovanju z ZPM Ljubljana Vič-Rudnik organizirali v dveh terminih, letovalo pa je kar 119 otrok obeh občin. Nad številom prijavljenih smo bili letos navdušeni, saj je šlo na letovanje skupno kar 30 otrok več kot lansko leto. Izkoristili pa smo tudi vse zdravstvene predloge, ki so na voljo za naše območje. Otroci so bili seveda navdušeni nad morskimi dogodivščinami. Nekateri so se udeležili tečaja potapljanja, drugi so plavali, plesali, se vozili s kanuji in supi, igrali nogomet in odbojko ter se zabavali na vse možne načine. Animatorji in vzgojitelji so odlično poskrbeli za varnost in zabavo otrok, otrokom so pripravili ogromno dejavnosti, tematske večere, športne in ustvarjalne aktivnosti. Vseh 10 dni je bilo seveda namenjenih otroškemu smehu in zabavi. Letovanje otrok sofinancirajo Zavod za zdravstveno zavarovanje ter Občini Pivka in Postojna.

Društvo prijateljev mladine občin Postojna in Pivka PO-PI

USTVARJALNE DELAVNICE NA JURŠČAH

V soboto, 24. avgusta 2019 je Kulturno društvo Juršče organiziralo lep in poučen dogodek »Ustvarjalne delavnice na Jurščah - EXPO 2019«. Otroci pa

tudi odrasli so ustvarjali in slikali ob vodenju in mentorstvu slikarja Srečka Srebota. Pripravil jim je zelo zanimiv program ter spodbudno animacijo, katere rezultata so bili lepi umetniški izdelki. Ob 12. uri je bil zaključek delavnice in pogostitev vseh sodelujočih. Udeležence je obiskala tudi radijska novinarska ekipa. Navdušenje in zadovoljstvo udeležencev je bilo veliko, tako, da bo društvo delavnice v prihodnje ponovilo.

KD Juršče

KAMPIRANJE DRUŽIN „MENINA 2019“

V začetku julija je vaško društvo Na' dnska lipa organiziralo drugo kampiranje družin v kampu Menina v Savinjski dolini.

V sončnem vremenu so otroci in starši preživeli vikend v medsebojnem druženju, uživanju ob reki Savinji, „hišnem“ jezeru in družabnih igrah. Poleg omenjenih aktivnosti so se najmlajši preizkusili v mini adrenalinskem parku, starejši otroci in „tatkota“ pa so obiskali večji adrenalinski park, ki poteka po kampu in ga kljub velikemu zalogaju spretno premagali. Ker nam je bilo skupaj lepo,

smo bili vsi udeleženci enotnega mnenja, da se prihodnje leto zopet dobimo in podružimo v tem ali katerem drugem kampu.

Ksenija Belcer Žnidaršič

OBVESTILO

Otroška ambulanta v Pivki

Zaradi porodniške odsotnosti **Jelene Pajović, dr. med. spec. druž. med.**, bo otroška ambulanta v Pivki **zaprta do predvidoma septembra 2020.**

Nadomeščanja bodo organizirana v ambulanti v Postojni, v otroškem dispanzerju 2.

ZD Postojna

Hvala za razumevanje.

KRONIČNA BOLEČINA IN VADBA

Kronična bolečina je veliko breme za svetovno zdravstvo, bolečina v križu pa povzroča več invalidnosti kot katero koli drugo obolenje. Medtem ko nas akutna bolečina opozarja, da je lahko prišlo do poškodbe tkiva in se navadno pojavi po poškodbi ali operaciji, kronična bolečina pogosto ni povezana s poškodbo tkiva in lahko traja več let.

Je kompleksen pojav, na katerega vplivajo različni dejavniki:

- Biološki ali fizični dejavniki (npr. pomanjkanje spanja, neaktivnost, izguba mišic ...),
- Psihični (npr. tesnoba, jeza, strah, utrujenost, depresivnost ...),
- Socialni (npr. družina, finančne težave, težave v službi ...).

Zato morajo v obravnavi kronične bolečine sodelovati strokovnjaki (npr. zdravnik, psiholog, fizioterapevt ...), ki vas usmerjajo k boljši kakovosti življenja. Velik del obravnave je tudi terapevtska vadba, pri kateri vas lahko usmerja fizioterapevt in vam pomaga, da se boste lažje gibal, bili bolj samostojni in samozavestni pri gibanju.

8. septembra obeležujemo Svetovni dan fizioterapije, ki je letos potekal pod sloganom fizioterapija in kronična bolečina. V okviru svetovnega dneva po Sloveniji v mesecu septembru potekajo predavanja in delavnice, ki osveščajo ljudi o tej tematiki. Če imate kronične bolečine in želite začeti s terapevtsko vadbo, se lahko obrnete na fizioterapevta v Centru za krepitev zdravja, ki vam v okviru individualnih pogovornih ur svetuje o primernem programu za vas. V Centru za krepitev zdravja ZD Postojna nas lahko kontaktirate na tel. št.: 031 363 448 ali na ckz@zd-po.si.

KRONIČNA BOLEČINA IN VADBA

Učinki vadbe na kronično bolečino

- Gibljivost**
Vzdržuje gibljivost in gibanje
- Srčnožilni**
Pomembno za srčnožilno zdravje
- Mišična moč**
Gradi in vzdržuje mišični tonus
- Razpoloženje**
Izboljša razpoloženje in splošno dobro počutje
- Obravnava bolečine**
Pomaga nadzorovati bolečino in poveča samozavest pri vključevanju v dejavnosti
- Prevzem nadzora**
Pomaga vam ponovno prevzeti nadzor nad vašim življenjem in zmanjšati vaš strah

Terapevtska vadba je učinkovito sredstvo za lajšanje kronične bolečine

Fizioterapevti imajo edinstvene sposobnosti za priporočanje specifičnih vadbenih programov

Katarina Fon, dipl. fiziot., Center za krepitev zdravja ZD Postojna

NAGRAJENCI Center zdravja, kozmetika in kirurgija

Objavljamo imena nagrajenk julijskega nagradnega vprašanja, ki prejmejo bogate nagrade, ki jih podarja »Center zdravja, kozmetika in kirurgija«.

1 x tretma MIKRODERMOABRAZIJE OBRAZA (diamantni pilling – nekirurški lifting) - **Vanja Kovač**

1 x depilacija nog z naravnim voskom - **Majda Radivo**

1 x kozmetična pedikura z lakiranjem - **Maša Penko**

Za prevzem oziroma koriščenje nagrade vas vljudno prosimo, da izrežete kupon z objavo imen nagrajencev iz Pivškega lista, ter se s kuponom in enim osebnim dokumentom oglasite pri njih, ali jih pokličite glede koriščenja nagrade.

predstavitev obrti

QMEDICA – CELOSTEN PRISTOP K POSAMEZNIKU

V tokratni številki Pivškega lista vam bralcem predstavljamo Qmedico oziroma g. Petra Ljubiča, ki se je odločil v Novi Sušici odpreti salon, ki ga ima že dobro leto utečenega tudi v Hrpeljah, Kozini. Gospod Peter Ljubič se je odločil ponuditi svojim strankam fizioterapevtsko pomoč, na podlagi svojih mednarodnih izkušenj izjemno bogate kariere športnika in športnega rokometnega sodnika in z znanstvi, izobraževanji, ki jih je pridobival predvsem v vzhodnih državah in kulturah.

Če vas mučijo bolečine v hrbtu, vratu, ramenih, komolcih, kolenih, gležnjih, mišicah, ali ste prestali operacijo in potrebujete pomoč pri rehabilitaciji, potem je to prav gotovo pravi naslov za vas. Morda pa bi želeli samo sproščujoč tretman po napornih dnevih, v obeh primerih se vam bo naložba v vaše zdravje bogato povrnila.

Naj omenimo, da so glavni aduti Qmedice pri nas še precej neznan kineziološki trakovi, ki so neverjetno uspešni pri zmanjševanju in odpravi bolečin. Trakovi so popolnoma naravni, sestavljeni iz medicinskega lepila, elastena in bombaža. »Držijo« tri do pet dni, po tem obdobju jih je potrebno zamenjati z drugimi. Ta »kontinuiteta« je zelo pomembna prav zato, ker je tako tudi najbolj učinkovita. S trakovi denimo mišico, ki se je raztegnila, zopet »pokrčimo« oziroma obratno...skrčeno mišico zopet raztegnemo. Nad obolelimi, vnetimi točkami lahko s trakovi kožo pomagamo nekako »dvigniti« in s tem pomagamo pri cirkulaciji krvi, dobavi kisika in s tem učinkovitejši in hitrejši rehabilitaciji, sploh pa lajšanju bolečine na povsem naraven, »kmečki« način, kot se je izrazil g. Peter Ljubič. Pravzaprav celotna terapija, celotni tretman temelji zgolj na naravnih metodah, fizični pomoči bolniku, z uporabo masaže, masažnih in hladilnih krem, kinezioloških trakov, brez kakršnekoli pomoči električnih aparatov, kemije, tablet itd.

Pristop k stranki je zelo celosten in obsega tudi svetovanje pri prehrani, gibanju, telovadbi in to ne na način, ki bi stranko »mučil« oziroma ji povzročal dodatne bolečine, ali preveliko odrekovanja in naprezanja, ravno nasprotno. Prilagojen program vsakemu posamezniku, z upoštevanjem njegovih potreb, želja, konstitucije, splošnega telesnega počutja in telesne pripravljenosti. Kot dodatno prednost pa poudarjajo tudi to, da če iz kakršnihkoli zdravstvenih razlogov ne morete do njih, lahko pridejo oni do vas.

Silvo Čelhar

Foto: Qmedica

NAGRADNA IGRA

Da bi pa bralci Pivškega lista lahko njihovo dejavnost поблиžje spoznali oziroma se lažje odločili spoznati lajšanje telesnih bolečin na naraven in preprost način, so za vas pripravili nagradno igro.

Sodelujete lahko tako, da pošljete pravi odgovor na nagradno vprašanje, ki je:

»Na katerem naslovu se v naši občini nahaja Qmedica?«

Vprašanje gotovo ni pretežko, potegujete se pa za bogate nagrade, in sicer:

1. 1 x tretma v protivrednosti 50€
2. 1 x tretma v protivrednosti 40€
3. 1 x tretma v protivrednosti 30€

Odgovore na vprašanje nam pošljite ali po elektronski pošti na naslov: pivski.list@pivka.si

Med pravnimi odgovori bomo izžrebali tri nagrajence. Za prevzem oziroma koriščenje nagrade vas vljudno prosimo, da izrežete kupon z objavo imen nagrajencev iz Pivškega lista, ter se s kuponom in enim osebnim dokumentom oglasite pri njih, ali jih pokličite glede koriščenja nagrade.

Qmedica, Peter Ljubič s.p., Nova Sušica 25, 6256 Košana

☎ 041 672 67 @ e-naslov: 5erljubic@gmail.com

ZASTOPNICA PACIENTOVIH PRAVIC JOŽICA TROŠT KRUŠEC SVETUJE

ROK ZA PREDLOŽITEV NAPOTNE LISTINE IZBRANEMU IZVAJALCU ZDRAVSTVENE DEJAVNOSTI

Rok za predložitev napotne listine je odvisen od stopnje nujnosti, ki je navedena na napotnici.

Stopnje nujnosti so: nujno, zelo hitro, hitro, redno. Pacient mora predložiti napotno listino s stopnjo nujnosti **nujno**: najpozneje **naslednji dan po izdaji**, s stopnjo nujnosti **zelo hitro**: v **5 dneh po izdaji**, s stopnjo nujnosti **hitro ali redno**: v **14 dneh po izdaji**. Pacienta z napotno listino, predloženo po izteku rokov, se ne uvrsti na čakalni seznam oziroma se mu ne opravi zdravstvene storitve.

Stopnja nujnosti se določi v skladu z največjo zdravstveno koristjo pacienta, pri čemer se upošteva razumen čas za izvedbo zdravstvene oskrbe. Določi jo zdravnik, ki pacienta napoti in se označi na napotni listini. Izvajalec, pri katerem smo se naročili na zdravstveno storitev, lahko opravi triažo napotne listine (preveri stopnjo nujnosti na podlagi podatkov zapisanih na napotni listini) v 3 dneh po njenem prejemu. Če se stopnji nujnosti na napotnici in tisti, ugotovljeni ob triaži, razlikujeta, velja stopnja nujnosti, ki se ugotovi ob triaži, o čemer pooblaščen oseba za čakalni seznam obvesti izdajatelja napotne listine in pacienta. Če se ob triaži ugotovi, da ni medicinske indikacije, se napotna listina v 3 dneh vrne njenemu izdajatelju (zdravniku) in se o tem obvesti pacienta.

Pri kontrolnem pregledu se ob uvrščanju na čakalni seznam upošteva le medicinska indikacija, stopnja nujnosti se ne določa. **Pacienta se uvrsti na čakalni seznam** v 5 dneh po predložitvi napotne listine oziroma v 2 dneh po opravljeni triaži. O uvrstitvi in posledicah zaradi neopravičene odsotnosti od termina se ga obvesti v 3 dneh od uvrstitve na čakalni seznam. To pomeni: pacient mora dobiti termin v 8 dneh po tem, ko je izvajalec prejel napotnico.

Če menite, da niste bili v zgoraj navedenih rokih uvrščeni v čakalni seznam in niste prejeli termina pregleda v 8 dneh od oddaje napotnice, gre za kršitev vaših pravic – posvetujte se z zastopnikom.

ČAKALNE DOBE

Čakalna doba je v dneh izraženo obdobje od uvrstitve na čakalni seznam do dejanske izvedbe zdravstvene storitve. Čakalne dobe so pri različnih izvajalcih različne, prav tako tudi pri posameznih zdravnikih specialistih iste stroke pri istem izvajalcu zdravstvene dejavnosti. Prav zaradi tega pa imamo v predpisu določeno tudi najdaljšo dopustno čakalno dobo za posamezne stopnje nujnosti.

Najdaljša dopustna čakalna doba je doba, v kateri mora biti opravljena neka zdravstvena storitev, da se z vidika objektivne medicinske presoje zdravstvenih potreb pacienta ne poslabša njegovo zdravstveno stanje ali kakovost življenja.

Najdaljše dopustne čakalne dobe za posamezno vrsto storitve glede na stopnjo nujnosti so:

- **za stopnjo nujnosti NUJNO**, ki se določi, kadar gre za nujno medicinsko pomoč, nujno zobozdravstveno pomoč ali nujno zdravljenje in neodložljive zdravstvene ali zobozdravstvene storitve, ki jih je treba izvesti takoj: **24 ur od predložitve napotne listine**,

- **za stopnjo nujnosti ZELO HITRO**, ki se določi, kadar je zdravstveno stanje pacienta tako resno, da zahteva obravnavo prej kot v **14 dneh: 14 dni od predložitve napotne listine**,

- **za stopnjo nujnosti HITRO**, ki se določi, kadar je zdravstveno stanje pacienta tako resno, da zahteva obravnavo prej kot v treh mesecih: **3 mesece od predložitve napotne listine**,

- **za stopnjo nujnosti REDNO**, ki se določi, kadar je zdravstveno stanje pacienta tako resno, da zahteva obravnavo prej kot v šestih mesecih: **6 mesecev od predložitve napotne listine**.

Ob sumu na maligno bolezen se določi stopnja nujnosti zelo hitro ali nujno. Najdaljše dopustne čakalne dobe ne veljajo za kontrolne preglede.

ENOSTAVNO PREVERJANJE, KJE V SLOVENIJI BOMO NAJPREJ PRIŠLI NA VRSTO ZA ZDRAVSTVENO STORITEV, KI JO ŽELIMO OPRAVITI.

Najkrajše čakalne dobe lahko za vso državo na enem mestu preverimo na portalu E-ZDRAVJE (naslov: <https://zvem.ezdrav.si/e-zdravje>) pod naslovom **Čakalne dobe in prosti termini**.

Če so morda pri vseh izvajalcih presežene najdaljše dopustne čakalne dobe, imate možnost opraviti brezplačen pregled v tujini – posvetujte se o tej možnosti z zastopnikom.

NAČINI NAROČANJA pacientov na specialistični pregled:

Izvajalec zdravstvene dejavnosti zagotovi naslednje oblike naročanja:

1. ELEKTRONSKO NAROČANJE

Poteka: prek sistema eNaročanje, elektronske pošte ali spletnih straneh izvajalca zdravstvene dejavnosti, in sicer **neprekinjeno ter s takojšnjo informacijo o prejemu sporočila** (varstvo osebnih podatkov).

Kadar se pacient naroča na podlagi elektronske napotne listine, zadošča, da izvajalcu sporoči: številko napotne listine in številko zavarovane osebe pri nosilcu obveznega zdravstvenega zavarovanja oziroma, če ta ni znana, EMŠO. Prek sistema e naročanje se naročimo na portalu E-ZDRAVJE (naslov: <https://zvem.ezdrav.si/e-zdravje>) pod naslovom **Pregled eNapotnice in eNaročanje**.

2. TELEFONSKO NAROČANJE

- se zagotovi v okviru ordinacijskega časa - najmanj 2 uri na dan, v preostalem ordinacijskem času in izven ordinacijskega časa pa z obveščanjem o terminu za naročanje in o drugih oblikah naročanja - prek avtomatskega telefonskega odzivnika. V primeru nedosegljivosti v navedenem obdobju izvajalec pacientu zagotovi povratni klic še isti dan ali najpozneje naslednji delovni dan.

3. PO POŠTI

Kadar se pacient na zdr. storitev naroča po pošti, pooblaščen oseba za čakalni seznam prejeti dokument označi z zaporedno številko ter datumom in časom prejema.

4. OSEBNO NAROČANJE

Poteka neposredno pri izvajalcu, med ordinacijskim časom, pri čemer izvajalec zagotovi, da se čakalni čas že naročenih pacientov ne podaljšuje zaradi osebnega naročanja drugih pacientov.

Jožica Trošt Krušec, zastopnica
pacientovih pravic

Kontaktni podatki zastopnice:

Jožica Trošt Krušec, zastopnica
pacientovih pravic
Vojkovo nabrežje 4A, 6000 Koper
041 667 501, jozica.trost-krusec@nijz.si

Uradne ure za pogovore po telefonu:

ponedeljek, torek in četrtek od 18.00
do 20.00 ure na tel. št 041 667 501

Uradne ure za obisk v pisarni za predhodno naročene stranke:

sreda od 15.30 do 21.30 ure in petek
od 14.30 do 21.30 ure. Naročanje za
obisk v pisarni zastopnice poteka na
tel. št. za naročanje 05 66 30 841, od
ponedeljka do petka od 9.00 do 14.00
ure.

DRŽAVNO ODLIKOVANJE TUDI PIVČANOMA

Predsednik države Borut Pahor je konec julija na posebni slovesnosti v predsedniški palači vročil državni odlikovanji in listino o sodelovanju v enoti. Red za zasluge je prejela državna enota civilne zaščite za varstvo pred neeksplozivnimi ubojnimi sredstvi (NUS), katere člana sta tudi Pivčana Dragan Črnetič in Danilo Gerzetič.

V Sloveniji prebivalci skoraj vsak dan naletijo na eksplozivne ostanke vojn, njihovo odstranjevanje in uničevanje pa je v rokah državne enote za varstvo pred NUS pod okriljem civilne zaščite. Njena ustanoviteljica je Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje. V enoti deluje 33 pripadnikov, ki so usposobljeni in izurjeni za prepoznavo, odstranjevanje in uničevanje NUS. "Vsi so prostovoljci civilne zaščite, s čimer se uvrščajo v skupino ljudi, katerih poslanstvo je pomagati državljanom ter zaščititi njihova življenja in njihovo premoženje," je na podelitvi poudaril predsednik države. Enota je od leta 2005 pa do danes skupno opravila kar 6077 intervencij, v katerih so odstranili 94.575 kosov NUS, ki so skupaj tehtali dobrih 128 ton. Predsednik države je med

Nagrajena Danilo Gerzetič in Dragan Črnetič

Foto: Danilo Gerzetič

drugim dejal, da njihovo delo poteka večinoma neopazno. "Vsakodnevna nevarnost in tveganje lastnega življenja ali zdravja v korist splošnega dobrega pripadnike enote uvršča med prave junake naše družbe," je sklenil.

DKH

OBNOVITVENA DELA NA GASILSKEM DOMU V PIVKI

Med 20. in 24. avgustom so na gasilskem domu v Pivki potekala vzdrževalna dela. Obnovilo se je leseno konstrukcijo strehe gasilskega doma ter namestilo zaščito proti golobom.

Izvajalec del je bilo podjetje Fasaderstvo HAS, Mirsad Hasić s.p. iz Hrašč, cena del pa je znašala 5.800€, sredstva za obnovo je zagotovila Občina Pivka.

SOPOTNIKI SMO SE SPOČITI VRNILI IZ DOPUSTA

Sopotniki
zavod za rednopravilno obdrževanje

Tudi Sopotniki v Pivki smo si v začetku avgusta privoščili kolektivni dopust. Dopust je bil zaslužen, saj pivška enota Sopotnikov vztrajno raste in se je številka uporabnikov približala devetdesetici. Dopust je dobro del in potrebno je bilo, da se tudi naši vozniki – prostovoljci malo spočijejo in naberejo novih moči za naprej. Sedaj smo Sopotniki nazaj, spočiti ter polni novih energij in idej. Dragi starejši, ponovno smo tukaj, da vam pomagamo in vas odpeljemo po različnih opravkih tako iz vasi v Pivko kot tudi po opravkih do Postojne. Vozimo na preglede k specialistom v Bolnišnico Sežana, prav tako na Goriško in na Obalo. Na zdravniške preglede k specialistu vas peljemo tudi v Ljubljano, in sicer v mejah Mestne občine Ljubljana. Drugam Sopotniki Pivka ne vozimo.

Če bi potrebovali tudi vi prevoz k zdravniku, v trgovino ali imate kakšen drug opravek in ste starejši od 65 let, nas le pokličite na telefonsko številko **051 657 555** in dogovorite svoj prevoz. S koordinatorico prevozov se dogovorite, od kod ste in kam bi radi šli. Poklicati je potrebno vsaj en teden vnaprej, da lahko organiziramo prevoz in nato lahko mirno čakate svoj opravek.

Sopotniki iščemo prostovoljne voznike

Sopotniki v svojih vrstah potrebujemo dodatne pomoči, ki bi naše uporabnike peljali po različnih opravkih in jim polepšali dan. Sopotniki smo več kot le prevoz, naši vozniki so prostovoljci, ki vsak dan z izmeničnimi dežurstvi ne poprimejo le za krmilo vozila, ampak nudijo tudi prijetno družbo, spremstvo in delijo dobro voljo med uporabnike. Prostovoljci Sopotnikov niso samo vozniki avtomobila, ampak tudi poslušalci, sogovorniki, lahko tudi spremljevalci po opravkih, pomoč pri prenašanju težkih vrečk iz trgovine, ali pa le prijetna družba med vožnjo. Prostovoljci so srce naše organizacije. Zakaj postati prostovoljni voznik pri Sopotnikih?

- Ker s tem pomagaš starejšim, se z njimi pogovarjaš in jim polepšaš dan ter tako narediš nekaj dobrega za starostnika, zase in za družbo.

- Ker spoznaš nove kraje in ljudi.
- Med potjo se družiš z uporabniki in med pogovorom z njimi izveš veliko novih stvari, modrosti, zgodb, idej, nasvetov.
- Ker si sam/a določiš dan, ko boš prevzel/a dežurstvo in opravil/a prevoze starejših. Tako lahko prostovoljci/ke svoje delovne, študijske in druge obveznosti uskladijo s prostovoljskim delom.
- Ker boš vstopil/a v super ekipo pivških prostovoljcev, ki se redno srečujemo na intervizijskih srečanjih, se podružimo, pogovorimo in poveselimo.
- Ker nimaš nobenih stroškov, saj prevoze odpelješ s službenim vozilom.
- Ker po končanem dnevu veš, da si nekomu polepšal/a dan in naredil/a nekaj lepega za sočloveka, družbo, sebe.
- Ker ti hvaležnost starejših vsakič stopi srce.

Kako poteka delo prostovoljnih voznikov pri Sopotnikih?

- Sam se odločiš, kateri dan v tednu bi želel pomagati starejšim.
- Vpišeš se v spletni koledarček dežurstev.
- Na prostovoljski dan na dogovorjenem mestu prevzameš službeno vozilo in službeni telefon.
- Po razporedu voženj (prejmeš ga dan prej) odpelješ starejše po opravkih.
- Po potrebi nudiš spremstvo.
- Med prevozom se pogovarjaš, s sopotnikom si izmenjata izkušnje, nasvete, zgodbe.
- Spoznaš nove ljudi in kraje.
- Bogatiš svoje znanje z usposabljanji, ki jih nudi naš zavod.

Če bi tudi vi radi pomagali starejšim in radi vozite ter spoznavate nove ljudi, vas lepo vabimo, da se nam pridružite, da skupaj naredimo nekaj dobrega za soljudi.

Pokličite nas na telefonsko številko 051 657 555 in začnimo pisati nove, skupne zgodbe.

KAR NI DOBRO ZA NAS, NI DOBRO TUDI ZA POMOČI POTREBNE

Večkrat se vprašam, kako težko je človeku, ko prestopa prag ustanove, ko potrebuje kakšno pomoč. Pa se zgodi, v življenju nas lahko marsikaj doleti, lahko se nam zgodi smola, da bomo potrebovali kaj življenjsko pomembnega. Včasih potrebujemo le tolažilno besedo, včasih pa tudi kakšno materialno pomoč. Vendar pozor! Vsak izmed nas, pa najsi bo tako ali drugače potreben pomoči, si ne zasluži, da bi ga tako ponižali, kot to lahko vidimo iz priložene fotografije. Vsak je sebe vreden. Na pivško Karitas dobri ljudje darujejo marsikaj uporabnega in koristnega. Nikakor pa ta ustanova ni odpad ali zbirni center za odpadke. To poletje se je zgodilo, da so ljudje »darovali« čevlje, ki še za v štalo niso več dobri, saj so jim odpadli podplati. Imejmo nekoliko vesti in spoštovanja do sočloveka. Imejmo pa tudi primeren odnos do delavcev in prostovoljcev, ki žrtvujejo veliko svojega prostega časa v dobrodelne namene.

S takim »darom« pa pokažemo, da podcenjujemo to delo in ustanove ne jemljemo resno. Zresnimo se!

Text in foto: MI

NAZDRAVILI ČASTNEMU OBČANU ZA 106 LET

Boris Pahor, častni občan občine Pivka, je 26. avgusta dopolnil častitljivih 106 let. V Trstu, na njegovem domu, so ga ob tem prazniku obiskali, mu nazdravili in iskreno stisnili roko župan Robert Smrdelj in kvartet Sonček. Med popoldanskim obiskom, ki se je zavlekel v večer, je potekal živahen pogovor. Pisatelj Boris Pahor je kot vedno, bistre glave obujal spomine

na življenje, ter delil s fanti svoj kritičen pogled na sodoben čas in družbo, v kateri živimo. Klepet, ki se je prepletal s pesmijo kvarteta Sonček, so zaključil z željo, da se prihodnje leto spet snidejo.

Boris Pahor velja za enega najpomembnejših živečih pisateljev v slovenskem jeziku in je tudi eden najbolj prevajanih slovenskih pisateljev. Gospod Pahor je po rodu tržaški Slovenec, po materi izvira iz pivških krajev, zato je v Mali Pristavi preživel pomemben del obdobja svojega otroštva. Njegova življenjska spoznanja temeljijo na trpljenju in težkem življenju primorskih Slovencev pod fašizmom, nacizmom in komunizmom, kažejo pa se v dostojanstvu in pogumni osebnostni drži. Krasijo ga namreč »stare« vrednote, kot so resnicoljubnost, načelnost in pogum.

Borisu Pahorju ob osebnem prazniku iskreno čestitamo!

Občina Pivka

ŠTUDIJSKI KROŽEK NA OBISKU

V okviru dejavnosti študijskega krožka Domača sakralna dediščina, ki ga v Loški dolini vodi Janja Urbiha, so si člani ogledali nekaj kamnoseške in sakralne dediščine na Pivki. V organizaciji Kulturnega društva Lipa Pivka jih je lokalni turistični vodnik Ernest Margon vodil po delu Zgornje Pivke. Najprej jim je pojasnil povezavo domačega kamna in kamnolomov in spretnosti ter znanja mojstrov kamnosekov, ki so skozi stoletja ustvarili na Zgornji Pivki in v Košanski dolini blizu 50 božjepotnih znamenj - kamnitih križev, po domače imenovanih tudi pili. Ustavili so se pri Studencu v Pivki, pri nekdanji »Ciganski luži«. Zgodbo Studenca in Ciganske luže je vodnik popestril z odlomkom iz pivških štorij, ki jih je zbrala domačinka dr. Andreja Žele. Po poti skozi Petelinje in po poljskih poteh petelinjskega in trnjskega polja, skozi Trnje in Klenik in do Pivke so si ogledali osem pivških križev iz konca 18. pa vse do prve polovice 20. stoletja.

Foto: Mario Znidaršič

Ob teh so spoznali značilnosti pivškega kamnitega križa, različno ornamentiko in zgradbo, pa tudi razne zgodbe, ki so se spletle ob teh značilnih pomnikih vere in kulture na Pivki.

Irena Margon

OBISK PIVČANOV PRI PRIJATELJIH V DURACHU

V petek, 12. julija, smo se odpravili na obisk k našim prijateljem v pobrateno občino Durach na Bavarskem. Bilo nas je blizu 40 udeležencev. Letos se lahko pohvalimo, da so z nami odšli mladi, tudi dekleta dekliškega zbora Iskrice iz Šmihela in fanta – muzikanta. Bili smo zelo veseli, da smo pomladili udeležbo, hkrati pa je to tudi upanje za prihodnost pobratenja. Kakor vedno smo tudi letos s sabo vzeli tradicionalni kraški pršut in vino. Pot je bila dolga, zato smo potrebovali postanek. Ustavili smo se v Oberndorfu, kjer je nastala najznamenitejša pesem vseh časov "Sveta noč" (Stille Nacht). Avtor besedila je bil duhovnik Joseph Mohr, avtor glasbe pa učitelj Franz Xaver Gruber.

V Weidachu pri Durachu so nas pričakali gostitelji, zvečer pa nas je pred občinsko stavbo sprejel župan Duracha Gerhard Hock. Vse jezikovne ovire je ves čas našega srečanja in obiska v Durachu pomagala premostiti naša nepogrešljiva Saša Bergoč. V soboto so nam gostitelji organizirali zanimiv izlet, obiskali smo mesto Kaufbeuren. Ogled starega mestnega jedra, tamkajšnjih cerkva, samostana in samostanskega cvetličnega vrta, po katerem smo se sprehodili in povzpeli na mestno obzidje, je bil nekaj posebnega. Z višine smo opazovali mestni vrvež, ki je bil tisti dan na vrhuncu. Imeli smo namreč srečo, da smo doživeli njihov praznik, ko enkrat na leto pripravijo pravo parado srednjeveških običajev, oblačil in navad. Mesto zaživi v pisanih in nenavadnih oblačilih, ljudje se veselijo in sprehajajo po mestu. Zvečer istega dne pa smo se zbrali vsi, gostitelji, gostje in prijatelji v župnijskem centru Weidachu na prijateljskem srečanju. Tu ni manjkalo domačih dobrot, značilnih za Bavarsko. Seveda pa smo Slovenci s sabo prinesli pravi kraški pršut, ki je še obogatil naše skupno srečanje. Kulturni del srečanja pa so obogatile Iskrice, mlada dekleta, ki so s svojim petjem očarala prav vse prisotne, ob spremljavi Žige in Andraža na kitarah. Seveda so za harmoniko poprijeli še drugi, tudi naš član Drago Štunf in Gerd Bergman, ki redno pripelje avtobus gostov k nam. Naplesali smo se prav vsi, ki smo to želeli.

Na nedeljsko jutri smo prisostovali njihovi sveti maši na prostem pri kapelici nad vasjo Bodelsberg. Tudi mašo po tradiciji pripravijo v naravi enkrat na leto v poletnem času, saj vasica leži na najvišji točki njihove občine (920 m nadmorske višine). Od tod je prelep razgled na dolino pa vse do Algojskih alp. Pri maši je sodeloval domači kvartet trobil, naša dekleta Iskrice pa so zapele nekaj nabožnih pesmi. Po maši smo se vsak po svoje odpravili z gostitelji v kakšen kraj na kosilo in

ogled znamenitosti. Večino so nas peljali na festival godb na pihala. V paradi je nastopilo 82 skupin, med njimi je bila tudi godba iz Duracha. Mimohodi skupin so bili prava paša za oči in glasba za sprostitvev, vse to pa je bilo seveda podprto z njihovim bavarskim pivom in značilnimi jedmi. Večer smo preživeli vsak po svoje, nekateri že precej utrujeni zaradi intenzivnega dogajanja. Nekaj pa nas je obiskalo še mlade iz Duracha in Pivke, ki so se zbrali v večnamenski dvorani na svojem večeru glasbenega ustvarjanja in uživanja, ki jih je povezal v glasbi in prijateljstvu. Ponedeljek je bil namenjen celodnevni izletu. Bili smo v adrenalinskem parku Skywalk. Sprehod skozi gozd nam je pokazal, kako se da z interaktivnimi dejavnostmi igrati učiti in spoznavati naravo. Popoldne pa smo odrinili kar na tromejo Nemčije, Avstrije in Švice v bližino Bodenskega jezera, kjer so nam postregli s kosilom, značilnim za tiste kraje. Bavarci so nas odpeljali nato na ogled Hmeljarskega muzeja in nasadov hmelja, sledila pa je še obvezna degustacija njihovih piv, ki jih je veliko vrst. Dan se je prevesil v večer in čakalo nas je pakiranje prtljage.

Naš obisk se je zaključil s torkom, ko smo se poslovili od gostiteljev z našo in tudi njim dobro poznano pesmijo »Mi se imamo radi«. Zahvalili smo se Krištofu, ki je vse dni skrbel za to, da je bil program zanimiv in lepo potekal. Polni lepih vtisov in doživetij smo se dolgo poslavljali. Naši gostitelji so prisrčni in odprti ljudje, zato je slovo vedno tako težko. Prihodnje leto bomo praznovali 20. obletnico pobratenja, vendar smo se dogovorili, da bomo sledili dogovoru, da se spet srečamo čez dve leti. Takrat bodo Bavarci prišli k nam. Ni pa izključeno, da se ne bomo še kaj videli, saj so razdalje za prijatelje vedno kratke. Dolgo vožnjo domov pa nam je krajšal Janko Simčič s svojimi orglicami in pevke Iskrice. Zahvalili smo se tudi našemu šoferju Stanetu, ki nas je varno vozil na tem obisku.

Irena Margon

Muzikanti se takoj najdejo

Slovensko-nemško prijateljstvo

VARUJMO TEHNIČNO DEDIŠČINO

Konec julija je bila v Pivki zanimiva prireditev, s katero so Pivčani - Št. Petračani obeležili prav posebno obletnico - 110 let »Tonetovega« vodnjaka, kar je bil zgrajen. To ni malo časa za človeško življenje, za naravo je neznatno, za delo človeških rok pa gotovo veliko.

Pri Tonetovih, kot se pri hiši še iz prejšnjih časov reče, so priredili na njihovi »barjači«, slovesnost s posebnim namenom. Njihov vodnjak ima vklesano letnico 1909, torej je bil postavljen pred 110. leti. Hišni gospodar Jože Požar je pripovedoval, kako je do tega vodnjaka prišel njegov ded. V njegovih mladih letih se je tudi ded Jože Požar odpravil v Ameriko s trebuchom za kruhom tako kot mnogi mladi fantje takrat, ki so odhajali skoraj iz vsake hiše na Pivškem. Tja se je peljal s »šifom«, tako so imenovali ladjo. Ko so tako dolgo potovali in na poti zlepa ni bilo videti kopnega, so »fantje« kar na ladji poklekneli in molili za srečen pristanek, je povedal sedanji gospodar Jože Požar. Ded je v Ameriki sekal les v gozdu, tam pa je tudi prvič v življenju videl vodnjak. Rekel si je, da ko pride domov, si ga bo tudi sam naredil. Tako si je kmetija olajšala življenje, saj so do takrat hodili po vodo k bližnjemu Studencu ali v bolj oddaljeni Korotan, ki leži ob lokalni cesti Prestranek – Orehek – Hruševje.

Novozgrajeni vodnjak s kapnico jim je dobro služil, poleg je bilo nekoč tudi korito, kamor so krave zahajale pit. Življenje je bilo tako za spoznanje lažje. Lahko si zamislimo, kako veseli so bili predniki Tonetovih, ko so dobili svoj vir pitne vode. Tonetov vodnjak je prejšnjim generacijam zagotavljal možnost razpolaganja z lastnim vodnim virom. Voda je najbolj osnovno živilo, ki ga ni mogoče zamenjati z ničimer drugim. Brez vode ni življenja, ni hrane, ni živine, ničesar. Danes smo lahko srečni, ko nas z vodo oskrbujejo, in nam je praktično nikoli ne zmanjka.

Težko nam je razumeti, da jo imamo na dosegu roke. V svetu pa ni povsod tako, vemo, da so dežele, kjer živijo ljudje v pomanjkanju pitne vode. Ta vodnjak danes ni več v uporabi, gospodar Jože pa je povedal, da bi lahko ponovno služil, če

bi ga nujno potrebovali. Je eden izmed vodnih virov, ki ga je potrebno ohraniti kot vodni vir in kot spomenik tehnične dediščine. Na prireditvi se je zbralo veliko število Št. Petračanov, ki živijo ali so živeli v klancu pod cerkvijo, prav tako prijateljev in ljudi dobre volje. Za praznovanje ob vodnjaku pa ni bil edini razlog obletnica, ljudje so se zbrali tudi zato, da so se družili in poveselili. Za srečanje so poskrbeli v KD Lipa in Trški skupnosti Pivka ter seveda Tonetovi. Vodnjak je blagoslovil domači župnik Marjan Škvarč, ki je ob svetopisemski priliki o Samarijanki pri vodnjaku povedal, kako so se od vekomaj ljudje družili in zadržali pri viru vode ter niso gledali na to, kdo se je pri vodnjaku ustavil. Po blagoslovu je bil tudi kulturni program z nastopom pevk Rožmarink, Pevske skupine Studenec, igranjem na orglice Miloša Možine, zraven še duhovita recitacija o opravljanju žensk na vaškem perišću. Po kulturnem programu je sledila gostija, h kateri je pripomoglo veliko Tonetovih prijateljev, ki so prinesli dobrote, da smo se z njimi okrepčali. Prijetno druženje se je nadaljevalo do večera. Najbolj zagreti so že snovali načrte za naslednje srečanje.

Foto in tekst: Irena Margon

POTEPI PO SVETU OB BAKLAH

Kulturno prosvetno društvo Miroslav Vilhar Zagorje in Društvo prijateljstva MOST je konec julija, na vrtu pri gasilskem domu v Zagorju, pripravilo prvi potopis v sklopu predavanj z naslovom „Potep po svetu ob baklah“. Jana Gržinič je v svojem predavanju predstavila pot v pobrateno občino Durach, ki jo je preživela z ekipo, ki je letos odpotovala v Nemčijo. Skozi fotografije, ki so nastale ob zadnjem obisku, so vsi prisotni na predavanju lahko videli, kaj ponuja Durach. Gostiteljica je v uvodu dejala, da so ljudje v Durachu veseli vsakega obiska iz Pivke in temu primerno je tudi vzdušje v sami občini. Na fotografijah so obiskovalci lahko videli vse glavne znamenitosti (naravne in kulturne), cerkve, občinsko stavbo, dogajanje na trgu itn. Jana Gržinič je povedala, da tisto najlepše ni moči ujeti v objektiv, to so občutki in čustva, ki jih za sabo pustijo obiski družin in druženje v Durachu. Po koncu predavanja so svoje vtise strnili še nekateri člani ekipe, ki se je letos odpravila v Durach.

Danijel Kovačič Grmek

TURISTIČNO DRUŠTVO
PUDGURA

OŠ RAKEK

97.8, 97.9, 100.2, 102.4, 104.1, 104.2
Postojna

NTR
91.1 - 107.1 Mraz
Skupaj z R.96

studio proteus

za
človeški
dotik

Dragi prijatelj!

*Vsi cvetovi bodočnosti so v semenu sedanjosti.
(Kitajski pregovor)*

Vabimo Vas, da se nam v četrtek, **12.9.2019 ob 18h**, pridružite
na Prepihu pod kozolcem Toplar (Belsko 1a, Postojna)
na dobrodelnem koncertu in druženju pod zvezdami z **ALENKO GODEC**.

Zbrana sredstva bomo namenili materi samohranilki,
ki trenutno okreva po težki bolezni in njenemu 9-letnemu sinu,
z namenom izboljšanja stanovanjskih in življenjskih razmer.

Z Alenko bodo nastopili tudi ansambel Tik-Tak in šolski ansambel OŠ Rakek,
po koncertu pa nas bo zabaval DJ Krmpy.

Donacija: 25 EUR

V primeru slabega vremena, se bo koncert odvijal v Kulturnem domu v Postojni.
Prisrčno vabljeni!

Rotary

Klub Postojna-Cerkljica

Rotary Klub Postojna-Cerkljica
Kazanje 10 | 6230 Postojna
Kontakt za informacije:
Mateja Suša Engels | rotarypostojna@gmail.com | 040 309 268

22. FESTIVAL DRUGAČNE GLASBE TRNJE

Med 12. in 13. julijem je pod »trnjanskimi« borovci potekal 22. festival drugačne glasbe Trnje. Priljubljen dvodnevni glasbeni festival organizirata MKDC Postojna in Hiša kulture v Pivki, podpirajo pa Mladinski center Postojna, Občina Postojna, Občina Pivka in Radio Študent. Letos so zbrane na prizorišču, ki so kljub hladnejšemu vremenu, navdušeno pohvalili izvedbo in samo vzdušje, glasbeno zabavali Peskovnik, Nakajima, The Pau, Extreme Smoke 57, Bolehlav, Lynch, BeatMyth feat. N'Toko, Molska Palca, Svojat, Igralom, Stepa, Persons from porlock, Natt, F.T.D., Helahirn, Fatter. Organizatorji že vabijo, da prihodnje leto, 10. in 11. julij načrtujete za že 23. festival.

DKH

KLAPA ŠKVADRA V GOSTEH

V petek 26. julija se je Klapa Škvadra odzvala na vabilo organizatorjev šestnajstega festivala »Klape va Mandrač«, ki se je odvijal v Voloskem na Hrvaškem. Pravo klapsko vzdušje, v katerem so sodelovale ženske in moške klape s svojim odličnim petjem in izbranim repertoarjem, je donelo v Voloskem. Festival se je odvijal v prijetnem ambientu, obkroženem s čolni in ribiški mrežami. Lepoto večera so prijetno dopolnjevali šumeči valovi, ki so udarjali ob skale. Ob nastopu osmih klap je bilo Volosko ta večer središče klapskega petja v Kvarnerju.

Na povabilo ženske klape Puntape iz Novega Vinodolskega je bila klapa Škvadra v soboto 27. julija prisotna že na sedmem festivalu tega mesteca. Nastopale so klape Puntape, Sveta Jelena iz Dramlja, Senkinje, Tamarin Vranjic, Spalatos iz Splita ter dve slovenski klapi, Škvadra iz Košane in Mali grad iz Kamnika.

Poleg klap so nastopali KUD Ilija Dorčiča, grški kantavtor Neven Barac ter Ante in Marko Perčić. Zaradi dežja se je zadnji nastop nadaljeval v hodniku Srićine hiše. Na obeh nastopih je bila klapa Škvadra lepo sprejeta in nagrajena z dolgim aplavzom.

Lidija Pavzin

Foto: Jože Pavzin

ZLATA MAŠA G. VIDA V KOŠANI

Znano je, da 2. avgusta goduje sv. Štefan I., papež, ki je zavetnik cerkve v Dolnji Košani. Zato na nedeljo, ki sledi temu datumu, vas praznuje t.i. »shod«. Letos je bilo pri sveti maši še posebej slovesno, saj smo bili farani deležni ponovitve zlate maše g. Vida Premrla. S sveto mašo smo se zahvalili za vsa leta zvestobe in za vse darove, ki jih Bog daje njemu in po njem Božjemu ljudstvu. G. Vid Premrl je v mladosti odgovoril na Božji klic in letos praznuje 50 let duhovniške službe. Svoje duhovniško poslanstvo je razvijal in krepil v župnijah Pregarje, Ilirska Bistrica, Osek in Košana, v zadnjih letih pa deluje v župniji Slivje in Brezovica. Med leti 1993 in 2004 je g. Vid v Košani pomagal ne samo pri duhovni rasti vernikov, ampak je spodbujal in pomagal tudi pri obnavljanju cerkva in kapelic po župniji. Največ truda je s sodelavci vložil pri obnovitvi cerkve sv. Urbana na Vremščici, kjer lahko občudujete njegove kiparske umetnine. V obdelovanju kamna je res mojster, o tem se lahko prepričate tudi na Nanosu, na Sveti Trojici ... Mogoče vam je pod roke kdaj prišla tudi katera izmed njegovih pesmi. Njegov pesniški opus obsega preko 120 pesmi in se vsako leto poveča za kar nekaj pesmi, saj dobi navdih ob vsakem posebnem dogodku, kot je romanje

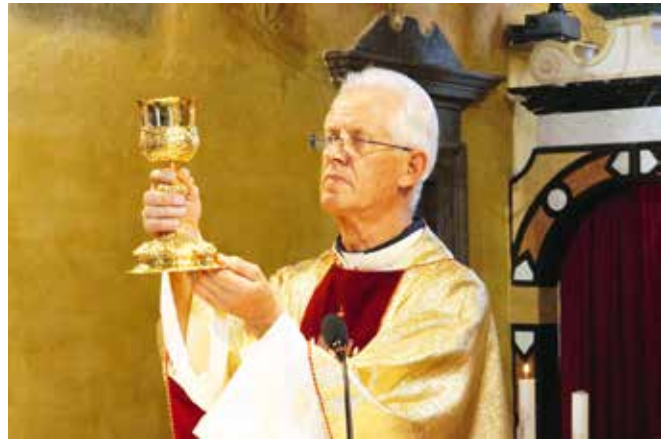

Foto: Jože Pavzin

k sv. Urbanu, praznovanju obletnic cerkva, ob obnovah, ob praznovanju Božiča in Velike noči ... Res, g. Vid je človek velikih talentov, ki jih ne skriva, ampak z njihovo pomočjo še bolj slavi Boga, njegovo stvarstvo, ter človeka spodbuja in vodi k duhovnim vrednotam.

Helena Penko

ANDREJ ŽELODEC ODLIKOVAN S ČASTNIM ZNAKOM SVOBODE REPUBLIKE SLOVENIJE

Svoboda, suverenost, samostojnost, varnost so vrednote, ki jih uživamo v naši domovini Sloveniji. Zanje se je potrebno odločiti, jih braniti in spoštovati. V letu 1991, ko je bila Slovenija napadena s strani agresorske vojske JLA, so se domoljubi in pogumni posamezniki odločili tvegati svoja življenja za našo svobodo in samostojnost. Osamosvojitve Slovenije je bilo največje dejanje v zgodovini našega naroda. Vendar z zmago in prevzemom popolne suverenosti nad ozemljem Slovenije, posledice vojne niso bile odpravljene, je v utemeljitvi častnega znaka svobode RS zapisal predsednik države gospod Borut Pahor.

Agresorska vojska je postavljala številne mine v vojaških objektih in okolici. Velika težava je bila, ker je bilo miniranje nestrokovno, v popolnem nasprotju s pravili tega delovanja. Zaradi min je bilo več smrtnih žrtev in poškodb. Predsednik Republike Slovenije Borut Pahor je v ponedeljek, 22. julija 2019, na posebni slovesnosti vročil državno odlikovanje ČASTNI ZNAK SVOBODE REPUBLIKE SLOVENIJE skupini za razminiranje iz Teritorialne obrambe in Civilne zaščite 1991-1994. V tej skupini je kot velik domoljub, prostovoljec, aktivno in pogumno deloval Andrej

Foto: STA

Želodec iz Dolnje Košane. Kot pirotehnik je skupaj s svojimi sodelavci razminiral skladišče Črni Vrh nad Idrijo. Leta 1992 je bil poslan na razminiranje Slovenije (sanacija minskih polj Cerklje na Dolenjskem, Remontni - zavod Bregana, skladišče Barnica pri Podnanosu). Kot ekipa so razminirali najbolj nevarna polja, kajti bili so popolnoma brez načrtov. Andrej je kot pirotehnik opravil smrtno nevarna dela, ki zahtevajo posebno varstvo, tako fizično kot nujno psihološko in medicinsko oskrbo. Vsega tega pa ni bil deležen. Sam pove, da so delali tudi po 12 ur dnevno brez misli na svoje zdravje in varnost; skrbela jih je varnost državljanov. Tako so bili kršeni vsi mednarodni standardi za varnost pirotehnikov. Žal je Andrej zatem, zaradi tako tvegane dela in neustrezne zdravstvene oskrbe, doživel resno in trajno poškodbo.

ČASTNI ZNAK SVOBODE REPUBLIKE SLOVENIJE je za Andreja veliko priznanje, na katerega je čakal 28 let. Z njim mu je vrnjeno dostojanstvo, ki mu kot borcu za samostojno Slovenijo pripada. Zaradi poškodbe, ki je posledica razminiranja Slovenije, je velikokrat doživel ponižanja in nerazumevanje ljudi. Ob tem se spominja svojih sodelavcev, ki jih žal ni več med nami. Andrej nosi domovino Slovenijo v srcu in je ponosen, da je sodeloval pri njeni osamosvojitvi.

Z dovoljenjem Andreja Želodca napisala Majda Žužek, mag.

POHOD PO KOŠANSKI DOLINI

Člani Društva modro nebo smo letos prvič organizirali pohod po Košanski dolini. Našo krožno pot smo začeli na železniški postaji Pivka. Glavna tema pohoda so bile kamenine, prehodi iz kraških v nekraške ter njihov vpliv na videz pokrajine ter

človekove aktivnosti. Tako je vsak od udeležencev dobil nalogo, da po poti opazuje, kje so taki prehodi ter nabere 5 značilnih kamenin. Po stranskih poteh in kolovozih smo se odpravili v smeri vasi Kal, opazovali kamnite stavbe, ki so značilne za vas, ki je v preteklosti pretežno živela povezana s kamnom in kamnoseštvom.

Pot smo nadaljevali proti severozahodu do stika doline s hribovjem, ki jo obdaja. Naslednji daljši postanek smo imeli v vasi Spodnja Košana, kjer so še opazni ostanki pomembnega protiturškega tabora. Tudi tu je imel kamen pomembno vlogo pri oblikovanju vasi in varovanju ljudi in njihovega premoženja. Zadnji del poti je potekal po delu doline, po kateri se pasejo mladi lipanci.

Hoja med drevoredi proti dvorcu Ravne »v družbi« lipancev je bila posebno doživetje. Ravno tako tudi malica, ki so nam jo pripravili lokalni ponudniki ob našem povratku v vas Kal. Po kratkem počitku smo pregledali kamne, ki so jih udeleženci nabrali po poti, in jih razvrstili med kraške in nekraške. Okrepčani in dobre volje smo premagali še zadnji vzpon na izhodiščno točko v Pivki. Pripravo in izvedbo dogodka je sofinancirala občina Pivka.

Matej Kržič

V HIŠI KULTURE MLADA UMETNIKA IZ OKOLICE PIVKE

V Hiši kulture se to jesen predstavljata mlada umetnika iz okolice Pivke. V septembru razstavlja vizualni umetnik Marko Šajn, v oktobru pa akademska slikarka Mia Paller.

Marko Šajn je študiral slikarstvo in grafiko na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani. Deluje na področju grafičnega oblikovanja in umetniških publikacij, v slikarstvu pa se šele uveljavlja. Na tokratni razstavi predstavlja svoja najnovejša dela, v katerih raziskuje razmerje med figuro in prostorom, ki je ekvivalenten platnu. Figura je skrajno stilizirana, celo tipizirana, saj se povsod pojavlja brez obraznih potez, z enako pričesko in v enakih oblačilih. Postavljena je na monokromno rožnato ozadje v različnih telesnih položajih, iz katerih lahko razberemo, da skuša vzpostaviti odnos z robom platna. Umetnik nam z naslovom razstave Izgubljen v prostoru ne sporoča nič več in nič manj kot to (kar je tudi osnovna ideja slikarske serije), podrobnosti o tem, kdo je figura, kaj je prostor in kakšno je njuno razmerje, pa prepušča interpretaciji vsakokratnega gledalca.

Mia Paller je diplomirala iz slikarstva na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani, trenutno pa obiskuje magistrski študij na Inštitutu Piet Zwart v Rotterdamu na Nizozemskem. Na razstavi v Hiši kulture bo predstavila presek svojega ustvarjanja v zadnjem letu. V svojem delu se že vseskozi ukvarja z raziskovanjem sodobnega vizualnega okolja, ki ga sestavlja kompleksen preplet znakov, slik, besedil in simbolov. Svoje slike in kolaže ustvarja s kombiniranjem raznorodnih elementov iz vizualnega gradiva, pri čemer na eni strani reciklira stranske produkte lastnega ustvarjalnega procesa (zavržene skice, risbe, fragmente besedil), na drugi pa

vanje vključuje fotografije iz revij in reprodukcije del drugih avtorjev. V zadnjem času se poleg slikanja ukvarja z analogno fotografijo, v tem okviru pa jo še posebej zanima vmesno polje med risbo in fotografijo (tehnično podoba) ter razkorak med navidezno objektivnostjo in subjektivnostjo podobe. Na razstavi bo predstavila ciklus kolažev, fotoknjigi Trace I in II ter foto-risbe, ki nastajajo kot produkt dela Risbaparat.

hisakulturepivka.com
fb.com/galerijahisakulturepivka

Mojca Grmek

FOTOGRAFSKA RAZSTAVA „KAPLJA MORJA“

V galeriji Krpanovega doma je 9. avgusta potekala otvoritev prve fotografske razstave mladega avtorja Blaža Lenčka z naslovom »Kaplja morja«.

„Vse bolj opažam, da večina ljudi svojih slik ne razvija in ostanejo samo digitalizirane ter pospravljene na računalniku. Ker sem tudi sam tak, sem se odločil, da naredim razstavo, v kateri bom iz oči večletnega fotografa prikazal slovensko obalo.“ je povedal avtor.

Razstava je izbor doživljanja slovenske obale in njenih značilnosti skozi objektiv avtorja. Fotograf je iz napravljenih več tisoč fotografij izbral tistih deset, ki so si jih obiskovalci lahko v mesecu avgustu ogledali v galeriji Krpanovega doma. Na fotografijah opazimo podobe barke, cerkve, galeba, palme, starih hiš, ki so značilne za Slovensko primorje itn.

Avtor razstave, Petelinjčan Blaž Lenček je vse zbrane nagovoril in obljubil, da gre za njegovo prvo in zagotovo ne zadnjo razstavo. V naslednjem letu dni bo pripravil naslednjo, večjo razstavo, katere tematike še ni želel razkriti.

Danijel Kovačič Grmek

V SPOMIN

IVAN OMAN – SVETILNIK PRELOMNIH ČASOV

Pred kratkim smo se poslovili od Ivana Omana, enega od očetov slovenske države. Trden gorenjski kmet z vedno jasno mislijo, preprost človek z izjemno globino sporočila, ki je prevzelo slehernega. Imel sem veliko srečo biti večkrat v njegovi družbi. Nepozabni in lepi spomini.

Prav posebno mi je ostal v spominu večer, ki smo ga krščanski demokrati Pivke organizirali spomladi 1990 v Šmihelu, kjer smo predstavljali prizadevanja takrat ustanovljene Združene opozicije Demos za Slovenijo z uvedbo temeljev pravne države, demokracijo, zaščito temeljnih človekovih pravic in svoboščin ter osamosvojitvijo slovenske države.

Bilo je pred prvimi demokratičnimi volitvami v aprilu 1990. Pred tem je bil Ivan Oman en pobudnikov ustanovitve Slovenske kmečke zveze, poznejše Slovenske ljudske stranke, in njen prvi predsednik. Spominjam se, da smo mu v polni učilnici podružnične šole Šmihel zbrano prisluhnili in nas je prevzel s svojim prepričljivim nastopom. Ivan Oman je bil miren, preudaren, a hkrati odločen in jasen v svojih mislih. Njegova preprosta beseda nam je segla do srca.

Bil je pravi človek za prelomne čase. Tak bo ostal v spominu vseh nas. Naj mu bo ta skromni prispevek v zahvalo in spomin, Bog pa bogat plačnik.

Ernest Margon

KULTURNO DRUŠTVO LIPA PIVKA in KNJIŽNICA
PIVKA
VABITA NA

čajanko v čitalnico knjižnice v Pivki z naslovom

»Slovo od poletja – kaj smo poleti
brali?«

v četrtek, 19. septembra 2019 ob 17. uri.

Ob čaju se bomo spominjali in izmenjali mnenja, ideje, nasvete za branje in si tako podaljšali spomine na prijetne poletne dni.

Srečanje bo lepa priložnost, če želite posredovati kakšno zanimivo misel ali dobro knjigo še ostalim udeležencem.

**PRISLUHNILI BOMO DRUG DRUGEMU ALI PA SE LE
POSLUŠALI.**

LETNO DRUŽENJE DRUŠTVA UPOKOJENCEV

Druga julijska sobota je postala tradicionalen termin za zadnje druženje članov Društva upokojencev Pivka pred počitnicami. Poleti kroji utrip prireditev vreme, tudi mi smo bili njegova žrtev. Zaradi neviht smo tik pred zdajci prizorišče srečanja iz našega dvorišča prenesli v balinarsko dvorano Rešta. Odločitev se je izkazala za dobro, saj smo bili na suhem in toplem do poznega večera. Lakoto smo potešili z golažem in vampi, naše organizatorke pa so nabavile odlično sladico – kremne rezine. Za glasbe in plesa željne je igral ansambel Lojze in prijatelji. Predsednik društva Evgen Primožič je v kratkem nagovoru povzel opravljeno delo v prvi polovici leta in se zahvalil članom, ki prostovoljno sodelujejo na številnih dogodkih. Pred odhodom na počitnice pa nas je spomnil, da bo tudi jesen delovna in opozoril na projekte, ki jih bomo izpeljali do konca leta.

Prijeten klepet in smeh se je nadaljeval do poznega večera. Na koncu smo ugotovili, da se je srečanja kljub slabi vremenski napovedi udeležilo rekordno število članov. Veseli in zadovoljni smo se razšli na zaslužene počitnice.

Tekst in Foto: Jožica Knafelc

SREČANJE UPOKOJENCEV PRIMORSKE V DOBROVEM V GORIŠKIH BRDIH

Veliko članov Društva upokojencev Pivka se je v soboto, 24. avgusta 2019, udeležilo srečanja upokojencev Primorske v Dobrovem v Goriških Brdih. Organiziralo ga je Društvo upokojencev Dobrovo skupaj s Pokrajinsko zvezo društev upokojencev Severne Primorske. V lepem sončnem vremenu smo se člani društva ob 9.30 v dveh polnih avtobusih odpeljali z avtobusne postaje v Pivki.

Na Dobrovem se je ob 11. uri začel uradni del srečanja z bogatim kulturnim programom, s pozdravnim nagovorom predsednika Pokrajinske zveze društev upokojencev Severne Primorske g. Zdravka Marušiča in predsednika Pokrajinske zveze društev Južno Primorske g. Mirka Miklavčiča ter župana Občine Brda g. Franca Mužiča. Slavnostni govornik je bil predsednik Zveze društev upokojencev Slovenije g. Janez Sušnik. Sušnik je v govoru spomnil na problem dolgotrajne oskrbe kot nove veje socialne varnosti, da revščina ogroža vse več starejših prebivalcev Slovenije, da če bo skrajna sila, bodo tudi upokojenci z državljansko nepokorščino zahtevali svoje pravice oziroma zahteve do države in da veliko prebivalstva vsak dan težje živi ter da je oblast mlade družine pustila na cedilu.

Za hrano in pijačo je bilo za vse udeležence srečanja poskrbljeno. Srečanje na Dobrovem se je zaključilo okoli 15. ure. Vsi, ki so si želeli, so si lahko ogledali znamenitosti Goriških Brd. Člani našega društva smo se zapeljali do razglednega stolpa. Kdor je želel, se je lahko povzpел nanj in ob lepem razgledu videl cela Goriška Brda. Zadovoljni in polni lepih vtisov smo se člani društva v poznih popoldanskih urah vrnili domov.

Mag. Evgen Primožič

PRVO LETALO NA PIVŠKEM

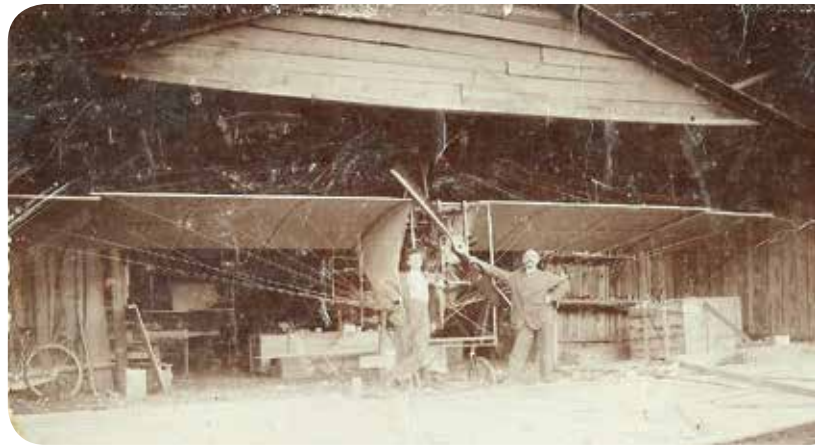
Pri iskanju člankov in slik o zgodovini športa sem prišel do originalne slike in zapiska iz leta 1911 o izgradnji enega prvih letal v Sloveniji, na Vlačnem pod Sv. Trojico pri Pivki. Po nekaterih pričevanjih naj bi bilo to letalo zaradi nastavitve kril letala narejeno v komercialne namene, vendar pa zaradi dogodkov, ki so opisani v članku Modelarstvo-2PFLY 11.julija 2007, ni bilo realizirano.

Vsebina članka iz Modelarstva:

»Kjudrovo in Renčljevo letalo - aeroplan

Slovenska letalska pionirja Alfonz Kjuder in Ivan Renčelj sta bila na področju letalstva samouka, vendar sta po lastnih načrtih zgradila domiselno in letenja sposobno letalo. Vodja in financer celega projekta je bil Kjuder. Renčelj, ki se je že od otroških let ukvarjal s tehniko in od leta 1890 tudi z letalstvom, pa je bil glavni načrtovalec in graditelj. V ta namen je pustil državno službo in se povsem posvetil letalstvu. Pozimi 1910/11 je izdelal vse sestavne dele, tako da je Kjuder kupil za letalo le motor, zračni vijak in kolesa. Pomladi 1911 sta si na Vlačnem pri Sv. Trojici, nedaleč od sedanje Pivke (prej Št. Peter na Krasu) pod razvalinami vasi Vrh (iz katere naj bi bil doma Levstikov Matin Krpan) postavila lopo, v kateri sta »neumorno delala in tudi dovršila svoj aeroplan«. Sestavljanje je trajalo do konca junija ali najkasneje srede julija, ko sta začela s poskusnim letenjem v samotni dolini nad Vlačnim. V zrak se je skušal dvigniti le Kjuder, Renčelj pa je vozil samo po tleh, ker ga žena kot očeta petih otrok ni pustila leteti. Imeti sta morala precej težav, kajti šele 8. in 10. septembra sta napovedovala prve polete pred publiko. Toliko jima je tedaj že moralo uspeti, da sta pričakovala tudi uspešnejše letenje, vendar je njune poskuse oviral hud veter, ki jima je celo podrhl hangar. Kjuder je napovedoval polet do Ljubljane, in če to ni bila nekoliko pretirana napoved, je letalo le zaradi še vedno neugodnega vremena naložil na vlak in ga 26. septembra prepeljal v Ljubljano. V slovenskem glavnem mestu, ki dotlej še ni doživelo pravega letenja, bi bilo moralo Kjuder-Renčljevo letalo po razstavi tudi leteti. Tedaj pa je prišlo med družabnikoma do spora in razhoda, tako da je Renčelj odpotoval v Trst in potem ni več sodeloval s Kjudrom, kaže pa, da je tudi popolnoma opustil letalstvo in se posvetil drugim tehničnim področjem. Kljub sporu z družabnikom je Kjuder Renčlja tudi poslej dosledno navajal kot soavtorja letala.

Časopisi so ob razstavi v avli ljubljanskega Narodnega doma dokaj natančno predstavili njuno letalo, hvalili skrbno izdelavo in poudarjali njegove posebnosti. S takšnimi posebnostmi opremljeno letalo sta Kjuder in Renčelj razstavila sredi oktobra 1911 v Ljubljani. Čeprav je ljubljansko slovensko časopisje veliko in ugodno pisalo o letalu in si je prizadevalo, da bi se izboljšal slab obisk razstave – le nemški Laibacher Zeitung je objavil precej omalovažujoč članek, ki je graditeljema odrekel originalnost njunih zamisli – je ostal odziv ljubljanske publike daleč pod pričakovanim, zato so bila skromna tudi sredstva, zbrana z vstopnino (1 krona). Da pa je bilo zanikanje originalne konstrukcije krivično, dokazuje dejstvo, da so jima priznali patent za pomikanje krila in spremembo njegovega naklonskega kota kar v treh državah, Avstriji, Franciji in Nemčiji. Ker Kjuder z zbrano vstopnino ni mogel pokriti niti stroškov za razstavo, kaj šele za letenje (vstopnica za razstavo je omogočala tudi prost vstop k ogledu tega dogodka), je poslal ljubljanskim časopisom pismo z naslednjo vsebino: »Sporočam vam, da sem pripravljen spustiti se v zračne višine na ljubljanskem polju.

To pa le v slučaju, ako so stroški teh poletov vnaprej pokriti, ker se mi ne zdi umestno, vzlic temu, da sem Slovenec, delati Ljubljančanom zabavo na svoje stroške, poleg tega pa še tvegati z avijatiko spojene nevarnosti«. – Kjudrovo pisanje, ki je bilo zaradi razočaranja nad ljubljansko publiko precej pikro, je slovensko časopisje podprlo. »Res nečastno bi bilo za naše slavno občinstvo, ako bi edini slovenski aviatik v srcu domovine ne našel toliko podpore, da bi pokril stroške svoje prireditve, ki je nekaj nenavadno zanimivega in pomeni velik napredek našega naroda,« je zapisal Slovenski narod. »Naš prvi avijatik, pokojni Rusjan, je moral od doma k bratom Hrvatom in Srbom, ker ni našel doma podpore. – Ne pustimo, da bi tudi drugi njegov tovariš odšel, ne da bi od nas odnesel dobrih spominov. Poglejmo druge narode...« (sledje primeri: Italija, Nemčija, Anglija, Amerika), »a mi? Edinega imamo, ali hočemo še tega odpoditi v tujino! Ne! To bodi odgovor in vsakdo naj kupi vstopnico za razstavo, ki je veljavna tudi za vstop v letališče.« Toda časopisni pozivi in oglasi niso bili posebno uspešni. Tudi ne podaljšanje razstave za teden dni in odlaganje letenja. Tako sta – poleg osebnega razhoda – Kjuder in Renčelj doživela sredi Slovenije razočaranje, od katerega si – Kjuder nedvomno tudi finančno – nista več opomogla. Ob prihodu v Ljubljano je imel Kjuder še velike načrte. Tako je v uredništvu Jutra napovedoval, »da bo kmalu nesel Jutro iz Ljubljane v Trst, kakor je te dni avijatik Vidmar nesel pošto iz Benetk v Trst.« Po neuspeli razstavi pa se je tem načrtom odpovedal in je letalo prodal nekemu mesarju za 12 000 kron. Ni bilo več slišati, da bi se še kaj ukvarjal z letalstvom, v obdobju med vojnama pa si je menda sam vzel življenje. Slovensko preziranje izumiteljstva je tako zatrlo še eno pomembno pobudo. Jutro si ob tem ni moglo kaj, da ne bi zapisalo nekaj jedkih pripomb, ki se zde še dandanes presenetljivo aktualne: »Kako in kje naj pa dobi slovenski izumitelj poguma in veselja za nadaljnje svoje delo, če vidi, da ga ne podpira v njegovem stremljenju niti slovensko občinstvo, ki bi mu to moralo biti moralna dolžnost? Kaj pa naj počne? Ali naj s svojim delom preneha? Ali naj se obrne s pozivom za podporo k tujcu? Seveda, kadar obrne tujina svojo pozornost na takega slovenskega izumitelja in kadar on žanje pohvalo tujine in v tujini dosega slavo, takrat pa pride slavno slovensko občinstvo in vpije: Naše gore list! On je naš! Slovenec je! Itd. itd.«

Beseda avtorja: Vsaka podobnost izpred več kot 100 let je z današnjimi razmerami zgolj slučajna! Ob tem se spomnimo še enega Pivčana, ki je velik del svojega življenja posvetil letalstvu. To je bil Gabrijel Bogataj, ki je v Petelinjah za svoje majhno ultralahko letalo naredil hanger, ena njegovih pristajalnih stez pa je bila tudi na Vlačnem, kjer je bilo grajeno in preizkušano Renčljevo letalo.

Miran Čeligoj

14. POHOD PO POTEH KAMNITIH KRIŽEV

v soboto, 19. oktobra ob 10. uri,

z izhodiščem izpred Krpanovega doma v Pivki.

Šli bomo mimo ciganske luže in križa ob železnici do cerkve sv. Petra in proti železniški postaji. Skozi Hrastje, Park vojaške zgodovine in mimo Primoža nadaljujemo do Radohove vasi, nato pa skozi Klenik do Trnja in preko polja do Pivke.

ZAKLJUČILI BOMO S ŠČEPCEM KULTURE IN ZASLUŽENO JUŽINO.

Lepo vabljeni!

»SPEČA LEPOTICA« SE PREBUJA

V začetku prihodnjega leta bo v samozaložbi pripravljen zbornik zgodb o življenju na Pivškem nekoč in danes. Kot avtorici mi je notranji glas veleva, da po hudi bolezni pred tremi leti napišem knjigo, ki bi jo posvetila naši starodavni cerkvi Sv. Janeza Krstnika na Stari Sušici, saj sem se v prošnji obrnila na našega zavetnika za pomoč pri zdravju. Zato mi je v srcu zazvenel naslov knjige SPEČA LEPOTICA. Zdaj se prebuja in vsak dan odkrijem kaj novega, zanimivega za vsakega bralca, ki jo bo morda prijel v roke. O čem boste lahko brali, pa pišem v nadaljevanju:

ZVONOVI NA POTI DOMOV-NA PIVKI LETA 1924 (arhiv Vojko Čeligoj)

1. del: CERKEV SV. JANEZA KRSTNIKA

Najprej bom predstavila svetopisemsko zgodbo o sv. Janezu Krstniku. Pišem tudi o nastanku cerkve, kot obstajajo uradni dokumenti, pa tudi o tistih predvidevanjih, ki dokazujejo, da je bilo tu pred krščanstvom prisotno staroversko svetišče. Pisala bom o pomenu zvonov in o običaju kresovanja. Zakaj je naša cerkev nekaj posebnega tako po legi kot njeni podobi? Pišem o svoji viziji in prizadevanjih, da bo naša cerkev zasijala in se prebudila v vsej njeni lepoti.

2. del: STARA SUŠICA-SPEČA LEPOTICA

Upravičeno bi bili lahko ponosni na našo vas, ki je mogoče tu obstajala še pred našim štetjem, saj o tem obstajajo domneve in dokazi. Vsebinsko sem obogatila ta del knjige z dokumenti o katastrskih kartah iz preteklosti in

s povzetki rodoslovnih podatkov posameznih hišnih prebivalcev od 15. stoletja naprej. Pišem o življenju nekoč in danes ter o spreminjanju vasi. Vsak dom ima mnogo zgodb in vanj so vtokane nitke preteklosti. Zanimiva bo tudi za vse druge bralce, saj je to le ena od podob vasi in življenja na Pivškem, opozarja tudi na probleme današnjih dni. Želim poudariti, da le v spoštovanju do lastnega kraja in v dobrih odnosih vsi skupaj napredujemo do boljšega življenja in razvoja celotne dežele.

3. del: NA PIVŠKEM NEKOČ IN DANES – POTOVANJE SKOZI ČAS

Tu boste brali o naši splošni zgodovini na prijeten in lahkoten način. Pišem o tem, kako je nastala Zemlja in življenje na njej, o razvoju človeške vrste na Slovenskem in v naših krajih. V nadaljevanju predstavljam zgodovino Slovencev in poselitve na Pivškem. Ne bom pozabila na Krpana in furmanske poti. Govorim o uspehih naše občine in o razvoju podeželja. Pišem o tem, da smo kljub vsem problemom lahko ponosni na uspešno prepoznavnost Občine Pivka na slovenskem in mednarodnem zemljevidu.

4. del: TURISTIČNI VODNIK ZA VSAK KORAK

Najprej bom podrobno opisala vsako vas z njeno zgodovino od 16. stoletja dalje. V naslednjih poglavjih pišem o celoviti predstavitvi sakralnih in drugih kulturnih spomenikov. Obujam pozabljene zgodbe o lesarstvu in mlinih v teh krajih. Pišem o znanih gostilnah pa tudi o uspešnih podjetniških zgodbah. Turizem smo ljudje in zato bodo prikazane najnovejše turistične znamenitosti in skriti kottički neraziskanih lepote. In še in še ...

Reneja Klanšek

TOKRAT BREZ PORAZA V KANADI

Tudi to poletje ekipa košarkarjev, z našim Anžetom Srebovtom, osvaja svetovne dosežke. Konec julija so tri slovenske ekipe nastopale na 3x3 Wourld Tour turnirjih, Kranj in Piran v Kanadi ter Ljubljana na Kitajskem. Ekipa Piran, za katero nastopa tudi Anže Srebovt, je v Kanadi znova prikazala zelo dominantne predstave in brez izgubljene tekme osvojila turnir svetovnega merila. Košarkarji Pirana so tako po mastersu v Lozani (2014) in mastersu v Chengduju (2017) osvojili še svoj tretji masters turnir. S konkurenco na igrišču so fantje pometli tudi na challengerju v Južni Koreji, ki se je odvijal zadnji avgustovski vikend. Premagali so vse svoje nasprotnike

Foto: FIBA 3x3

in osvojili prvo mesto ter se tako uvrstili na Los Angeles masters.

Čestitke košarkarjem za svetovne dosežke.

DKH

KOŠARKARSKI TABOR V SAVUDRIJI 2019

TudivletošnjemletusmovKošarkarskem klubu Pivka Perutninarstvo organizirali košarkarski tabor v Savudriji. Tabora se je udeležilo 28 nadobudnih košarkarjev in košarkaric, starih od 8 do 14 let. Otroci so marljivo trenirali in tekmovali pod budnim očesom trenerjev kluba. Poleg treningov in tekem smo otrokom ponudili obilo drugih aktivnosti (kopenje, obisk vodnih igral, odbojka na mivki, večerna animacija).

Vsak izmed otrok je prejel tudi simbolično darilo. Pohvaliti je potrebno vse otroke, saj so bili zelo pridni, tako na treningih kot v prostem času. Vsi se veselimo že prihodnjega tabora.

Jure Kotnik

DOBRODELNI KOLESAR

Matjaž Golob, rekreativni kolesar, je v avgustu v 14 dneh večkrat prekolesaril Slovenijo in obiskal vseh 212 občin. Prekolesaril je 3000 km in 40.000 višinskih metrov (mv). V 14. etapah je prekolesaril po 200 km in do 3500 mv ter pri tem obiskal tudi do 22 občin na dan. Kolesarjenje je namenil osveščanju o celiakiji in izzivih bolnikov s celiakijo pri vsakdanjem življenju brez glutena.

Ena izmed njegovih postojank je bila tudi Pivka. Ustavil se je pred občinsko stavbo, kjer so njegovo dobrodelno kolesarjenje pozdravili župan, direktorica in sodelavci občinske uprave.

Foto: Občina Pivka

KOLESARJI PRED 63 LETI

Fotografijo kolesarjev izpred 63 let nam je za prispevek v Pivškem listu z veseljem posredoval udeleženec dirke Andrej Žele iz Pivke. Po njegovem pripovedovanju je nastal ta zapis.

Bila je lepa sončna nedelja dne 9. septembra 1956. V okviru Mladinskega festivala je LMS (op. p. Ljudska mladina Slovenije) Javor Pivka organizirala odprto krožno kolesarsko dirko na trasi Pivka – Parje – Palčje – Klenik – Trnje – Pivka. V dopoldanskem času, takoj po maši v vaški cerkvi, se je na startu zbralo devet mladih domačih kolesarjev, starih okrog dvajset in tudi nekaj več let. Nastopili so z različnimi navadnimi kolesi, predvsem italijanskimi pa tudi kolesi domačega proizvajalca (Partizan Subotica). Med kolesarji, ki so v različni opreми, večina s kratkimi hlačami in spodnjimi majicami (op. p. kanoterami) pa tudi v srajcah, izstopa prav sredinski kolesar, ki ima pravo dirkalo krmilo, kolo pa prav gotovo tudi tri prestave. Start je bil zamah z zastavico na asfaltni cesti Postojna – Pivka, po 200 m pa

Od leve proti desni : Evgen Smrdelj (Šmihel), Peter (delal je v PK Neverke), Dušan Požar, Marjan Požar, Matko Marinšek (vsi Pivka), Peter (delal v PK Neverke), Franc Frank, Andrej Žele, Stane Adam (vsi Hrastje). P.S. Za oba Petra ne vemo priimkov, morebiti se jih bo kdo od starejših bralcev spomnil in nam jih posredoval. Naj omenimo, da so s fotografije le še štirje tekmovalci med živimi.

je kolona že krenila na makadam proti Radohovi vasi. Dirko je končalo sedem kolesarjev, saj sta dva na razriti cesti odstopila zaradi predrtih zračnic. V manj kot uri je na cilj v razmaku 100 m prikolesarila najboljša trojica, Matko Marinšek (dirkalo kolo), Franc Frank in naš sogovornik Andrej Žele. Naj povemo, da je za regularnost in tudi varnost kolono na motorju spremljal uslužbenec Javorja Jože Rutar – Pino.

Brane Fatur

NAGRADNA IGRA

Zmajčkova telovadba

Kje vse se izvaja Zmajčkova telovadba?

NAGRADA: EN MESEC BREZPLAČNE VADBE

Fit telovadba

Kje se izvaja Fit telovadba?

NAGRADA: EN MESEC BREZPLAČNE VADBE

Odgovore pošljite na e-mail zmajkovatelovadba@gmail.com.

NOVA KONJENIŠKA KROŽNA POT

V okviru projekta »Terensko jahanje Slovenija« je nastala nova **konjeniška krožna pot**, ki vključuje območje občin Pivka, Postojna in Ilirska Bistrica. V najdaljši različici traja 4 dni, možne pa so tudi enodnevne ture.

Pot se začne v Šembijah, pod »naravno« steno, ki jo imajo domačini za pravo mejo med Primorsko in Notranjsko. Od tu pot vodi proti vasi Tabor s prelepim razgledom na Pivško in Košansko dolino do ruševin gradu Kalc. Tu je planiran prvi postanek z malico, nato pa se pot nadaljuje proti presihajočemu Palškemu jezeru. Zaključek prvega dne je predviden v Trnju pri B&B Zvone in Lise Pavšič, kjer lahko jahači prenočijo. Imajo pa na tej lokaciji možnost preverjanja znanja konj in jahačev v spretnostnem jahanju preko ovir, postavljenih v maneži. Za konje pa poskrbijo na Srečni kmetiji Uroš-a Lipanje v Trnju.

Drugi dan tura pelje v smeri Petelinjskega jezera. Če imajo obiskovalci srečo, je v njem voda in lahko »divjajo« po vodi, kar je tako za jahače kot konje posebno doživetje. Sledi jahanje proti Predjamskemu gradu z ogledom okolice gradu. Druga nočitev je predvidena v Landolu pri Hani in Crisu iz Lipizzaner Lodge.

Tretji dan sledi jahanje do Suhorja, večinoma po gozdu, do kmetije Volk, ki leži ob reki Reki in potoku Suhorca, kjer imajo jahači in konji ponovno možnost čofotanja po vodi. Kmetijo vodita Tomaž in Alenka Volk, obdana je s travniki in gozdovi, s celo vrsto domačih živali, od katerih seveda prednjačijo konji. Na kmetiji je predvidena tretja nočitev, z možnostjo spanja na senu ali kampiranja, vključno z oskrbo konj.

Zadnji dan pot vodi čez Brkine, mimo gradu Prem, do Novakovega mlina, kjer se ponovno prečka reko Reko. Od tu pa nazaj do izhodiščne točke, do »naravne« stene v Šembijah, kjer se krog štiridnevne ture sklene.

Kot pravijo partnerji projekta, **Konjeniški zavod konji na bregu** iz Šembij, kot vodilni partner, **Annellise Pedersen Pavšič s.p.** in **Srečna kmetija Uroš-a Lipanje**, oba iz Trnja ter **Tomaž Volk s.p.** iz Suhorja, je bilo načrtovanje in izvedba

poti zahtevna naloga. Želeli so, da obiskovalci doživijo naravo brez asfalta in hrupa. Zato pot poteka večinoma po gozdnih poteh in stezah, ki praviloma niso označene na zemljevidu in bi jih brez pomoči domačinov težko našli. Poleg tega je bilo potrebno pravilno načrtovati postanke ter poskrbeti za prehrano, počitek in nočitev jahačev in konj. Pomembno je tudi, da so konji, ki si jih obiskovalci praviloma izposodijo, dobro kondicijsko pripravljene.

Turo je partnerstvo poizkusno izvedlo, kar so izkoristili tako za testiranje same ture kot tudi za snemanje promocijskega filma.

Projekt, ki se zaključuje letos septembra, je partnerstvo prijavilo na 3. javni poziv LAS med Snežnikom in Nanosom in se sofinancira iz **Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP)**.

Konjeniški zavod Konji na Bregu

NAŠI MLADI NOGOMETAŠI

Obrambni nogometaš 25-letni **Gregor Želko** iz znane športne družine Mršnikovih iz Ribnice že več let in še vedno nastopa za avstrijske nogometne nižjeligaše. Po mladinskem stažu v Domžalah ga je nogometna pot vodila v Radomlje nato v ST. Martin/Raab in Bad Radkesburg, sedaj pa nastopa za novinca v 4. avstrijski ligi Ilzer SV. V mestecu Ilz blizu Gradca ima na skrbi tudi tamkajšnja selekcijo U – 13.

Njegov 21 letni brat **Gašper Želko**, sicer študent 3. letnika živilske tehnologije v Ljubljani, pa je že tretje leto prvi vratar v članski nogometni ekipi Fama Vipava, ki nastopa v 3. SNL – zahod.

Zgledi vlečejo, njuna sestra **Manca Želko**, ki je pravkar končala devetletko v Košani, pa se je vpisala v Športno gimnazijo Bežigrad v Ljubljani, kjer se bo največ posvečala plesu.

13-letni napadalec **Miha Morelj** iz Košane, sicer izhaja iz znane nogometne družine Moreljev iz Neverk, je sedaj član Jadrana Železničarja. Mlada ekipa, ki večinoma trenira v Divači, nastopa pa na stadionu v Krvavem potoku, igra v Ligi U 15 ZAHOD, ki spada pod okrilje NZS.

OBNOVA NOGOMETNEGA IGRIŠČA V DOLJNI KOŠANI

Športno društvo Košana, ki sicer navdušuje z nogometnimi predstavami in aktivnostmi, je v poletnih mesecih pričelo še z enim projektom. Člani društva so se lotili obnove polovice nogometnega igrišča v Dolnji Košani. Dela zajemajo odstranitev obstoječe igralne površine, odstranjevanje večjega kamenja in skal do globine 30 centimetrov. Na pripravljeno površino se je nato napoljalo nov tampon in naredilo izravnavo terena. Presejala in nanesla se je potrebna zemlja, posejalo se bo travo.

Vsa dela, razen tista, ki jih je potrebno izvesti s težko mehanizacijo, izvajajo požrtvovalni člani društva in bodo zaključena predvidoma v sredini oktobra. Ocenjena vrednost del znaša 35.000,00 EUR, sredstva za obnovo je prispevala občina Pivka iz sredstev razpisa za športna igrišča in namenskih proračunskih sredstev za obnovo igrišča.

7. MAŽOTOV MEMORIAL

V Športnem društvu Košana se vsako leto spominjamo predanega člana in igralca Matjaža Glažarja. Letos, 3. avgusta je tako potekal že sedmi Mažotov memorial v nogometu. Skupaj je nastopilo kar devet ekip, prvič pa je nastopila tudi ženska ekipa. V ekipah je sodelovalo okrog 120 športnikov, ki so navduševali številne navijače. Pričetek dogodka je bil ob 14. uri, ko smo se udeleženci zbrali in skupaj obiskali pokopališče. S prižigom svečk smo se vrnili 7 let nazaj in obudili spomin na Matjaža. Na pokopališču smo prižgali svečko tudi nekdanjemu članu igralcu in trenerju Tomažu Orlu. Sledile so tekme, ki so se zaključile ob 22. uri s finalno tekmo. Zaključili smo z druženjem in obljubo, da se drugo leto ponovno snidemo.

Športno društvo Košana

V PRVO ŽENSKO FUTSAL LIGO

Ženska ekipa se poslavlja od zelenic! Kljub uspehom, ki jih je ekipa dosegala v minulih sezonah je padla odločitev, da ekipa naredi korak naprej in vstopi v tekmovanje pod okriljem NZS. V sezoni 2019/20 bo ekipa nastopala v 1. Slovenski ženski futsal ligi. Kljub temu, da je podlaga, žoga, način igre, ... drugačno smo v klubu optimistični saj ima ekipa na svoji strani mladost in zagnanost obenem pa se tudi zavedamo, da rezultat ne pride čez noč in ne pričakujemo takojšnjih ponovitev rezultatov minulih sezon. Dekleta pa že pridno

nabirajo kilometre in zavzeto trenirajo saj se pričetek sezone nezadržno bliža. Prvenstvo začne 29.9., prva domača tekma pa bo 6.10. v Športni dvorani Skala v Pivki.

Ob tej priložnosti se zahvaljujemo vsem podpornikom ekipe v prejšnjih letih in upamo, da bodo ekipo podpirali tudi v bodoče. Seveda pa vas tudi vabimo k ogledu domačih tekem v Skali in k glasni podpori dekletom. Srečno dekleta!

NK Košana

Center za krepitev zdravja ZD Postojna vas vabi na

brezplačen TEST HOJE na 2 KILOMETRA.

Kje in kdaj?

- V Športnem parku Postojna v soboto, 5. 10. 2019, od 8:00 do 10:00.
- Na stadionu v Pivki v soboto, 5. 10. 2019, od 11:00 do 13:00.

Pridite in preverite **ali ste fit**, na podlagi vaših rezultatov pa vam bomo svetovali o možnostih za ohranjanje ali izboljšanje vaše telesne pripravljenosti. Predstavili vam bomo tudi naše delavnice, ki vam lahko pri tem pomagajo. Na dogodku bomo izvajali tudi **meritve krvnega tlaka in krvnega sladkorja**. Upamo, da vas vidimo v čim večjem številu!

Tim CKZ ZD Postojna

PLANINSKI TABOR PLANINSKEGA DRUŠTVA POSTOJNA V KAMNIŠKI BISTRICI

Zadnji teden meseca julija smo člani PD Postojna izvedli planinski tabor, ki je letos potekal v Kamniški Bistrici. Na tabornem prostoru je zraslo veliko šotorov, saj je bilo udeležencev približno sto: osnovnošolci, srednješolci, študentje in odrasli, med njimi tudi upokojenci. Za vse smo skrbeli planinski vodniki, planinski mentorji, mladinski voditelji in ostali člani vodstva. Pa nova kuharica, ki je bila letos enkratna. Udeležence smo razdelili na več skupin: mali, srednji in veliki tabor ter na hitre in preudarne pehte. Poleg tega imamo v društvu že nekaj let tudi turno kolesarski odsek, ki tudi sodeluje na naših taborih, za udeležence kolesarje pa skrbijo turno kolesarski vodniki.

Prehodili in prekolesarili smo skoraj vse načrtovane poti. Nekaj smo pustili za naslednjič. Otroci malega tabora so opravili pot do slapa Orglice, prehodili del Koželjeve poti, ki se vije ob reki Kamniška Bistrica in bili na Veliki planini. Srednji tabor se je preko Kokrskega sedla povzpел na Kalško goro, v naslednji turi preko Kamniškega sedla osvojil Planjavo, prespal pod zvezdami na Korošici, nato pa se je z vmesno osvojitvijo Lučkega Dedca spustil preko Presedljaja v Kamniško Bistrico. Zadnja tura za srednji tabor je bila Velika planina. Člani velikega tabora so imeli isti program (a hitrejši korak) kot srednji tabor, le da so se prvi dan dvodnevne ture s Kamniškega sedla povzpeli še na Brano. Hitre pehte so prvi dan na hitro osvojile Grintovec,

dvodnevno turo, ki sta jo izvedla srednji in veliki tabor, so dopolnile z vzponom na Ojstrico in po prespani noči na prostem še s Konjem, od koder jih je vodila le ena misel: kisló mleko na Planini Dol. In šele potem dol, v dolino. Tudi njihov zadnji podvig je bila Velika planina, do koder so prišle preko Stahovice in Sv. Primoža. Preudarne pehte pa dobro preudarijo, kod in kam, v glavnem gredo po svoje in uživajo. Letos so se takoj na začetku odpravile preko Kisovca na Veliko planino, naslednjič na Brano preko Kamniškega sedla ter se sprehodile do Žagane peči in Lepega kamna. Obdelale so celo Koželjevo pot, ki jo priporočamo občudovalcem prekrasne narave. Za zadnjo turo so si izbrale vzpon na Kokrsko sedlo, saj so hotele preveriti, kako izgleda pot, na kateri vsako leto tekmujejo gorski tekači na Grintovec. Turni kolesarji (njihov tabor traja le polovico tedna) so za svoj prvi cilj izbrali Sv. Primož, nato Veliko planino in zadnjo turo opravili na Šenturško Goro. Na taboru smo se v prostem času veliko ukvarjali z nogometom, odbojko, kratkim plavanjem (voda je bila zelo mrzla, brr ...) in drugimi igrami, izdelovali smo lepe zapestnice, gledali filme o Kekcu, prižigali taborne ognje in peli. Obiskali so nas tudi invalidi Dnevnega centra za mlade gibalno ovirane iz Kamnika. Zadnji večer smo imeli planinski krst, ki je še dodatno poskrbel za prijetno vzdušje. Zadnji dan tabora na deževno nedeljo smo bučno pospremili na pot enega izmed naših vodnikov, ki se je udeležil tekmovalnega teka na Grintovec (tokrat so zaradi slabega vremena tekli le do kočice na Kokrskem sedlu). Nato so udeleženci odšli, tisti, ki smo ostali, pa smo se lotili pospravljanja šotorov in ostale opreme, ki nam jo že vrsto let pripelje in odpelje naša vojska. Hvala tudi vsem ostalim, ki so nam pomagali, predvsem pa hvala vsem članom vodstva, da smo preživeli še en čudovit planinski tabor.

(Načelnica Vodniškega odseka PD Postojna)
Valentina Posega

MILAN BUBNIČ NAJHITREJŠI IN NAJBOLJE UVRŠČENI SLOVENEK

Gorsko hitrostna dirka Ilirska Bistrica, ki se je tudi letos zgodila konec avgusta, je ena izmed najbolj odmevnih vsakoletnih avtomobilističnih prireditev v Sloveniji, ki je za nameček tudi dirka najvišjega ranga pri nas, saj šteje za evropsko gorsko prvenstvo (EHC) in gorsko prvenstvo historičnih vozil (HHC) mednarodne avtomobilistične zveze (FIA). Letošnjo zmago (že osmo na tem prizorišču) si je privozil Italijan Simone Faggioli, ki je obenem tudi izboljšal rekord proge. **Milan Bubnič je, čeprav brez treninga, upravičil pričakovanja svojih navijačev. Na skoraj domačem terenu je bil namreč najhitrejši in najbolje uvrščeni Slovenec, v skupni konkurenci pa je bil 25.**

Čestitke našemu adrenalinskemu vozniku!

DKH

Foto: Gradmax racing team – Milan Bubnič

Geodetske storitve:

- ureditev meje
- parcelacija
- izravnava meje
- določitev zemljišča pod stavbo in izdelava elaborata za evidentiranje stavbe
- izdelava elaborata za vpis stavbe in delov stavbe v kataster stavb
- določitev hišne številke
- izdelava elaborata za spremembo podatkov katastra stavb
- označitev meje v naravi
- izdelava elaborata lokacijske izboljšave
- zakoličba stavbe ali drugih objektov
- inženirska geodezija
- vpis objektov v zbirni kataster gospodarske javne infrastrukture
- pomoč pri prodaji in nakupu nepremičnin (izpeljava celotnega posla)

Kupon za
10%
popust
na geodetske
storitve

Merkantil
GEO d.o.o.

Knežak 3, 6253 Knežak
Tel.: +386 (0)31 733 290, +386 (0)31 344 738
info@merkantil-geo.si, http://merkantil-geo.si

 komus
Pogrebne storitve

V TEŽKIH TRENUTKIH ŽALOVANJA,
OB IZGUBI NAJBLIŽJEGA, SMO VAM V POMOČ
S PRIJAZNO BESEDO IN CELOSTNO ORGANIZACIJO
ZADNJEGA SLOVESA

NUDIMO VAM POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

- ✦ ureditev dokumentacije, prevozi in priprava pokojnika (doma in v tujini)
- ✦ izkop in priprava groba, priprava poslovilne vežice
- ✦ klasični in žarni pogrebi, ter raztros pepela na pokopališču
- ✦ ekshumacija
- ✦ organizacija pogrebne svečanosti
- ✦ žalno cvetje, objava osmrtnic
- ✦ pevci, trobentač, poslovilni govor
- ✦ pogrebna oprema

V primeru naše organizacije pogrebne svečanosti vam nudimo
10% popust na žalne aranžmaje v Trgovini in cvetličarni Cekin.

DODATNE INFORMACIJE:

KOMUS d.o.o., Jeršice 3, Postojna
Dežurna št.: **041 377 294**
Tel.: 05 726 55 47, e-mail: komus@komus-po.si

 www.maksi-servis.si

 070 718 718

maksi
SERVIS

Vaša varnost - naša prioriteta

 Hitra dobava
in montaža

 Protihrupna
okna & vrata

 Toplotna &
zvočna izolacija

- PROTIVLOMNA VRATA
- OKNA
- ALU VRATA
- PVC VRATA
- NOTRANJA VRATA

Z VIZITKO **10% POPUST!**

VABILO NA ODPRTO PRVENSTVO PRIMORSKO-NOTRANJSKE REGIJE V TAROKU

Športno društvo Epic, ki bo leta 2020 slavilo 20-letnico, bo
14. septembra ob 9. uri v hotelu Epic v Postojni
priredilo odprto prvenstvo
Primorsko-notranjske regije,

ki bo tudi Memorial v spomin na odlične pokojne igralce taroka
(S. Lavriča, S. Miliča, A. Lipolta, I. Fiegla, M. Repiča, B. Česnika,
S. Pelana, P. Grila, S. Groznika, F. Smrdelja, S. Žorža, M. Lavriča
in M. Dolenca). Igra se tri kola po 15 iger. Najboljšo trojico in
najboljšo igralko čakajo medalje in praktične nagrade.

Obvezne so prijave na GSM **041 656 275**.

SKOK K SOSEDOM

Napovednik dogodkov v Občini Postojna

SEPTEMBER 2019

četrtek, 12. september ob 18. uri, Prepih – pod kozolcem
Toplar

DOBRODELNI KONCERT IN DRUŽENJE POD ZVEZDAMI Z ALENKO GODEC

V primeru slabega vremena bo koncert v Kulturnem domu
Postojna.

(organizira: Rotary Klub Postojna – Cerknica)

sobota, 14. september ob 19.30 uri, Kozolec Toplar v
Belskem

VEČER POD KOZOLCEM OB CITRAH Z JANO BRLEC IN MOJCO BEDENIK

(organizira: Turistično društvo Podgura)

sobota, 21. september ob 20.30 uri, Kulturni dom Postojna
MOJ KINO

(organizira: Moj Kino)

od četrтка, 26. do sobote 28. septembra, preko celega dneva,
Kulturni dom Postojna

58. LINHARTOVO SREČANJE, FESTIVAL GLEDALIŠKIH SKUPIN SLOVENIJE

organizira: JSKD S POSTOJNSKO OBMOČNO IZPOSTAVO
soorganizirata: Občina Postojna in Zavod Znanje)

sobota, 28. september ob 20. uri, Glasbena šola Postojna
MEPZ POSTOJNA IN GOST KONCERTA: KOMORNI

PEVSKI ZBOR MYSTERIUM KRANJ

(organizira: MePZ Postojna)

Ker se bo število dogodkov v občini Postojna
po izdaji Pivškega lista še spreminjalo,
vljudno vabljeni, da spremljate tudi spletno
stran občine: www.postojna.si

OKTOBER 2019

petek, 4. oktober ob 19. uri, Kulturni dom Postojna
POSTOJNA V CVETJU

(organizira: Občina Postojna)

sobota, 5. oktober ob 19. uri, Kulturni dom Postojna
KULTURNA FOLKLORNO-PEVSKA PRIREDITEV
POZDRAV JESENI

(organizira: SPD Nikola Tesla)

petek, 11. oktober ob 19.30 uri, Kulturni dom Postojna
SOUNDS OF SLOVENIJA

(organizira: Kulturni dom Postojna)

torek, 15. oktober ob 19.30 uri, Kulturni dom Postojna
KRALJICA MATI (za abonma in izven)

(organizira: Kulturni dom Postojna)

sobota, 19. oktober ob 19.30 uri, Kulturni dom Postojna
RUDI BUČAR IN EN BIG BAND

(organizira: Kulturni dom Postojna)

nedelja, 20. oktober, Kulturni dom Postojna
ROCK OKTOBER

(organizira: KŠOPP)

četrtek, 24. oktober ob 17.30 uri, Kulturni dom Postojna
PETER STRAH, OTROŠKA PREDSTAVA (za abonma in
izven)

(organizira: Kulturni dom Postojna)

petek, 25. oktober, cel dan, Kulturni dom Postojna
MOJ KINO

(organizira: Moj Kino)

sobota, 26. oktober ob 19.30 uri, Kulturni dom Postojna
LETNI KONCERT POSTOJNSKE GODBE

(organizira: Postojnska godba)

nedelja, 27. oktober ob 18. uri, Kulturni dom Postojna
ANSAMBEL TIK TAK

(organizira: Ansambel Tik tak)

NAPOVEDNIK DOGODKOV V OBČINI PIVKA

SEPTEMBER 2019

petek, 13. september ob 20. uri, multimedijška dvorana Krpanovega doma Pivka

PREDAVANJE »DURACH PO DURACHU«

(organizira: Društvo prijateljstva MOST)

od 13. do 15. septembra, Park vojaške zgodovine

XIII. FESTIVAL VOJAŠKE ZGODOVINE

(organizira: Park vojaške zgodovine s partnerji)

• petek, 13. september, ob 10. uri, Park vojaške zgodovine
VESTIRNGA 2019

• sobota, 14. september, ob 9. uri, Park vojaške zgodovine
**POHOD NA PRIMOŽ IN OGLED NOTRANJOSTI UTRDIBE
ALPSKEGA ZIDU NA PRIMOŽU**

• sobota, 14. september, med 10. in 17. uro, Vojašnica Stanislava Požarja Pivka

DAN ODPRTIH VRAT VOJAŠNICE STANISLAVA POŽARJA V PIVKI

• nedelja, 15. september, med 10. in 17. uro, Park vojaške zgodovine
FESTIVAL VOJAŠKE ZGODOVINE

(statična in dinamična predstavitev letalskih sil Slovenske vojske, ponazoritev vojaškega spopada iz II. svetovne vojne, prikaz vojaških taborov iz različnih zgodovinskih obdobj, predstavitev vožnje oklepne tehnike, sejem militarij in domačih izdelkov)

od 16. do 22. septembra

EVROPSKI TEDEN MOBILNOSTI – GREMO PEŠ (Več o dogodku na strani 4.)

(organizira: Občina Pivka v sodelovanju s partnerji)

četrtek, 19. september ob 17. uri, čitalnica knjižnice Pivka

ČAJANKA »SLOVO OD POLETJA – KAJ SMO POLETI BRALI?«

(organizirata: KD Lipa Pivka in knjižnica Pivka)

sreda, 25. september ob 18. uri, Kavarna Pivka

PIREDITEV: MARTIN KRPAN – PIVŠKI JUNAK

(organizirata: Kavarna Pivka in Šempeter 1300)

petek, 27. september ob 19. uri, dvorana Krpanovega doma Pivka
**PIREDITEV OB SVETOVNEM DNEVU STAREJSIH IN NAPOVED
NOVE SEZONE BRALNE ZNAČKE ZA UPOKOJENCE OBČINE
PIVKA**

(organizira: Društvo upokojencev Pivka)

do 27. septembra, Hiša kulture Pivka

RAZSTAVA MARKO ŠAJN: IZGUBLJEN V PROSTORU (slike)

(organizira: Hiša kulture Pivka)

sobota, 28. september ob 10. uri, balinarska dvorana Rešta v Pivki
DRŽAVNA LIGA ČLANIC - PIVKA ORO MET : KRIM LJUBLJANA

(organizira: BK Pivka ORO MET)

nedelja, 29. september od 14. ure dalje, pred Krpanovim domom Pivka

OKUSI PIVŠKIH JEZER

(organizira: Občina Pivka)

do 30. septembra, Knjižnica Pivka

**RAZSTAVA »KO ZGODBE OŽIVIJO« - izdelki VGC Pivka in z njimi
povezana literarna dela**

(organizirajo: Točka moči VGC Pivka, Društvo upokojencev Pivka, Knjižnica Pivka)

vsak torek (od 16. do 18. ure) in petek (od 8.30 do 11.30 ure), VGC
Krpanov dom Pivka

DRUŽENJE OB KAVI ALI ČAJU

(organizira: VGC Krpanov dom Pivka)

OKTOBER 2019

petek, 4. oktober ob 19. uri, Hiša kulture Pivka

OTVORITEV RAZSTAVE: MIA PALLER (kolaži, foto-risbe, fotoknjige)

Razstava bo na ogled od 4. do 25. oktobra 2019.

(organizira: Hiša kulture Pivka)

sobota, 5. oktober od 8. do 13. ure, naselja po občini Pivka

AKCIJA ZBIRANJA NEVARNIH ODPADKOV

(organizira: Publikus)

sobota, 5. oktober od 11. do 13. ure, stadion Martin Krpan v Pivki

BREZPLAČEN TEST HOJE NA DVA KILOMETRA

(organizira: Center za krepitev zdravja ZD Postojna)

nedelja, 6. oktober ob 10. uri, balinarska dvorana Rešta v Pivki

DRŽAVNA LIGA ČLANIC - PIVKA ORO MET : MILJE

(organizira: BK Pivka ORO MET)

nedelja, 13. oktober med 9. in 10. uro, iz Parka vojaške zgodovine

JESENSKI POHOD PO KROŽNI POTI VOJAŠKE ZGODOVINE

(organizira: Park vojaške zgodovine)

sobota, 19. oktober ob 10. uri, izpred Krpanovega doma v Pivki

14. POHOD PO POTEH KAMNITIH KRIŽEV

(organizira: KD Lipa Pivka)

vsak torek (od 16. do 18. ure) in petek (od 8.30 do 11.30 ure), VGC
Krpanov dom Pivka

DRUŽENJE OB KAVI ALI ČAJU

(organizira: VGC Krpanov dom Pivka)

NOVEMBER 2019

petek, 8. november ob 19. uri, Hiša kulture Pivka

OTVORITEV RAZSTAVE: MAKS BRICELJ (prostorska postavitev)

Razstava bo na ogled od 8. do 29. novembra 2019.

(organizira: Hiša kulture Pivka)